

Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

De nio kamraterna. En skolflickshistoria

Lund 1925. Berlingska boktryckeriet

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/KuylenstiernaE/titlar/DeNioKamraterna/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1hm6x8c3zmr133ql-faksimil>

*De nio
Kamraterna* av
Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

Allmänna Sektionen

Pedag.

Sv.

Barnb.

sv. $\frac{37}{339}$.

1:50

DE NIO KAMRATERNA

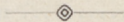
DE NIO KAMRATERNA

DE NIO KAMRATERNA

EN SKOLFLICKSHISTORIA

AV

E. KUYLENSTIERNA-WENSTER

LUND 1925

BERLINGSKA BOKTRYCKERIET

DE NIO KAMRATERNA

EN SKOLFICKHISTORIA

A. KIMBERLINNA WENSTER

1884

Innehåll.

I. Gamla Simoni.....	7
II. Skridskofesten	20
III. Anmärkningen	30
IV. Födelsedagsbalen	60
V. Knäckta ägg.....	69
VI. Klubben	81
VII. Lindebarnet	93
VIII. Våren är kommen	104
IX. Vägen förbi	115
X. Födelsedagspresenten	125
XI. Utflykten till Munthesholm	136
XII. Fostbrödralag	156
XIII. I avskedets stund	172

I.

Gamla Simoni.

Flickorna i sjätte hade den uppfattningen, att skolklockan just i dag ringde in alldeles ohyggligt precis. Rasterna voro absolut otillräckliga för vad, som måste medhinnas, nämligen de sista arrangemangerna för kvällens skridskofest.

Ända uppifrån åttonde och ned till femte hade flickskolan hyllat den härliga vita vintern med en glad tillställning, som anordnats av dem själva, någonting alldeles nytt för staden, vilken var åldersgrå och en smula knarrigt gammalmodig, när det gällde ungdomens friheter.

Den hade varit med i flera hundra år och blivit ganska mycket omtalad både i Sveriges kungahistoria och bland de lärde, varav många utgått från dess gymnasium.

Av någon skönhet kunde den inte skryta, ty den hade i begynnelsen glömt att lägga sig vid vatten, vilket den sedan måste sota för med en beständig först efter läskande vågsvall.

Susande skog hade nog en gång omsvept den som en skyddande kappa, men det var så att säga dess bärkappa, som den mist med linddonen utan att få någon ersättning; den måste på äldre dagar finna sig i att vara utsatt för drag och blåst från alla håll, då skogen huggits ned. Den hade dock gjort vad den kunnat för att få lä och borrar sig en grop nere i den leriga jordkakan, där den buktat ihop sig, krokig och sned med hus och gator någorlunda lagda som det föll sig, med ett par parker och många små trädgårdar samt verkligen också en liten sjö med det stolta namnet »Kungsvattnet». Vidare hade staden en romansk kyrka, med skäl beundrad av både in- och utländska konstnärer, ett fullständigt gossläroverk och en åttaklassig flickskola samt flera inackorderingstanter än någon annan småstad, påstods det.

Av ovan sagda kan man nog förstå, att flickorna tagit ett djärvt jättesteg, när de på egen hand ordnade fester.

Åttonde klass hade haft ett riktigt storstilat slädparti med inbjudna, vuxna kavaljerer, supé och bal på Stadshotellet. Men där fanns icke mindre än fyra rika godsägaredöttrar, och deras föräldrar hade varit med om saken både personligen och med anskaffande av slädar.

Sjunde klassen hade med möda och besvär funnit en lämplig skidterräng, där de anställde tävlingar med utfästa pris, vilka högtidligen överlämnades vid ett kafferep på Järnvägshotellet, som var billigare och anspråkslösare än Stadshotellet.

Femte klassen hade ställt till med något så modernt som bobsleigh och skördat det största erkännande för sin energi. De hade måst anlita tåget ett gott stycke för att kunna nå sitt mål; men den kvällen skulle inte glömmas snart av deltagarna. Först åkningen, så den läckra knytsupén och sist dansen efter fiol och handklaver utgjorde var för sig en förtjusande hågkomst.

Och nu var det sjätte klassens tur att visa sig på styva linan. Man hade haft åtskilliga överläggningar, innan man hunnit till det resultatet, att det skulle ordnas skridskofest på Kungsvattnet. Det var inte särskilt originellt. Isbanan låg där, tillgänglig för alla, och kulörta lyktor hade man sett där många gånger förr. Men fast man nog hade några kvickhuvuden i sjätte, hade ingenting bättre kunnat åstadkommas. Man hade tänkt litet på raketer och bengaliska eldar, men det blev för omständligt. Glögg hade Gunlög Rydelius, nya doktors dotter föreslagit, men det förkastades av de infödda, vilka visste, att det skulle anses opassande, och för resten skulle pojkarna inte göra annat än dricka glögg. Nej, Astrid Sjunne, borgmästarens yngsta, röstade för »våffelbruk». Hon visste, att man kunde få låna ett stort rum och ett litet kök i Kristin Petterssons röda stuga, vilken låg några stenkast från Kungsvattnet. Berit Munthe höll med. Hon kom dessutom med ett gott uppslag. Hon hade varit i Norge och sett »pejsestuer», och det var just det, som var kul, att det fanns en stor, öppen spis i Kristins rum. Där skulle förstås elden flamma

och (enligt Astrid) kasta fantastiska skuggor utåt golvet, och så skulle Gammel-Lars i Myran sitta invid härden och spela låtar på sin fiol. Och bord och bänkar finge lånas ihop litet varstans. Gungbräden fanns det då gott om.

De tre artistiska i klassen: Sem, Ham och Jafet skulle måla väggdekorationer. Dessa tre: Semiramis Blomstrand, latinlektorns dotter, Hulda-Amelie Värneman, direktören och riddaren Värnemans sjunde barn, och slutligen kapten Borgenhielms tjocka Tyra, vilken fått sitt speman, därför att en skolpojke en gång på tillfrågan, om han visste, hur Tyra Borgenhielm såg ut, svarat: »Ja, fet», bildade ett oupplösligt triumvirat, också kallat »De sköna konsterna».

Sjätte var en liten klass »men naggande god» försäkrade de själva käckt, och lärarinnorna motsade det egentligen icke, fastän de äldsta och stadigaste, som började längta efter pensionsårens fred, tyckte, att flickorna voro väl livliga. De gingo inte i skolan, läste läxor och roade sig på lediga stunder som de andra klasserna utan de voro beständigt laddade med explosiva påhitt, och yrast av allihop var Lea Breide, vilken efter att som treårig vid en järnvägsolycka hava mist sina föräldrar, upptagits av gamla farmor, änkeprostinnan, liksom dottern Anne-Sofie tillhörande stadens fysionomi.

Den hedern skulle nog Lea aldrig uppnå, och ingen som såg henne kunde heller få den föreställningen, att hon betraktade det som ett önskemål. Hon tycktes tvärtom ha ytterst svårt att i anda och sanning

uppskatta staden. De bägge tvillingsystrarna Stina och Brita Kartell och deras kusin Berit Munthe fullbordade klassen. Flera än dessa nio voro ej eleverna, men det antalet var ju tillräckligt för Greklands muser, menade Hulda-Amelie, alias Ham Värneman, således måste det betraktas som klassiskt.

Frukostrasten denna dag hade gjorts till ett viktigt slutsammanträde i den nydanade pejsestuen, där man icke ännu hunnit få riktigt färdigt, men av allt att döma, skulle det bli »väldigt snobbigt».

Astrid Sjunne hade med ögon, blanka av stolthet, sett på alla gamla tennbägare och trästänkor hon lyckats snoka upp, och vilka skulle ge stil åt interiören.

Flickorna hade fattat det beslutet, att de tre och tre skulle förestå serveringen i väffelbruket, vaktombyte skulle ske en gång i timmen, och om pojkarna togo med sig någon av de medverkande (alltså sjätteklassisterna) in, skulle de inte vara »kitsliga och fräcka» mot varandra utan precis lika artiga som mot de främmande.

Under de tre timmar festen varade, var banan avspärrad och endast särskilt inbjudna fingo begagna den; dessa hade fått sig tillsända gröna bandrosetter med en liten vidhängande skridsko, gjord av stanniol.

Inga skolkamrater hade bjudits, det hade inte förekommit på de andra klassernas fester, men några släktingar från angränsande samhällen samt gymnastiklärarinnan, handarbetslärarinnan, och den lilla förtjusande stockholmskan, vilken vikarierade i biologi

och som var föremål för den mest obegränsade skol-flickstillbedjan, hade erhållit invitation.

Det skulle väl bli omkring trettio deltagare, och de fyra kokerskor, som fått i uppdrag att baka våfflorna, ansågo, att det var mer än tillräckligt. De skulle nog få »ett schå, så de blev änna svetta.»

Flickorna hade lytt inringningen till fransk lektion och sutto vid sina respektive pulpeter, så pass stilla och ordentligt som dagens märkliga händelse kunde tillåta.

Fröken Simoni rasslade nervöst med en lång jetkedja, vilken flickorna döpt till »skallerormen». Det bådade aldrig gott, när den rörde på sig. Och nu sade också Simoni med sin skarpa, tydliga accent:

»Il me semble, qu'il y a plusieurs absentes aujourd'hui, n'est-ce-pas, Lea?»

»Nej fröken . . .»

»En français, s'il vous plait.»

»Non mademoiselles, nous sommes — vi äro . . .»

»Merci, je comprends sans traduction; eh bien!»

Men Lea visste inte, var hon skulle placera adverbet eller om det skulle heta »ici» eller »voici» inpetat efter pronomenet. Och i stället för att klargöra detta till bättnad för kunskaper och betyg, flögo tankarna bort till Kungsvattnet och pejsestuen, varför hon likasom glatt förväntningsfullt stod och stirrade efter de pliktförgätna vildfåglarna.

Fröken Simonis »skallerorm» ljöd allt vredare, och blev hon ond, måste hon tillgripa modersmålet, ty det var endast så att säga på släta vägen hon be-

härskade franska språket. Hennes sejour i Paris hade inskränkt sig till sex veckor, och hon hade sett och hört mera än talat, men grammatisk var hon som själva gamla Olde, vilken lärobok förekommit på hennes tid.

Fröken Simoni var ett typiskt stadens barn av gamla stammen. Hon hade svårt att förlika sig med ett förmak utan reflexionsspegel och en skolflicka utan förkläde och hårt flätat hår. Emellertid hade hon måst uppleva reflexionsspeglarnas bortdöende och skolflickor, som aldrig begagnade förkläde, och vilka friserade håret på femtio olika sätt, dock mest à la hästman.

Stod inte Lea där och skakade en guldbrun hårfod, som om hon vore en otämd sprakfåle, och satt inte Gunlög och snodde sina svarta hårtofsar om pek-fingret, medan Astrid nästan smekande flyttade en ringlande ljus lock framåt axeln.

»Jag menar, att ni är frånvarande med tankar och håg alla nio», utbrast fröken Simoni till accompagnemang av skallerormen, »och jag måste förbereda er på att håglöshet och intresseslapphet resultera i underbetyg. Sitt Lea.»

Men Lea satte sig inte.

»Fröken», började hon ivrigt, »vi äro så gräsligt spända på skridskofesten i kväll. Det är alldeles vår egen fest.»

Kamraterna stirrade på henne helt häpna. Det var visserligen inte ovanligt att Lea sjöng ut med, vad hon hade på hjärtat både i tid och otid, men hon borde

veta, efter att ha haft Simoni en hel termin, att hon var okänslig för allting »livat».

Till och med Gunlög Rydelius, som kommit in i skolan efter jul, förstod, att Simoni var ett petrifikat.

»Pardon», avbröt också mycket riktigt Arabella Simoni, »nous sommes à l'école, et il faut penser au devoir, pas au plaisir.»

»Det är ingen, som kan tänka på annat i alla fall», ljöd ånyo Leas muntra röst. »Snälla fröken, låt oss få berätta litet om, hur vi ska ha det i stället för att plugga, efter det är sista timmen.»

»Mais non!» Skallerormen hade råkat i fullständigt uppror, och fröken Simonis askgrå hy färgades av röda fläckar. »Nu sitter Lea ned. Jag måste ge henne en anmärkning för opassande uppförande. För hennes gamla farmors skull gör det mig ont, men jag fordrar ordning i klassen. Attention!»

Flickorna sutto en sekund som tända ljus, men plötsligt började Gunlög nysa så våldsamt, ty februarisolen kittlade henne på näsan, att det var omöjligt för de andra i den upphetsade sinnesstämning de befunno sig att hejda ett framfrustande skratt. De hostade och snöto sig, blevo pionröda ända upp till hårfästet och ansträngde sig till det yttersta för att behärska sin munterhet.

Fröken Simonis minspel blev med ens så underligt. Hon slickade tafatt på vänstra tummen och strök med den det förut släta håret än slätare, så prässade hon läpparna hårt tillsammans och stirrade med bläcka, trötta ögon ut i klassen. Hon hörde egentligen till

andra förberedande, men hade åtagit sig franska i sätta, där hennes språkkompetens var mer än tillräcklig, fastän hennes sätt icke passade för de stora flickorna.

»Quelle age avez-vous», pekade hon på Gunlög.

»Quinze ans le mois prochain», svarade Gunlög raskt.

»Et vous?» Nu var det Astrid.

»Quinze ans.»

»Vous?» En sträv nick åt Lea.

»J'ai quatorze ans, mademoiselle.»

»Vi är femton», inföllo Kardellarna, och Stina tillade, »man kommer alltid litet efter, när man är tvilling, och vi fyller sexton midsommardagen.»

»Je ne vous ai pas questionné, Stina.»

En halv minuts obehaglig tystnad.

Astrid och Lea nöpo varandra i smyg under pulpeterna. De sutto så bra till för dylik uppfriskande småodygd, men med ens blevo de livliga fingrarna stilla, ty fröken Simoni sade något så märkvärdigt. Det var som om luften plötsligt genomisats av de kärva orden:

»Ni tänker bara på er själva och era nöjen. Jag är femtiotre år och har aldrig haft någon glädje. Om ni visste, hur det kändes, skulle vi kanske bättre förstå varandra.»

Flickorna mindes blixtnabbt, att gamla torra Simoni alltid var redo att hjälpa den, som slagit sig, eller att trösta den, som stod och grät i en vrå. De kommo ihåg, att de som små förtroendefullt stuckit

sin hand i hennes, när något ledsamt eller farligt var på färde, men de hade genast dragit bort den, då tråkigheten var över, och det enda de visste om henne, var, att hon och en yngre, ofärdig bror bodde i ett av stadens äldsta hus, en liten lustig tråkåk med en vanskött trädgård till. Mörkt och fult klädd var hon alltid, och hon hade sina kappor, hattar och klänningar en evighet. Flickornas föräldrar brukade säga: »Staccars Arabella Simoni», men de togo ingen vidare notis om henne annat än under julhelgen, då hon bjöds till en och annan. Men hon gick aldrig på bjudningar. Hon sade visst, att hon inte ville för bror Magnus' skull. Och han kunde inte lämna sin rullstol. Han blev sämre och hjälplösare för vart år.

Den enda i klassen, som inte kände till detta, var Gunlög Rydelius, och hon såg från den ena pulpetraden till den andra med sina pigga, bruna ögon. Det här artade sig till något sentimentalt, som hon inte begrep ett dyft av. Kamraterna sågo ut som om de pulsat ned i djup, kall snö och inte haft armarna fria att fäktat med.

Ånjo ljud Simonis saftlösa stämma, men nu rasslade inte kedjan längre; tonfallet var också ett annat, och nästan deltagande betraktade hon de allvarliga flickansiktena:

»Allons donc, enfants! Traduisons un peu. Ouvrez vos livres, Berit, commencez!»

Berits gängliga, smala kropp stack hastigt upp och vajade utan styrsel, medan hon läste. Med ens spratt hon till och — pladask! Där låg boken på golvet.

»Vad nu då», frågade fröken Simoni.

»Jag — jag fick kramp i ena handen», stammade Berit, ty det föll aldrig någon sjätteklassist in att skvallra på kamraterna, men nog skulle Gunlög vid lämpligt tillfälle få för att hon så nedrigt lömskt kittlat henne under armbågen.

»Ni är omöjliga i dag, flickor!»

Simonis röst var tröttare än någon kunde erinra sig ha hört den, men munterhetens sprudlande vårback forsar lika ystert över brunt, visset fjolårslöv som över de yngsta och käckaste blåsippeknopparna, och ingen av de nio tänkte annat än att Simoni kunde sluta lektionen litet förr, om hon inte orkade »dra på.»

Äntligen ringde klockan sin långdragna liksom in i det sista till fortsatt ordning och flit manande signal, och pulpetlocken smällde brådslande, fötter i bastanta sveciakängor togo ofrivilliga danssteg, och som ett andesus hördes det från Astrid:

»O Dolly, O Dolly, O, du lilla» — — —

Efter den övliga knixen rusade sjätte ut till ytterplagg och festbestyr. Fröken Simoni samlade plikt-troget de franska skrivböckerna och lämnade även hon skolrummet. Om en kvart var hon hemma till nya plikter, tyngre än förr, ty nu hade Magnus fått ont i ögonen också. Han ville, att hon skulle läsa högt både tidningar och böcker. Hans vetgirighet och intresselust tycktes tilltaga trots sjukligheten, och Arabella nändes ej bekänna, att hennes tankar fylldes av dagens många stora och små bekymmer. Fattigdomen stod hela tiden liksom trevande på dörrläset

och ville slippa in. Den var lika grå och maläten som Arabella själv, men den var så oändligt mycket mäk-
tigare.

När Gunlög Rydelius ett par timmar senare, klädd i sin vita sportskostym, och med sin arm instucken under Astrids, sprang förbi det lilla huset, där syskonen Simoni bodde, hörde den gamla lärarinnan den klingande flickrösten ropa:

»Är det här »skallerormen» residerar?»

Vad kamraten svarade, kunde hon ej uppfatta, men väl det tvåstämmiga skrattet.

Hon hade stått vid fönstret, som hon öppnat för att släppa ut kållukten. Nu drog hon igen det. »Skallerormen». Kallade de henne så i skolan? Hon rasslade med sin kedja som alltid, när hon försjönk i tankar, men det föll henne icke in, att det var detta ljud flickorna namngivit. Däremot grubblade hon över, varför hon fått ett så fult öknamn.

»Kommer du inte och läser snart, Bella», frågade Magnus otåligt.

»Jo strax», sade Arabella vänligt, men hon undrade, hur hon skulle orka med ökenvandringen genom Tibet. De läste just Hedins resebeskrivning. Visst var den intressant, men Arabella Simoni hade haft nog av ökenleden genom ungdomens och medelålderns år. Hennes tama och stillsamma dröm om oasen med de gröna palmerna vid den sorlande källan hade verkligheten gäckat så ofta och så grymt, att hon icke drömde mera, endast lät sig nötas ut dag efter dag.

Hade bror Magnus kunnat se henne, skulle han säkert med sin vänliga röst sagt: »Stackars lilla syster!» men nu såg han endast sitt eget sorgliga mörker och ville ha det skingrat genom böckernas makt.

Arabella tog sin tröst, den silkesmjuka, grå katten, i knät och satte sig i soffan bredvid Magnus' stol. Den tunga boken låg på bordet, och en gammalmodig fotogenlampa samlade under den gröna kupan ett matt sken, vilket silade ned på bokstävernans ordnade trupper, dessa legioner, vilka Arabella skulle besegra med sin torra, träiga stämma.

II.

Skridskofesten.

Medan de gamla herrarna och damerna i den lilla staden vaknade upp från eftermiddagsluren och långsamt förfogade sig till det väntande kaffebordet, skyndade en del av stadens ungdom den långa gatan fram till den park, vars avslutning utgjordes av Kungsvattnet.

Månen log snedmynt men gillande ned till sportsklädda gymnasister och flickor med dinglande skridskor. Biologilärarinnan, lilla stockholmskan, besvarade gubben månes löje så tindrande glatt, att åldringen däruppe bort känna sig smickrad.

»Det är en rysligt lustig liten skridskobana», sade hon till handarbetslärarinnan, fröken Signe Andersson, »man känner sig som en igångsatt snurra, när man kommer ned på den, men det är bara roligt. Så snurrar man rakt på någon trevlig bekant, och den drages med av centrifugalkraften.

»Ja, eller av mangnetismen i dina blå ögon», skrattade Signe. »Du är ju stadens allra oemotståndligaste femininum. Hur känns det egentligen.»

»Som ett famntag», nickade föremålet belåtet, »ett varmt famntag. Jag skulle inte kunna stå ut med köld och ovänlighet.»

»Men hur bär du dig åt att få hela skolan att dyrka dig», undrade Signe.

»Jag försöker vara rättvis, men det är inte nog. Det skall något mera till för att bli skolflicksidol.»

»Jag gör ingenting för det», försäkrade Tora.
»Jag älskar mitt arbete, och jag håller av alla mina töser — knappt någon mera än den andra.»

Gymnasielärarinnan hann nu fatt dem, och arm i arm fortsatte de fram till Kristin Petterssons stuga.

På skridskobanan såg det verkligen så livligt och festligt ut, att flickorna borde känna sig tillfredsställda. De kulörta lyktorna ringlade sina brokiga band runt Kungsvattnet, och tre blåbandister skötte med skrällande kraft och exemplarisk uthållighet musiken.

Nog hade en och annan »utböling» smusslat sig in, ty vakten var absolut icke allestädes närvarande, men det gjorde inte så mycket. Man kände ändå alltid »sina Pappenheimare» både på banan och i våffelbruket, där alla bord voro upptagna av ätande och pratande gäster.

Kokerskorna förklarade, att »dom däringa ungarna åt väl rent ihjäl sig», och de försäkrade, att smeten räckte inte, fast de slagit så mycket dricka och skummjölk i den, att det var ett rent underverk den kunde hålla ihop.

Lea Breide var den yngsta av de deltagande, och

störväxt var hon icke heller, så hon kunde alldeles icke räknas till backfischarna utan var rätt och slätt en liten skoltös, som fick hålla till godo med överblivna kavaljerer.

Gunlög och Astrid voro däremot ivrigt åtrådda, och Gunlögs klara stockholmska ljud riktigt damaktig till hennes obeskrivliga tillfredsställelse.

»Hon är ändå väldigt kokett», sade Hulda Amelie ogillande till Jafet.

»Ja», medgav tjocka Tyra, »det måste vara ett hiskligt jobb att vränga så där med kroppen och klatscha med ögonen.»

»Hon är stilig», inföll triumfatets Sem beundrande, »snobbig i allt det där vita. Jag tycker, hon ser ut som en snöprinsessa, vet ni.»

»Som H. C. Andersens Snödrottning kanske», mumlade Ham. Hon var förtretad på Gunlög, som hänsynslöst åkte rakt emot pojkarna, så att de »måste» bjuda upp henne först.

Och sedan sade hon oskyldigt:

»Nej, men snälla ni, inte skall ni bjuda upp mig igen! Har ni inte sett, att här finns andra?»

Astrid frågade så litet efter, vem som åkte med henne, när det inte var hennes egen dyrkade bror, Arne, att hon knappt märkte, hur Gunlög »lade ut nät», som Berit och tvillingarna uttryckte sig, när de sällade sig till de missnöjda »noahniterna», och så kokades det ihop en raffinerad hämnd åt Gunlög. De skulle hindra alla kavaljerer, som ämnade bjuda upp henne. Lea, som kunde fås till nästan allt, när kam-

raterna bådo, åtog sig att utföra den. Hon var också den mest lättfotade på skridsko och kunde åka vilka figurer som helst.

Och minuten efter kretsade hon som en liten en-vis, ettrig mygga runt den eleganta Gunlög. Närmade en pojke sig, vips kilade Lea emellan, säker på, att henne skulle kavaljeren inte räcka ut handen efter, men att komma förbi henne till Gunlög, var omöjligt.

Så gjorde herr gymnasisten helt om efter en annan dam.

»Du åker i vägen, Lea.»

»Det har du gjort hela tiden förut.»

»Inte för dig åtminstone. Du blir inte uppbjuden ändå.»

»Nej, det är inte troligt», skrattade Lea, fast det sved en smula inom henne. Det var nog inte bara hennes ungdom, som var skulden. Hon gjorde också skäl för sitt namn, hade klumpnäsa, stor mun och blek hy.

Så, nu fick hon passa på igen. Där kom en lång, bredaxlad kurre rakt på henne, det vill säga han skymtade Gunlög snödrottning bakom. »Nej, du, det lax inte», sjöng det inom Lea, men plötsligt sade det »kluck» i henne av häpnad. Den långe gymnasisten räckte trohjärtat en kraftig pojkhand emot henne. Han visste, att hon hette Lea Breide, och hon visste, att han var ingenjör Ahlerts Johan, vilken lika litet som sin pappa hörde staden till. Familjen skulle endast bo här över vintern i fru Ahlerts barndoms-

hem, innan de bosatte sig i Schweiz, där igeniören skulle bygga nya järnvägar.

»Ska vi åka ett slag», frågade Johan, »det är fart och kläm i er åkning.»

»Det är mening med den också», nickade Lea. Hon hade blivit alldeles röd av glädje. Måtte han bara inte smita strax, innan kamraterna hunno få se hennes triumf. Kamraterna! — Häftigt drog hon sin hand ur hans. »Tack, jag har inte tid att åka med er, jag.»

»Varför det?»

Hon var smidig som en kattunge. Johan skulle velat fäkta på florett med henne eller rida hästen åt henne, när hon tålkade.

»För att — nej, det var stopp, att det skall lyckas.»

Den sista meningen syftade tydligen på Göran Björn, vilken styrde kurs mot Gunlög. Som en vind var Lea emellan, men denna gång gick det inte bättre än att alla tre stötte så häftigt ihop, att de föllo i en hög, Lea underst och Gunlög som toppunkt.

»Mördeg med björnbärssylt emellan», ropade Astrid försmädligt.

Men Gunlög svarade med ett vredgat:

»Usch, vad du är dum!»

Göran och hon åkte obarmhärtigt bort från Lea, som försökte kravla sig upp, men halkade igen. Hon hade slagit sig duktigt i huvudet, så att hon var alldeles yr, och högra axeln värkte nedrigt.

»Jag skall hjälpa upp er», sade Johan Ahlert, »men vad är det för skoj att åka på de andra?»

Axeln gjorde så ont, att Leas stora, mörkblå ögon fylldes av tårar. Men så ömklig var hon ändå inte, att hon började »tjuta». Hon hakade sig tacksamt fast vid Johans arm. Det kunde naturligtvis inte falla henne in att tala om, varför hon åkt rakt på Gunlög. Han finge tro, vad som helst.

»Nu går jag hem», mumlade hon mellan sammanbitna tänder.

»Ni får visst svimma ifrån er ett slag först», förmodade Johan.

Hon såg eländig ut, ansiktet var alldeles färglöst, och halvt medvetslöst följde hon med, när han drog henne upp mot stranden.

»Vad är det med dig, Lea», kom Berit Munthe flaxande, »är du sjuk?»

»Jag har krossat eller brutit eller gjort något annat galet åt högra axeln.»

»Och så smockade hon skallen i isen», ifyllde en yngling på fjorton vårar, vilken flickorna döpt till »burken» för hans rundformade figurs skull. Han var också Jafets bror, så man kunde inte undra på hans fyllighet.

Nu svimmade Lea mycket riktigt »ifrån sig», sjönk ned på snön som ett litet grått bylte, och sekunden därefter samlades alla omkring henne i ett tätt och ängsligt stim.

Gymnastiklärarinnan, fröken Lund, var rådigast. Hon tillsade pojkarna att bära in Lea i Kristin Petterssons stuga. Gunlög skickades att telefonera efter sin far. Astrid och Berit fingo skaffa henne snö att

gnida hennes tinningar med. Och ett litet isstycke stoppade fröken själv in mellan Leas slutna läppar.

Gunlög kom flåsande tillbaka med det beskedet, att hennes far nog strax vore här. Hon stod nu och betraktade sin lilla kamrat med uppblossande medlidande och sin heta fantasi i firsprång på väg mot det allra gräsligaste. Tänk, om Lea vore pindöd och aldrig finge liv mera! Tänk, om far sa', att någon sparkat till henne i huvudet. Det *kunde* vara hennes — Gunlögs skridsko! Men det blödde inte ett dugg.

Ack, om hon bara piggnade till, innan far kom! Annars skulle han fråga så där strängt och inkvisitoriskt, och då måste hon medge, att hon knuffat till Lea ett slag, för hon blev arg, när Lea idligen snodde runt och motade bort pojkarna *med flit*; det kunde hon slå vad om.

Tvillingarna Kartell snyftade överljudt, snöto sig och drogo upp ömsom. De hade veka och varma flichhjärtan, och något så sorgligt som detta hade de inte varit med om sedan den gången, då det väldiga bergamotträdet i trädgården blåste omkull med ett par tunnor halvmogna bergamotter på.

Just som doktor Rydelius kom, slog Lea upp ögonen, och hon försökte till och med sätta sig upp.

»Nej, ligg stilla», sade doktorn vänligt. »Vi får klara upp, hur det är fatt, innan vi rör på oss.»

Det visade sig, att det inte var så farligt. Axeln hade vridits ur led, och hon hade fått en lindrig kontusion. Man kunde vrida axeln rätt, men det

gjorde bra ont. Varmvåta omslag och försiktig massage hjälpte också, fastän det tog längre tid.

»Jag vill helst ha den riktig med detsamma», sade Lea bestämt.

»Verkligen!» Doktorn betraktade henne med godmodig ironi. »Är det så trevligt att framstå som en liten hjältinna?»

Det var inte på det Lea tänkt utan på farmor och faster Ann-Sofi, som skulle plåga ihjäl henne med sitt påask och sitt kält, om hon måste gå med armen i i band och vara ifrån skolan och allting. Farmor kunde ju aldrig begripa, att inte Lea var road av att sitta med ett litet nätt handarbete vid lampan istället för att »rusta som en pojke.» Och faster Ann-Sofie beskrev sin flickålder, då hon varit »omtyckt av alla för sitt stillsamma, behagliga väsen». Med tiden hade hon tydligen förändrats, så att säga lämnat pupptillståndet och blivit väldigt självständig, en riktig besk och rivande gammal fröken.

»Jag bryr mig inte om att vara hjältinna», mumlade Lea, »men jag ville helst, att de inte skulle få nys om det hemma.»

Doktorn skrattade.

»Det kan inte undvikas. Vi får bums ge oss hem nu.»

Lea sattes högtidligt i en anskaffad släde. Doktorn tog själv plats bredvid henne, och så bar det av bort från den glada skridskofesten, vilken Lea stormlångtat efter en hel månad.

Det värsta av alltihop var dock, att hon kände

med sig, att ingen just skulle sakna henne. Inte pojkarna förstås, och det frågade hon inte ett dugg efter, men inte kamraterna heller. Klassen höll nog väldigt bra ihop i skolan, men Lea fick aldrig ha någon av flickorna hos sig. Aldrig hade hon haft granplundring eller dansstillställning eller sällskapsspektakel. Farmor och faster tyckte det blev »så bråkigt och surrigt», och därför stod Lea utanför mycket av de andras nöjen.

Hon suckade djupt och tungt.

»Hur gick det egentligen till», frågade doktorn.

»Jag åkte i vägen.»

»Med flit?»

»Ja-a.»

»Det var ju ren kitslighet då, som fick sitt straff.»

Doktorn hade täta, buskiga ögonbryn. Det hade Gunlög också. De voro ofantligt lika, även till sättet; överlägsna och hemskt imponerande och så där förargligt stockholmskt stiliga, så att man var alldeles tvungen att krympa ihop inför dem.

»Gunlög är ju klasskamrat med er?»

»Ja.»

»Nå, hur sköter hon sig?»

»Bra, förstås.»

»Varför förstås det?»

Det dugde inte att säga, att hon så fint kunde ställa sig in hos lärarinnan, därför svarade Lea tafatt:

»Hon — hon är sådan.»

Doktorn sneglade på den lilla bleka fulingen bredvid sig. Underbara, strålande, ögon, hade Gunlög

sagt, att hon hade; det mindes han plötsligt, när han såg ned på det smala ansiktet. De voro verkligen som tindrande stjärnor, de ögonen skulle lysa upp hela flickan, när hon bleve vuxen. — — —

Intet av den uppståndelse Lea väntat sig hemma, uteblev, och att det var den nye doktorn istället för den gamle husläkaren, de haft i fyrtio år, ökade oredan.

När Lea slutligen låg i sin säng, hade hon en känsla av att hon varit med om en jordbävning, enkom tillställd för hennes skull. Hon hörde farmor och faster oavbrutet idissla händelsen och beskärma sig över, att de låtit Lea vara med om skridskofesten. Det visste man väl, hur det gick, när flickor skulle vara »kaxiga.»

Lea slöt ögonen och klämde sönder några heta tårar, blandade av harm och övergivenhet. När något sorgligt hände henne, kände hon sig alltid så beklämmande ensam. Det låg varken för farmor eller faster att trösta, tvärtom letade de upp alla detaljer i ledsamheten och skärskådade den från olika sidor.

Innerligt önskade Lea, att hon kunnat minnas sin mor, då skulle hon haft henne att tala vid och förtro de stackars tumlande, knuffande tankarna till. Men varken farmor eller faster berättade Lea något om mor. De hade »aldrig förstått sig på henne», sade de.

Långa stunder kunde den eljest så rastlösa Lea sitta stilla och betrakta de bilder hon hade av sin mor. Det var bara två, ett kabinettsporträtt och en miniatyr, målad på elfenben. Denna senare hade hon

ärvt efter mormor, och den föreställde en förtjusande, brunlockig femtonåring med djupa, varma blå ögon. Fotografien var riktigt henne egen. Där satt hon själv som en liten ful, men storskrattande unge i sin vackra mors knä, och på baksidan av porträttet hade mor skrivit: »Ett barndomsminne för min lilla älskade Lea.»

Fars porträtt fanns däremot i många olika upplagor. Lea liknade honom med undantag av ögonen. Faster försäkrade också, att det *endast* var det yttre, Lea fått efter den käre Gomer. Hon kunde aldrig minnas, att han någonsin varit slarvig eller odygdig eller olydig. Och när faster började sjunga den fjorton år yngre broderns lov, instämde alltid farmor. Då satt Lea otålig och längtade efter ett enda litet gott, varmt ord om mor, men det kom inte. Det var alltid historien om »Gomer, den rare gossen», så länge han tillhört *dem*. — — —

Nu äntligen tystnade fasters knarrande steg, och då blev det med ens så förunderligt lugnt och fredligt.

Leas tankar på mor stördes icke av hårda, trampande sulor. Hon viskade helt ut i ensamheten: »Lilla mor, jag behöver dig så väl!» Gång på gång upprepade hon bedjande de orden, och när hon till sist somnade, gav drömmen henne, vad verkligheten icke förmådde: mors smekningar.

III.

Anmärkningen.

»**M**or», sade Gunlög, då hon i skymningen satt uppflugen på karmen av doktorinnan Rydelius' schäslong och gungade sig själv bock, »tycker du inte, att kamrater är kamrater?»

»Jo, det anser jag vara ett obestriddigt faktum, min unge.»

Doktorinnan njöt skymningen och sin glada, käcka flickas sällskap. Hennes fyra pojkar voro ute och byggde en snöfästning, och far själv hade rest på sjukbesök.

»Nå», sade Gunlög, »då begriper du alltså, att jag skall gå upp till Lea, det var hon, som drattade omkull på isen i förgår, och som far vred rätt.»

»Ja, jag vet», nickade doktorinnan, »men det sägs ju, att hon inte får ta emot kamrater.»

»Ja, men det gör väl ingenting. Jag går bara. Ser du, jag kan se så väldigt söt och älsklig ut, att den värsta gamla nucka blir stormförtjust i mig.»

»Ptro, Gunlög, nu skenar egenkärleken i väg med

dig. Och vet du, jag är rädd, att du börjar bli åtskilligt kokett.»

Gunlög hoppade ned ifrån schäslongen och kom fram till modern. Hon lade armen om hennes hals och viskade henne i örat:

»Det är inte utan det!»

»Men Gunlög, erkänner du det helt fräckt?»

»Ja då! Du mor, det *är* roligt att ha makt över pojkarna och få dem att lystra. Couche! Ici! Å, tyst nu, lill söta mor! Tror du inte, de andra flickorna i sjätte ville det lika gärna som jag, men det är ingen snits på dem än, ser du. Jag har ju rest så mycket med dig och far och sett massor av folk. Och jag har något att prata om. När jag då lägger huvudet litet på sned — så här — och talar stockholmska, så smälta de pladask! Och det *är* skoj!»

Doktorinnan lade sina svala, mjuka händer om dotterns ansikte. Hon såg inte alls sträng ut, och hennes stämma var varm och hjärtlig, när hon inföll:

»Men min tös, det är väl ändå en ganska futtig förnöjelse? Och så — är det inte särskilt kamratligt. Du håller ju på kamratkänslan?»

»Ja, det gör jag, mor. Absolut! Och därför vet jag inte heller, vad som for i mig på skridskofesten, för jag har ångrat, att jag koketterade så blixtrande den kvällen, men jag vill inte alldeles sluta upp med små fiffigheter. Det surrar så livat i mig, som om hjärtat vore en flygmaskin i full fart, när pojkarna flockas omkring mig och slåss om min ynnest. Här är de litet efterblivna, så de använda nävrätt.»

»Vad säger du — slåss? Är det en triumf?»

»Ja.»

»Gunlög Katarina Mariana Rydelius, du är en liten fjolla!»

Doktorinnan tog bort händerna och knäppte dem istället över sitt knä. Hon såg allvarligt in i elden.

Gunlög rodnade djupt. Mor var det största, bästa, fullkomligaste hon visste i världen. Ingen kunde få henne att skämmas så över dumheter som mor, ingen kunde göra ett litet beröm så himmelsblått vårglatt som mor. Den lilla staden hade åstadkommit en viss förändring inom Gunlög. Hon hade genast förstått, att hon skulle bli den förnämsta bland sina jämnåriga, bara hon ville. Och så hade hon imiterat filmstjärnor och unga damer hon sett. Det hade gått i pojkarna med glans, men just nu tyckte hon själv, att det var fjantigt. Mor hade liksom satt en bock för det. »Nedsatt sedebetyg, Gunlög Rydelius.»

»Mor!»

»Ja, min tös.»

»Du är inte ond väl?»

»Inte alls.»

»Men du är något.»

»Ja, *något* är jag — det är visst det, att jag är generad på dina vägnar. Jag tycker det är synd om dig, att du skall ha så tarvliga intressen, när du står på tröskeln till din ungdomstid, den stoltaste och fagrade period i livet. Koketteri är småsjälars lustförmimelse. Och jag hade drömt mig dig som en

bergsbestigerska i solskén. En god kamrat för dem, som behövde ett handslag.»

»Mor du?» Gunlög slog hårt armarna om den smärta, finlemmade doktorinnan. »Jag struntar i koketteriet och hela det jokset, bara du är nöjd med mig. Jag älskar dig, jag dyrkar dig, jag tillber dig, mor.»

»Och ändå är du inte min dotter.»

»Jo! — Vad menar du?»

»Att Vesuvius nog kastat ut dig vid en av sina eruptioner.»

Gunlög brast ut i ett klingande muntert skratt, kysste modern häftigt och skrattade igen. När hon hunnit över krisen, sade hon:

»Skall jag inte i alla fall göra som Herkules, trotsa vidundren? De här är bara två.»

»Jag tror, att både prostinnan och gamla fröken Breide är hyggliga gamla damer, men jag tycker det är orätt att tränga sig på», inföll doktorinnan tvekan- de. »Å andra sidan vore det onekligen spännande att se, hur det skulle lyckas . . .»

»Då kilar jag, murre!»

»Ja; köp litet konfekt med dig!»

Gunlög ringde med något avblekt energi på den gammalmodiga ringsträngen vid den dörr, vars namn- plåt upplyste om, att prostinnan Breide bodde där.

Trotjänarinnan Mari kom sent omsider och öpp-

nade på glänt, så att ett öga och näsan kunde iakttaga den utanför stående.

Gunlög frågade hövligt efter Lea.

»Ja, ho' ligger, ho'?»

»Jag är klasskamrat med henne. Kan jag inte få lov att hälsa på henne?»

»Hälsa på — neej.»

»Jag ville så gärna, och min mor trodde, att prostinnan nog skulle tillåta det.»

»Ocken ä' hennesas mor då?»

»Doktorinnan Rydelius. Det var min far, som åkte hem med Lea.»

»Jaha, den nye. Vi kände inte honom, vi. Har ho' nå't ärende?»

»Ja, det har jag. Jag skulle lämna en sak.»

»Jaså, ja, vänta lite.»

Dörren smällde igen. Den var tydligen försedd med säkerhetslås, och därute i farstun stod Gunlög, intensivt upptagen av undran, om hon till sist skulle bli insläppt. Det var något alldeles nytt för henne med åldriga småstadshus, knarriga trätrappor samt gropiga förstugor, där det luktade äpplen och renskurat. Hon hade varit hos morfar och mormor i Stockholm, hos släkt i Köpenhamn och släkt i Kristiania. Far och mor hade rest nästan oavbrutet, men nu ville far vila ut på en lättskött plats i ett tyst samhälle några år. Han höll på med ett stort, vetenskapligt arbete, och det nyuppförda sanatoriet ett stycke från staden skulle bli honom till gagn för experiment och rön.

»Men inte passar vi här», tänkte Gunlög ofta. Där hon nu stod och väntade, tänkte hon det omigen. Allting var så lustigt smånätt. Aldrig hade hon förr sett en så skojig järndörr upp till vinden. Den kunde ha tagits från något gammalt fängelse. Hon föreställde sig, hur den skulle gnissla, när den gick upp, och vad det skulle dåna, om man sloge kraftigt på den med knuten hand . . .

Mari visade sig igen, nu som en fyllnad i den öppna dörren.

»Var så go' och stig på! Ho torkar väl fötter?»

»Ja tack, vi har också dörrmatta, och det har de i Stockholm och Köpenhamn med», sade Gunlög och klev på. Hon »drev till» med riktiga storstäder, så att gumman kunde begripa, att hon inte var en vanlig bondlolla, ty en snobbig promenaddräkt gjorde tydligen intet intryck här.

Tamburen var liten och mörk, men salen så mycket större och ljusare med sina hemtrevliga björkmöbler, sina blomsterbord och brokiga mattgångar. Dörren till ett förmak, vilket Gunlög tyckte såg ut att vara »tjockt med möbler», stod öppen. Men det rummet brukades nog endast vid högtidliga tillfällen. I salen fanns både sybord och bokskåp samt en liten komisk taffel med vådligt gula tangenter.

En rak, mager dam med stålgrått hår och ett surrat uttryck kring munnen kom från en annan dörr.

»Goddag, jag är Leas faster!»

Gunlög neg ytterst städat:

»Jag ville så gärna veta, hur det är med Lea.»

»Jo, hon är bättre nu. Det går ju an att titta in till henne en liten stund.»

»Ja tack.»

Du store tid, vad hon blev synad! Fröken Breides ögon togo mått av henne uppifrån och ner och nerifrån och upp. Gudskelov, att inte klänningen var knäppt i ryggen och en tryckhake ur!

Och nu kom farmor också, liten och tjock och rultig, med glasögon och svart spetsmössa. Den satt litet på sned. Hon hade sovit middag, legat på höger sida, ty på den kinden hade en soffkudde tryckt av sitt mönster: ett hästhuvud i korsstygnbroderi.

»Jag vaknade vid, att jag hörde dig tala vid någon, Ann-Sofi», sade hon med en sävlig och godlynt röst.
»Vem är det?»

Gunlög neg igen och svarade raskt:

»Jag är klasskamrat med Lea och ville så gärna hälsa på henne ett slag.»

»Hälsa på? — Det var något, som skulle lämnas, sade Mari», inföll fröken Breide.

»Ja, det var litet konfekt bara.»

»Det var ju snällt.» Prostinnans feta hand klappade gillande Gunlög på axeln. »Lilla vännen är nye doktors dotter (prostinnan uttalade det »doter»), det syns. Du ser väl det, Ann-Sofi? Pappa opp i dagen! Ja, det var rysligt ledsamt det där med Lea, men flickor *ska* inte fara fram som yrväder. Det är så galet, att de ska ha sådana fasoner.»

»Dumma fasoner», kom det från faster Ann-Sofi.

»Vi har lagt Lea mellan lakan och låtit henne dricka

fläderter och laxera, så att det onda går ur kroppen på henne.»

»Är — är hon riktigt sjuk», frågade Gunlög, »jag trodde, att hon bara slagit huvudet och gjort sig illa i axeln?»

»Ja, det förstås», nickade prostinnan, »men huskurer skadar aldrig. De är pålitliga.»

»De är så pålitliga», ekade Ann-Sofis distinkta röst. »Ja, ska vi gå in till Lea nu?»

»Ja tack.»

»Den här vägen då.»

Fröken Ann-Sofi gick före, Gunlög efter och sist prostinnan.

Mycket riktigt, där låg Lea under ett kornblått täcke och med en rikligt broderad örngottskudde som stöd för huvudet. På nattduksbordet vid sängen fanns en otrevlig attiralj av flaskor och pytsar, en kopp med havresoppa, en ask bröstkarameller och till och med en stor smörgås på samma assiätt som ett rödblommigt äpple.

Över lampan var åt Leas håll hängt ett palmblad av grönt silkespapper. Det var det tråkigaste och otympligaste flickrum Gunlög sett. Det var »absolut» gräsligt synd om Lea.

»Hej», skulle just halka över Gunlögs läppar, då hon i sista sekunden svalde det ordet och fiskade upp ett »antikverat»: »Goddag, jag ville höra, hur det var med dig, Lea. Och här har du litet mums, vars' go'!»

»Nej, men ...»

Lea satte sig upp med fart, och hennes ögon glitt-

rade av fröjd. Hon kunde ganska obehindrat röra högra armen och räckte Gunlög handen.

»Så vådligt snällt, Gunlög!»

»Om Lea skall sitta uppe en liten stund, får hon ta en schal över axlarna, min lilla kråka», jollrade farmor, och faster var där redan med en virkad gredelin schal, avskyvård mot det blå täcket.

»Den tar vi på», sade hon bestämt.

»Usch, att jag alltid skall paltas på», muttrade Lea. »Sätt dig, Gunlög! Hur har ni det i skolan?»

»Jo, det går sin gilla gång. Men du får raska på och bli frisk till om lördag fjorton dagar.

»Vad är det då? Provräkning?

»Det vet jag inte. Men jag fyller femton år då och skall ha bal, *det* vet jag.»

»Skall du — ha — bal? Skulle *jag* bli bjuden på den?»

»Hela klassen!»

»Oooh!» Leas jublande röst fyllde som ett svalvin det låga, kvava rummät, och faster Ann-Sofi sade genast »hysch», ty prostinnan led av en nervös åkomma. Så fort ett oväntat, högt ljud nådde henne, blev hon vanligen så hes, att hon ej fick fram ett ord.

»Förlåt mig», bad Lea.

»Ja, ja, min lilla gumma, det gick bra den här gången», lugnade farmor vänligt, »men vi har ju sagt dig, att du skall tänka dig för, och inte kan du få vara med på bjudning så snart. Vi är så rädda om vår lilla kråka. Vad skall vi nu bjuda de små flicorna på. Skulle det smaka med kakor och sylt?»

»Ja tack», neg Gunlög.

»Det kunde jag väl begripa, att jag inte skulle få gå», mumlade Lea och borrhade ned huvudet i kudden som om hon haft lust att gömma sig från alltihop.

»Det är fjorton dagar dit», viskade Gunlög tröstande, medan de gamla överlade om trakteringen. Hon tyckte, att stackars Lea var som det där hjärtat far hade i sprit på en glasburk. Det behandlades som ett ting, fastän det var ett riktigt människohjärta, helt och stiltigt.

Mari bar in en bricka med de läckraste hemmabakade kakor och sylt, och flickorna trugades att äta, men Lea hade inte lust. Hon hade blivit stoppad med allt möjligt gott, så långt hon kunde minnas tillbaka. Nu önskade hon så innerligt, att farmor och faster förstätt, att Gunlög och hon ville vara för sig själva. De kunde ju inte prata annars. Inte hon åtminstone, det var stört omöjligt. Hon hade ett sätt hemma och ett med kamraterna. Här blev hon alltid så liten, och alltid var hon en skottavla för idliga tillrättavisningar och förmaningar.

»Akta, så du inte spiller sylt på nattlinnet», sade just faster Ann-Sofi.

Och så farmor:

»Du håller tallriken alldeles snett, lilla kråkan!»

Lea var gråtfärdig. Hon kände sig så småbarnsaktig och ömklig inför den pampiga Gunlög, vilken satt där som en ung dam och redogjorde för hela sin släkt, som farmor frågade efter. Hon visste, vad

hennes fars kusins hustru hette i sig själv, och hur många barn en morbror vid Lofoten hade.

Det var kuku maffe för farmor och faster, men inte ett dyft kul för Lea. Hon bjöd till att läska sitt nedstämda sinne med alla de skoluttryck, vilka voro portförbudna hos prostinnan.

När Gunlög skulle gå, ombads hon hjärtligt att komma snart igen, och Leas bägge gamla sade sig inte ha sett en så söt och behaglig flicka sedan sin ungdom.

»Och ändå får jag inte gå på hennes bal», knotade Lea. »Jag *är* frisk så.»

»Nej, jag tycker, att du förefaller riktigt feberaktig i kväll», sade farmor oroligt. »Du har kanske inte svettats ut ordentligt.»

»Jag har ju legat som i en sjö, det måtte väl vara tillräckligt. Kan jag inte få stiga upp i morgon.»

»Nej, det törs vi rakt inte.» Farmor skakade på huvudet. »Det är ju ditt eget fel, att du ligger där, min lilla gumma.»

Gunlög var mycket fundersam den kvällen. Hon ansåg, att hon fått en uppgift, och det var något hon behövde, ty hennes hjärna krävde sysselsättning med annat än skolarbete. Och nu skulle hon åtaga sig Lea. Hon stod en lång stund inne i fars rum och betraktade hjärtat i burken. Slutligen blev det levande för henne. Hon hörde det slå av frihetslängtan så som hon var säker på, att Leas gjorde det.

När doktorn inträdde, utbrast hon häftigt:

»Kan du inte ta henne ur bürken, far? Hon är livslevande, begriper du.»

»Vem? Vad pratar du för goja?»

»Jag talar om Lea Breide. Du är tvungen att pilla ut henne! Hon har det hemskt.»

»Mig föreföll det, som om hon vore avgudad både av farmodern, fastern och den gamla pigan.»

»Ja, men kära du, de pinar ihjäl henne i alla fall. Du kan väl gå upp och ryta till ett slag, så där som gör, att varenda kotte måste lyda. Hon ligger mellan lakan och laxerar och dricker fläderte, du, är det inte otäckt.»

Doktorn skrattade hjärtligt:

»Du beskriver det åtminstone drastiskt», sade han, »men jag är inte deras läkare, så jag har ingenting att säga. Det är synd om flickungen, men du får väl emancipera henne, när hon kommer till skolan igen. Du har de nödiga förutsättningarna.»

»Ville du, att jag vore ett mähä?»

»Nej, du är bra som du är. Men tös, befria spegeln från din reflexbild så pass länge, att jag hinner knyta min halsduk framför den. Se'n får du komma hit igen.»

»Har jag speglat mig, det vet jag inte av», försäkrade Gunlög, men rodnade i detsamma, ty hon erinrade sig, att hon verkligen en ganska lång stund med välbehag mött sitt ansikte i spegelglaset. Det hade skett i tankarna.

Nästa eftermiddag gick hon upp till Lea igen. Hon hade en hyacint med till prostinnan. »Och det tog

skruv», berättade hon sedan för modern. De gamla hade till och med sagt, att det kunde hända, att Lea finge gå på balen, om hon »orkade» börja skolan på måndag.

»Lea är ju pigg som en mört, begriper mor», slutade hon, »men de har slängt upp henne på land.»

Doktorinnan hade flyktigt sett Lea och undrade över, att Gunlög tagit sig an henne. Hon föreföll så utvecklad och bortkommen. Troligen var det dock Gunlögs medfödda anlag för att så att säga slå upp alla dörrar på vid gavel och skaffa frisk luft i alla förhållanden, som gjort, att hon närmat sig den tämda och instängda Lea. Annars hade väl Astrid Sjunne varit lämpligare för Gunlög att sluta sig till. Hon var en modern och hurtig flicka med gott huvud och ett trevligt utseende.

Hos Astrid var det ett ständigt ryck ut, ryck in av ungdomar, både manliga och kvinnliga. Hon skulle vara med om alla tillställningar, små och stora. Hon skulle skriva verser vid alla möjliga tillfällen och hjälpa till att dekorera festlokalerna.

Det hände också, att hon sade: »Egentligen kan jag inte begripa, hur stadens yngre ungdom skulle reda sig utan mig», men egenkär var hon dock inte. Hon hade inte tid att odla den egenskapen, knappast att någonsin reflektera över sitt eget jag. Hennes inre var emellertid av det slaget, som alltid är helt och rent. Hon var för kraftig att kunna kallas solstråle, trots guldhåret, men ett solsken var hon, ja, en hel frisk och stark vårdag.

Lea kom mycket riktigt i skolan på måndagen, och de åtta lyfte henne på guldstol samt buro henne under avsjungandet av Engelbrektsmarschen runt skolgården, då och då lekfullt hotande att stjälpas av henne i en marståande driva.

Småungarna i de lägre klasserna njöto oerhört av detta frispektakel och bildade en skrikande och skratande eftertrupp. Det blev ett väsen, så att skolföreståndarinnan kom ut på trappan med sin signalpipa. En gäll vissling tystade de stojande rösterna och blixtnabbt splittrades guldstolen. Lea studsade som en gummiboll mot marken, men höll sig på fötter och följde raskt med de andra fram till trappan.

»Jaså, det var sjätte klassen, jag kunde tro det», sade föreståndarinnan, »det är alltid ni, flickor, som ställer till bråk, och flera av er borde verkligen ha blivit lugna och förståndiga. Ni är ju snart vuxna. Vad var det här nu för påhitt?»

»Lea skulle firas», förklarade Astrid. »Hon slog sig på vår skridskofest och kunde inte vara med mera. Vi skulle ge henne litet ersättning.»

»Jaså. Ja, platsen var emellertid olämpligt vald, och ni får var sin uppskrivning för oljud.»

Lea var dödligt rädd för uppskrivningar. Farmor och faster kunde inte fatta annat än att en »liten, väluppfostrad» flickas anmärkningsbok endast skulle ha blanksidor.

En gång, när hon gick i tredje, hade hon samlat uppskrivningar till en hel anmärkning. »*För slarv och ouppmärksamhet*» stod det med fetstil. Farmor be-

hövde ingen olåt den gången för att bli hes som en korp. Sinnesrörelsen tog bort talförmågan. Faster Ann-Sofi däremot reagerade genom en flödande ström av bannor och »Jag har ju sagt dig» . . . »Du borde tänka dig för».

Om nu olyckan vore framme, så dabbade hon sig förstås *före* Gunlögs bal och finge en uppskrivning till. En hade hon redan i lönndom, men den bleve uppenbar i och med den inskrivna anmärkningen. Nog skulle hon akta sig, men Lea hade den uppfattningen, att det *hände ibland*, att man lika litet kunde hjälpa en uppskrivning som en sotfläck på näsan. Den kom med luften och — var där.

Naturligtvis finge hon *inte* gå på balen, ifall anmärkningsboken grumlades. Hon svettades och frös och satt hela den dagen tyst och stilla som en mus vid sin pulpet.

Simoni sneglade misstänksamt på henne och frågade ironiskt:

»Qu'avez-vous, Lea?»

»J'ai — je suis — je veux être sage», formade Lea slutligen svaret.

Simoni skramlade med sin eviga kedja och funderade på, om den gode Guden omvänt flickans sinne. Vore det så, skulle hon vid tillfälle fråga henne, vem som funnit på det fula öknamnet: »Skallerormen».

När skolan var slut, föreslog Gunlög ett kondisbesök i klump. Fingo de lilla hörnrummet en trappa upp, kunde de stänga dörren och vara ostörda.

De skulle förstås tala om Gunlögs bal. Särskilt

ville Gunlög ha reda på, vilka kavaljerer hon skulle bjuda. Hennes egna bröder voro för gröna att kunna komma i åtanke. Hugo, den älste, hade nyss fyllt tolv, och en sådan puttifnask var till och med för minderårig för Lea, förklarade den unga värdinnan med sin vanliga hänsynslösa frimodighet.

Hörnrummet på stadens förnämsta kondis befanns ledigt, och försedda med så många bakelser respektive kassor tilläto, togo flickorna det i besittning.

»Jag har valt en kavaljer åt mig», sade Gunlög, »nu får ni välja var och en sin.»

»Pax för Arne», ropade Astrid, »jag skall be honom riktigt vackert, så kommer han nog, fast han stormläser på studenten.»

»Behöver han det?» frågade Gunlög ringaktande.

»Han vill ha högsta betyget i allting, och han blir den yngste studenten.»

»Tror ni, att Torsten Windahl kuggas i vår också», undrade Berit. »Han borde heta Torsken.»

»Å, han är visst inte så dum, som du inbillar dig», inföll Brita Kartell indignerad och höll handen upp mot halsen, som för att både dölja och framhålla en medaljong, vilken hon hade på för första gången denna dag, men som flickorna ej observerat, därför att de haft så mycket att tänka på.

»Vad har du där», undrade nu »de sköna konsterna» i korus.

»Det är förstås den där Torskens porträtt», inföll Gunlög överlägset, »ni är lika fiantiga med flirt här i stan som i storstäderna, märker jag.»

»Du är inte ett dugg bättre själv. Har du glömt skridskofesten», sade Astrid käckt, fastän hon strax därpå hajade till. Det var ju en möjlighet, att Gunlög blev rasande och uteslöt henne från balen.

»Det var bra, det kom på tal», svarade Gunlög, »så får jag erkänna, att jag bar mig tarvligt åt ur kamratsynpunkt. Jag skulle inte ha håvat åt mig alltihop. Men jag hade aldrig varit på fest i den här stan förr och . . .» Hon tystnade tvärt.

»Det var förstås kul att märka, att du hux flux blev festens drottning», inföll Berit.

»En liten stund, ja. Sedan hände ju det där med Lea, och fast det inte var mitt fel, ångrar jag mig ändå. Barn och hundar ska man behandla väl.»

Lekfullt ruskade hon om Lea och såg så hjärtegett på henne, att Lea från det ögonblicket dyrkade Gunlög, fastän hon ofta retades med henne och kallade henne »lindebarnet».

»Låt oss nu återgå till dagens viktiga fråga», fortsatte Gunlög, »nej, det är sant, vi ska kika på Torsten. Fram med idolen, Brita!»

»Nehej, ni behöver visst inte göra narr av mig», och Britas hand lades åter över medaljongen, men med spritande fingrar, så att den glimmade fram mellan dem.

Och flickorna »upptäckte» Torsten och gjorde ett heligt tyshetslöfte. Stina hade inte heller varit invigd i systemns ljuva hemlighet, och det var hon stolt över, men hon lovade i alla fall att inte skvallra.

Det var egentligen en upphøjelse för sjätte att ha

en *nästan* förlovad i klassen. Det var annat än Ham, som flaxade hit och dit. Nu föreslog hon Göran Björn.

»Nej, honom bjuder jag», avgjorde Gunlög på sitt bestämda sätt. »Apropos, lindebarnet skall väl ha Johan Ahlert.»

»Det gör detsamma», försäkrade Lea, »bara jag slipper en kvanting, som räcker mig till knäna. Det hade jag en, som förföljde mig, när jag gick i dansskolan i fjol. Men för resten, tycker du, att jag är så liten, är det väl inte värt, du bjuder mig.»

»Gruffa inte, Lea», skrattade Gunlög, »låt hellre bli att gå med så erbarmligt låga klackar.»

»Tror du, jag får bestämma det.»

»Nej, det tror jag för resten inte. Vet ni vad!» Gunlög letade fram ett papper ur en ficka, en Penkala ur en annan. »Skriv på det här ett pojknamn var och en och vik, alldeles som när man skriver skvallertidningar. Då behöver ingen veta, vem man tagit. Sedan bjuder jag förstås efter anvisning.»

Flickorna gillade förslaget, och efter en stund var både listan och bakelseförrådet expedierat, varefter de skildes åt.

Lea läste läxor den eftermiddagen, till dess hon trodde, att huvudet skulle spricka och kunde ändå inte få i sig Pippin den lille och katekesen, hur hon dunkade boken mot pannan och rabblade. Var gång minnet klickade, vändades hon vid föreställningen om vad som kunde hända på tisdag eller onsdag eller torsdag eller fredag eller till och med på lördag. Hu! Tre gånger packade hon om väskan av fruktan att ha

glömt något, och morgonen därpå steg hon upp en halvtimme tidigare än vanligt.

Farmor var icke med om denna tidiga frukost, men faster Ann-Sofi satt vid bordet och proppade i henne smörgåsar.

»Vi få väl längda din vita klänning med en remsa», sade hon.

»Alla de andra ha nya klänningar. Överstinnan Munthe har skaffat Berit en så väldigt stilig tyllklänning från Nordiska Kompaniet.»

»Jaså. Ja, min lilla Lea, *du* skall inte uppfostras till flärd och fåfänga. En liten flicka är så nätt i en vit bomullsklänning.»

»Min är då inte nätt. Den sitter som en säck, som man knutit ihop under hakan. Men jag får ha den förstås — längdad.»

»*Om* det behövs, ja.»

Lea fick i detsamma syn på klockan och rusade upp med ett »tack för mat». Det vore gräsligt, om hon i alla fall komme för sent. Hon stod vid skolporten fem minuter, innan den öppnades.

Timmarna skredo fram som hotande spöken, och när klockan ringde fritt för dagen, såg Lea ut som ett spöke själv efter ansträngning att vara korrekt.

Faster Ann-Sofi mötte henne med den underrättelsen, att klänningen inte behövde längdas. Hon hade mätt på en av Leas kjolar, och den dugde som den var. Det visste nog Lea, att varken farmor eller faster gillade, att en flicka visade knäna, men så kort var visst inte den här.

Lea gjorde inga invändningar, för var någon envig, så var det faster Ann-Sofi, och farmor rättade sig efter henne; det var i alla fall skamligt, att hon skulle ha en urväxt klänning på Gunlögs stiliga bal!

Den eftermiddagen voro läxorna lätta, och Lea hade snart klarat dem, ty hennes hjärna sysslade intensivt med en idé.

Hon skulle själv längda klänningen.

Det vore bara att flytta ned remsorna den ena efter den andra. Men hon vågade inte göra det förrän på fredag kväll; Hilma Johansson vid Smalegränd skulle stryka ut den. Hon hade rykte om sig att stryka fason på kläder och Lea kunde taga dem med dit, när hon gick till skolan. För att den inte skulle bli skrynklig, finge hon sedan sätta den på hos Hilma, strax innan hon begav sig till balen.

Faster Ann-Sofi följde henne inte nu längre, sedan hon fyllt tretton år, så hon behövde inte frukta upptäckt förrän efteråt.

Både på onsdag och torsdag kväll sprättade emellertid Lea litet förskottsvis på remsorna. Det kunde väl tänkas, att de sluppit upp här och där. Fredagen var alltid en provande dag i sjätte. Alla tråkiga och besvärliga ämnen samlades till den. Första timmen var det kristendom för Sankt Laurentius med halstret, förkortat »Lasse». Hans skolpseudonym: »Sankt Laurentius med halstret» hade uppkommit av hans borgerliga namn Larsson och hans vana att alltid borra in fingrarna innanför halskragen samt draga och streta. Flickorna uttalade därför ordet som hals-stret.

Han var plågsamt närsynt, snusade, spottade och harklade, kallade alltid eleverna »hon» och utvisade genom att sticka fram ett långt, krokigt pekfinger, vem som skulle ha frågan: »hon där!»

För övrigt var han mycket lärd, särskilt i Apokalypsen, och Gunlög och Lea hade slagit i sig hela Johannes' uppenbarelse för att underlätta arbetet för de mindre minnesutrustade kamraterna och även fylla lektionen, så att icke Lasse proppade dem med för mycket nytt.

Andra timmen hade de Skallerormen och tredje matematik för fröken Nollman. Naturligtvis kallad Nollan, fastän hon alls ej gjorde skäl för öknamnet, ty det var en sådan kraft och fart i hennes undervisning, att flickorna sutto andlösa av spänning och fruktan att svara »uppåt väggarna galet», Nollans stående uttryck.

Gunlög hade genast också här tagit ledningen och var betydligt styvare än de andra. Lea däremot trasslade ofta ohjälpligt in sig, rusade först fram som ett snälltåg och stoppade sedan tvärt vid någon osynlig bom eller kurva.

»Slarv», sade Nollan och ordet klatschade som en pisksnärt i luften.

Emellertid gingo lektionerna före frukosten sin gilla gång. Efter frukosten hade sjätte handarbete och två timmars svensk uppsatsskrivning på skolrummet.

Föreståndarinnan själv, fröken Torelin, undervisade i svenska. Hon hade makadamiserat författarinneillusioner på vägen till sin nuvarande befattning,

men trots detta bindande och förtrampande av ungdomsdrömmar, kunde hon inte alldeles avstå från den litterära nivån och gav flickorna ganska märkliga ämnen att skriva över. I sjätte klassens tycke »gräsligt svåra».

Astrid Sjunne var den enda, som ibland gick i land med uppgiften till fröken Torelins fulla belåtenhet, och då lästes krian högtidligt upp för klassen.

Precis, när det ringt in andra gången stod fröken Torelin i dörren och gick sekunden efter raskt fram till katedern.

»Blyertspennorna formerade», frågade hon.

Ett niostämmigt »ja» ljöd tillfredsställande.

»Kladdböckerna upp!»

Pulpetlocken smällde. Blåa häften viftade till, innan de föllo ned på plats. De åtta voro färdiga, men Lea snodde förtvivlat efter sin skrivbok. Hon var alldeles övertygad om, att hon tagit den med i morse. Bara hon kunde hitta den!

»Färdiga!»

»Ja.»

Men det var endast åtta flickröster, som svarade. Fröken Torelin märkte det icke. Hon var med hela sin vingklippta själ upptagen av de ämnen hon valt, och som hon föreställde sig, hur hon själv skulle återgett. Hennes fantasi små vingstumpar fladdrade i låg, men ivrig flykt, och rösten røjde tankarnas intensitet, när hon sade:

»Nå, då skall ni få ämnena. Hör noga på! Ni har att välja på: »Havsvågen som symbol för känslöstäm-

ningar,» »min käraste leksak och dess öden» samt en självständig berättelse över ordstävvet: »Som man ropar i skogen, får man svar». »Himmel och pannkaka», viskade Jafet, »sicket joks!»

Gunlög bestämde sig för den gamla leksakens öden. Hon hade haft en plyschbjörn, som hon vänskapsfullt erinrade sig. Den hade slutligen hamnat hos en av fars små patienter och legat i den lille pojakens famn, när han dog.

Astrid beslöt köra med havsvågen, det var ett maligt ämne, och hon skulle snobba med litet lyrik.

»De sköna konsterna» skulle skriva om ordspråket, men Berit Munthe — fick en så hemsk huvudvärk, att hon måste gå hem. Det var alltid så med Berit. Hon genomgick skolan för att det skulle så vara, men ingen, minst hon själv, tog hennes studier på allvar. När hon växt upp, skulle hon föras ut i societeten samt representera som husets unga värdinna på det flerhundraåriga Munthesholm, dit fröken Torelin regelbundet bjöds över påskan. Överste Munthes voro traktens älskvärdaste familj, och otaliga korgar frukt, oräkneliga blomsterbuketter hade Berit Munthe haft med till lärarinnorna under årens lopp.

Kartellarna skulle obeskrivligt gärna velat följa Berits exempel, men de voro små plikttrogna kvinnobarn och letade ur sin hågkomst fram en docka och en tennservis att skriva om — så få sidor som möjligt, men ordentligt och redigt.

Stackars Lea hittade ingen bok. Det var komplett

omöjligt. Ångesten prickade hennes hud som ettriga nålsuddar. Nu hade hon förstås den olycksaliga uppskrivningen som i en liten ask.

Fröken Torelin skulle vakta själv denna gång. De andra lärarinnorna voro upptagna, och hon satte sig nu i position med armarna sträckta över katedern och händernas flatsidor tryckta mot varandra.

»Nå — Lea? Har inte Lea börjat skriva än?»

»Nej, jag — jag tänker.»

»Lägg först upp boken. Jag ser ingen bok.»

Lea reste sig.

»Jag — jag har glömt den hemma.»

»Slarv! Oförlåtligt slarv för det första. För det andra stör Lea lektionen. För det tredje går Lea miste om tid. Vad blir följden?»

»En — en uppskr — jag vet inte.»

»Jo, Lea visste mycket väl, tycktes det. En uppskrivning är den närmaste följden. Vem kan låna Lea ett papper.»

Det kunde flera, och tystnad föll över klassen, ett kort, tankeställande »hm», ljud då och då, en orolig fot skrapade, en uppsliten pennspets raspade, ett par energiska snyftningar från Brita Kartell konstaterade tennservisens svårighet att få levande liv, och vad Lea beträffar, stod hennes uppfinningsförmåga stilla. Hennes hjärna var liksom inmurad i medvetandet om anmärkningen. I morgon middag skulle hon som vanligt om lördagarna lämna farmor anmärkningsboken och få sitt »tuppvärp», en tjugofemöring. Nej, hon skulle förstås *inte* få det, sedan farmor genom glasögonen

stirrat på ordet anmärkning, till råga på allt skrivet med rött bläck. »Bockblod» kallades det i klassen. Och inte brydde Lea sig ett dyft om tjugofemöringen *den här* lördagen, men farmor och faster skulle komma överens om att »endast en riktigt snäll och flitig liten flicka» vore värd att gå på bal.

Hon snyftade invändigt, och blyertspennan släpade sig tungsint fram genom en mening så lydande: »Erik Gustav Geijer har skrivit något som heter Nyårsnatten, och den dikten handlar om en människa, som i en rysligt skral båt är ute på ett väldigt stormigt hav med en massa höga vågor, som han inte är rädd för, och det tycker jag är en utmärkt vacker sinnebild av havsvågens likhet med våra känslöstämningar, fastän jag inte vet, om Geijer menar en riktig våg, men det gör inte jag, och det är visst inte alla, som kunna låta bli att vara ängsliga för en sådan där våg, som yr högt upp och förstör deras glädje och hopp och allting.»

När Lea läste igenom denna inledning, fann hon den idiotisk, men det gjorde detsamma. Hon fick underbetyg och blev kvarsittare och allting ändå, och vad hon än skrev, så blev det smörja.

Plask! En blå skrivbok, som legat dold under Stinas frodiga gestalt gled ned på golvet. Lea råkade se på den vita etiketten och upp flög hon:

»Där är min kladdbok. Nu kommer jag ihåg, att jag lade den på Stinas plats, när jag skulle stänga fönstret.»

»Hysch», varnade fröken Torelin, »efter lektionens slut få vi klara upp det här. Nu skall Lea sitta tyst.»

Stinas kamratliga hjärta sved. Hon hade visst inte velat ställa till någon förargelse för Lea. Ack, om hon bara genast märkt, att hon satt sig på skrivboken. Men det var klart, att Lea slapp uppskrivning nu, när hon verkligen kommit ihåg boken.

Så dömde emellertid icke fröken Torelin. Hon förklarade, att Lea absolut behövde en varning, och det hjälpte inte, att Stina med tårar i ögonen bad för henne.

Lea kom hem ännu blekare och aptitlösare än vanligt, men stillsam var hon, så att både farmor och faster sjöngo hennes lov och sade i munnen på varandra, att de hoppades hon skulle få mycket roligt på balen hos Gunlög.

»Är det alldeles, alldeles säkert, att jag får gå», utbrast Lea.

»Ja, min lilla kråka, jag har ju lovat dig det», sade farmor.

»Och jag har sytt till remsorna på din klänning», inföll faster Ann-Sofi, »de hade sluppit upp alla tre.»

Det var månljust, tänkte Lea, det blir naturligtvis dubbelt så jöksigt att sprätta upp dem igen.

Det hade dock ljusnat litet inom henne vid farmors bestämda försäkran om det givna löftet, och efter godnattagandet gjorde hon sig i ordning att längda klänningen. Hon tömde en byrålåda i brist på bräda att träda klänningen över som hon sett sömmerskan göra, och när faster Ann-Sofi äntligen slutat knarra om-

kring på sina styvbottnade skor — ut och in i salen —
lade Lea upp lådan som en bro från sängen till skriv-
bordet.

Minst en timme tog sprättningen, och kniven åstad-
kom små förargliga hål här och var i tyget, men det
måste gå fort, annars finge hon hålla på hela natten.

Tjo, nu börjades det!

Första och andra remsan blevo lyckligt, om också
en smula ojämnt nedflyttade, men när Lea var halv-
färdig med den tredje, råkade byrålådan glida, och med
en öronbedövande skräll ramlade den i golvet samt
drog med sig åtskilligt från skrivbordet, både papper,
böcker och pennor, men lyckligtvis icke lampan.

Lea stod emellertid alldeles lamslagen av förfäran.
Det var klart, att hela husef hört bullret. Faster och
farmor brukade ju alltid kivas om, vem som sov sämst,
så säkert låg väl åtminstone den ena vaken, och den
andra vaknade nog bums.

Hon väntade andlös, att faster Ann-Sofi skulle
komma inrusande, men allt förblev tyst. Då lyfte hon
till sist med darrande händer upp byrålådan och av-
slutade arbetet.

På morgonen vid frukostbordet berättade Mari, att
åskan gått så under natten, och det hade precis låtit,
som om den slagit ned i skorstenen.

Farmor och faster hade nog sovit ifrån skrällen,
fastän de nu inte ville låtsa om det utan sade, att
de redan i går »känt åskan i kroppen».

»Det är besynnerligt», sade faster Ann-Sofi, »vad

Lea är lik mig i mycket. Så där eländig såg jag också alltid ut efter en åsknatt, när jag var barn.»

»Jaa», medgav farmor. »Tänk, om hon också blir lika präktig med tiden som du, lilla Ann-Sofi.»

Det bestämdes, att Lea skulle ta klänningen med till Lovisa Johansson i Smalegränd för att få den utstruken, och sedan skulle faster följa med henne dit och se henne färdigklädd.

Den skoldagen blev en evighet för Lea. De andra, som hoppade omkring med papiljotter, dolda under väldiga »flugor», pratade i ett om balen, men Leas anmärkningsbok lade sig oupphörligt som en tystande hand över hennes mun, och hon gick så långsamt hemåt, att fötterna knappast flyttade sig.

Först hade hon följt Gunlög ett stycke, och denna hade bett Lea ringa upp henne till undsättning, om så behövdes. När de skilts, föll dysterheten nattsvart över Lea, och hon märkte icke, att Johan Ahlert artiglyft lyfte på mössan just i hörnet av Avenyn.

»Goddag, jag har inte sett er på länge», ropade han och stannade.

Lea stannade också.

»Goddag», sade hon slapt.

»Skall ni på bal i kväll», fortfor Johan. Hon var nästan väl ful, när hon såg så där hängfärdig ut, tänkte han, men hon hade åkt skridsko sabla stiltigt, och sådant grep honom.

»Jag vet inte.»

»Inte bjuden?»

»Jo då.»

Nu gick Lea trögt framåt, och Johan följde med.

»Har ni flunsan?»

»Vad för något?»

»Influensan då?»

»Nej.»

Han visslade uttrycksfullt: »En smocka i anmärkningsboken, va'?»

Det blev för mycket för Lea. Hon rusade huvudstupa in i en port, över en gård bakvägen hem, och storgråtande ringde hon på.

Men i tamburen stannade både hon och gråten tvärt. Inifrån salen hörde hon fröken Torelins distinkta stämma:

»Som sagt, låt flickan få gå på balen. Lea har en sällsynt och god egenskap: hon är erkännsam. Och hon kommer alldeles säkert att bemöda sig både om sitt arbete och om ordning efter denna näpst, ifall hon slipper ruva över den utan får det efterlängttade nöjet och förstår, att farmor och faster ej velat neka henne det. Man kan sällan svara för sina elever, men för Leas tacksamhet går jag i god.»

Lea bredde plötsligt ut armarna; ack, om hon vågat springa in och taga fröken Torelin i famnen och krama henne så. Det fanns väl ingen i hela världen så gräsligt, förfärligt snäll som hon!

IV.

Födelsedagsbalen.

Den stora, vackra, strålande upplysta salongen hos doktors hade tagit emot diverse unga kavalerier och dessutom bägge Kartellarna i mycket veckrika djupröda voileklänningar, så att de sågo ut som ofantliga lampskärmar, Berit hade också kommit i sin rosaelegans. Nu nego just Sem, Ham och Jafet för tant och farbror, och strax efter skimrade Astrid Sjunne som den ljusgrönaste vår fram mellan dörrportiärerna.

Hon var förtjusande, äkt nordisk, frisk och glad, och bror Arne log gillande. Hittills hade han då inte sett någon flicka, som överglänste syster Astrid.

Gunlög kunde kanske möjligen jämföras med Astrid; det vore i så fall den enda, fast han för sin del inte tyckte om svarthåriga och storstadsviktiga fjällor, men det var i alla fall stil på henne. Det passade henne med det där gula sidenlentyget. Ja, klänning var det förstås, men den hade inget skarp om livet och hängde så lustigt.

Sist kom Lea. Lång var klänningen tillräckligt, men så löjligt snäv, och det breda skotska sidenskar-

pet stod ut, styvt och fylligt som en påfågelsstjärt. Om halsen hade hon ett gammaldags korallhalsband av de röda små koraller, vilka likna avbrutna kvistar. Faster Ann-Sofi hade alltid haft det som barn.

Det stora glänsande håret, vilket yvigt föll ned över ryggen, var uppstramat från pannan och samlat i en fast knuten rosett av vitt sidenband. Vita strumpor och svarta blankskinnsskor fullbordade dräkten.

Faster Ann-Sofi hade grälat mycket över Leas tilltag att »förstöra» klänningen totalt. Hon hade också hotande försäkrat, att en flicka, som bar sig så förskräckligt åt, omöjligt kunde få något roligt.

Att döma av början såg det verkligen ut som om faster skulle få rätt. Redan i tamburen hade Lea förstått på jungfrun, som hjälpte henne av med ytterkläderna, att hon måtte gjort ett ofördelaktigt intryck, och hon erfor med ens nästan lika stor lust att vända om som att gå in. Hon kunde ju skylla på tandvärk eller vad som helst.

Till och med den födelsedagspresent — ett hekto karameller i en kryddbodpåse —, som hon skulle ge Gunlög, generade henne. Det var alldeles säkert ingenting att komma med här i huset, men farmor och faster ansågo, att barn voro barn.

Det är ovisst, om Lea verkligen vågat sig in, ifall ej doktor Rydelius händelsevis kommit ut och känt igen den lilla bleka flickungen från skridskobanan.

»Se där min lilla patient», sade han vänligt. »Välkommen! Var så god och stig in!»

»Tackar!»

Lea neg och önskade, att hennes hand fått krypa in i hans. Där skulle den legat så tryggt, medan de tillsammans gingo in till de andra, som redan tycktes ha förfärligt roligt.

Gunlög kom farande emot henne.

»Vad — vad du ser ut», höll hon på att säga, men ändrade det till — »vad du kommer sent! Är det någon jag behöver presentera för dig av pojkarna?»

»Nej», sade Lea blygt.

Sem, Ham och Jafet kunde inte låta bli att fnissa en smula åt sin misslyckade kamrat, men den moderliga Brita tystade dem.

Gunlög drog däremot doktorinnan avsides och frågade:

»Kan du inte klä om henne, mor? Du har ju den där smultronfärgade, som jag växt ur. Hon får inte ett dugg kul i den här lindan.»

»Nej Gunlög, det vore ytterst ogrannlaga att låtsas om en gästs toalett på det sättet.»

»Men du har väl ingenting emot att hon förvandlas till smultron?»

»Nej, men . . .»

»Vänta du, Murre!»

Gunlög knäppte belåtet med fingrarna.

En stund senare serverades te, och Gunlög kom med en full kopp till Lea, som generad krupit in i en vrå och satt sig. Hon märkte ju, hur olik de andra hon var.

»Var så god, lindebarn», sade Gunlög, men balan-

serade så oförsiktigt med koppen, att Lea fick hela dess innehåll över klänningen.

»Usch, vad jag bär mig fumligt åt», skrek Gunlög, men såg hjärtinnerligt förtjust ut, »titta, så jag ställt till, stackars Lea. Du är nu tvungen att byta om. Mor, det finns väl något, Lea kan få på sig.»

Doktorinnan hade god lust att nypa sin självsvåldiga unga dotter i örat, men hon måste medge, att Gunlög handlat fyndigt och välmenande.

»Om Lea vill följa med mig, kanske vi hitta på något användbart», sade hon vänligt.

Och ungefär tjugo minuter senare kom en smultronfärgad, strålande Lea ut. Håret hade också fått ett ledigare fall, och glädjen över att icke sticka av mot kamraterna, lyste från hela flickan.

Var det verkligen Lea?

Två av kavaljererna skyndade förbi »de sköna konsterna» fram till denna nya Lea Breide. De hunno samtidigt sitt mål och tittade humoristiskt på varandra, varefter de bockade sig på en gång.

Lea blev helt perplex.

»Inte kan jag dansa med två.»

»Nej», sade Johan Ahlert, »ni får välja förstas.»

Lea blev röd av förtjusning.

»Skall jag välja. Jag brukar annars alltid få den, som blir över, när det inte är några trevliga flickor kvar.»

Alla tre skrattade, men så sade Bernt Wiman:

»Tag mig!»

»Observera, att min högra fot är längre fram», anmärkte Johan Ahlert.

Lea visste inte riktigt, vad hon skulle göra. Dansen tog kanske slut, om hon inte skyndade sig.

»Drag lott», bad hon, »men fort!»

Den dansen fick Bernt Wiman, men redan den följande, var Johan där igen, och Lea neg sin inlärd dansskolenigning, men nickade samtidigt, en riktigt äkta skolflicknick. Hon kände sig så säker nu; alla voro så vänliga, och ett par av kamraterna en liten förtjusande smula avundsjuka, och det hade hon då aldrig drömt om skulle hända henne, som jämnt fått höra därhemma, att hon var farmors lilla fula »kråkebit». Ingen enda dans behövde hon i kväll sitta och vänta och undra, om någon skulle märka, att det fanns en flicka, som hette Lea Breide.

Gunlög måste ånyo få fatt i mor en sekund i enrum.

»Murre», sade hon, »Leas förvandling ha vi gjort bra. Heder och tack för hjälpen!»

Så flög hon bort igen, ty nu spelade herr Brodin upp till en stepp. Hans knotiga fingrar skötte tangenterna som en något hårdhänt men klok mamma sina småttingar. Alla stadens finare familjer anlitade honom, men inte för barnbaler, då ansågs han för dyr.

Till ungdomarnas harm sade han: »Det är den första barnbalen jag spelar på.»

Förolämpningen smälte i alla fall, efter han spelade urstyvt och efter man hade så gudomligt roligt.

Lindebarnet höll troget ihop med Johan Ahlert, och

han fick hela historien om anmärkningen och fröken Torelins besök. Hon fick höra om »Kladdus», för vilken pojkarna en gång satt korkar under katedern.

»Han brukade stå och slöa och halvsova, begriper ni, och hänga med armarna på katedern. Nu vippade den till, så att Kladdus höll på att stå på näsan.»

»Stackars Kladdus», sade Lea, »fast — det *vore* livat, om vi kunde göra på samma sätt med vår Lasse.»

»Lasse, vad är det för en gubbe?»

»Han lär oss om Apokalypsen». Lea var stolt över att inte snubbla på det svåra ordet, »och vi är vådligt styva i det mystiska talet 666. Ni vet, det där vilddjurets tal, vilket den, som förstånd haver, skall uträkna.»

»Nej, sådant där småplock sysslar inte vi med.»

»Det är i alla fall väldigt intressant», försvarade Lea sin skola, »ni vet väl ändå, att någon har räknat ut, att 666 är bokstävernas talvärde i Bonaparte?»

»Skulle Napoleon vara vilddjuret då?»

»Visst. Svärmar ni för honom? Jag håller på Karl XII!»

»Ja vars, fast han var etter befängd ibland. Jag är inte så svag för de historiska kurrarna. Newton är mitt ideal.»

»Jaså», sade Lea litet orolig, att hon skulle komma in på ingeniörsvetenskap, för då blev hon bet.

Men en boston kom emellan, och efter supén var allt allvarligt samtal komplett bannlyst, ty nu dansa-

des kotiljong, anförd av Arne Sjunne, vilken var överdängare i att leda danser.

Den ena turen avlöste den andra.

Där kastades två jättetärningar in på golvet; den ene av en flicka, den andre av en gosse. Kommo motsvarande antal prickar upp på tärningarna, fingo de båda kastande dansa med varandra, annars fick flickan välja en annan att dansa med och gossen likaså.

Det blev ett jubel, när Göran Björn och Gunlög på det sättet parades ihop, ty det märktes, att de gärna sökte varandra, och de hade stått så ivriga och måttat med den ofantliga tärningen.

Konfettiregnet var i alla fall det roligaste av allt. Det urartade till det allra muntraste snöbollskrig, och råkade någon därtill bli insnärjd i serpentinkedjor, så bombarderades denna eftertryckligt.

På slaget tolv stod Mari i tamburen.

»Jag skall hämta våran Lea», förklarade hon, som hon sagt det i åtta år ungefär två gånger var vinter.

»Våran Lea» kom utstormande:

»Söta, rara, snälla Mari, jag måste stanna en liten stund till.»

»Kära hjärtanes, barn, ä ho' utklädder te prinsessa?»

»Hon är prinsessa, Mari», ropade Gunlög i detsamma och lade armen om sin lilla kamrats skuldror, »Törnrosa är ett vackert barn, vackert barn, vackert barn», och hon har sett en skymt av prinsen.»

»Å tyst», bad Lea, blossande röd, ty i detsamma stod Johan Ahlert och bugade sig för »Törnrosa».

»Sista dansen, får jag lov?»

»Mari, får jag?»

»Gu' tröste oss, att dom gitter. Ho skulle ha tocken värk i bena som jag.»

Men Lea steppade redan med full fart, och det blev med en lång dans de unga balgästerna togo avsked av den roligaste afton de någonsin haft.

Lea kröp ånyo in i sin gamla, vita klänning, men hela framvåden glimmade och glittrade nu av kottljongsdekorationer, som hon i flygande fläng fäste på den.

»Ho ska väl lämna tebakars di där leksakerna och lullullet också, lilla barn», sade Mari.

»Nej, det är mitt, och jag skall gömma det så länge jag lever, Mari.»

»Har ho tackat riktigt för sej då», undrade Mari omtänksamt, och för att ingenting i den vägen skulle försummas, gick hon själv till salongen och neg stelbent:

»Tack goa herrskåpe för våran Lea!»

På hemvägen hade man också mycket roligt. Ett par hittade på att man skulle leka »datt» på torget, och det var ett förslag så oemotståndligt, att både pojkar och flickor lystrade.

Men då tog Mari resolut »våran Lea» i handen och frågade uppbragt:

»Ä' ho rent stollig, unge? Ho kommer me' mej på eviga fläcken!»

Uppe i tamburen viskade Lea till den gamla tro-tjänarinnan:

»Har du någonsin haft gudomligt roligt, Mari?»

»Gudomligt har man 'et i körka», viskade Mari tillbaka, »men livat me' besked, så det skvatt i mej hade jag på hennesas fars kristning, Lea. Anderson, som nu är kusk på Munthesholm, va betjänt då — onga pojken och jag va ve pass sjutton år. Hå, hå, ja, ja. Vi bet i samma knäck och — — men så'nt begriper inte ho', Lea. Gå in nu, ska jag hjälpa na me klänningen!»

V.

Knäckta ägg.

Den timme, då de svenska skrivningarna skulle rättas, var nu inne, och fröken Torelins ansiktsuttryck varslade intet gott för sjätteklassisterna.

Astrid kände sig dock någorlunda lugn. Hon hade lånat litet »kruseduller» här och var hos klassiska författare och slutat krian med: »Mitt liv är en våg, som röres en tid».

Fröken Torelin satte pincenezen stadigt på och bläddrade i de blå häftena.

»Astrid! Inga fel, men alltför mycket plagiat. Har ni inga tankar själva, flickor?»

Det var förstås ingen, som svarade på det, men Gunlög ansåg, att frågan var obefogad. En lärarinna vill inte begripa gångstigtstankar i djupa skogen, bara sådana som kunna delas jämnt med tio och inte få någon rest att laborera självständigt med.

»Gunlög!»

»Ja.»

»Din kria är formellt den bästa, och innehållet är synnerligen sympatiskt. Gunlög tycks verkligen ha

tänkt, gått egna små käcka tankestigar. Det gläder mig. Vi skola senare läsa upp krian.»

Gunlög stod helt handfallen och rent av generad. Det föreföll som om Torelin avlyssnat hennes invärtes resonnemang. Det var då inte vidare uppbyggligt. Men AB hade hon fått.

Semiramis, Hulda-Amelie och Tyra fingo b på sina uppsatser. Stina Kartell likaså, och Brita bc. Det var ett bedrövligt resultat de kommit till.

»Och Lea . . .» Fröken Torelin höll upp papperet, vilket skilde sig ifrån skrivböckerna. »Ja Lea», upprepade hon, »här skall ni få höra hennes inledning: »Erik Gustav Geijer har skrivit något, som heter Nyårsnatten, och den dikten handlar om en människa, som i en rysligt skral båt är ute på ett väldigt stormigt hav med en massa höga vågor, som han inte är rädd för, och det tycker jag är en utmärkt vacker sinnebild av havsvågens likhet med våra känslöstämningar, fastän jag inte vet, om Geijer menar en riktig våg, men det gör inte jag, och det är visst inte alla, som kunna låta bli att vara ängsliga för en sådan där våg, som yr högt upp och förstör deras glädje och hopp och allting.»

»Jag vill förskona er för det övriga», avbröt föreståndarinnan. »Hur dåligt ni andra skrivit, har dock ingen åstadkommit ett så undermåligt sammelsurium som du, Lea. Jag hoppas att du skäms, när du hör det återgivet.»

»Jag har skämts för det hela tiden», mumlade Lea. »Får jag inte lov att skriva om det?»

Hon såg inte för sig den stränga, missnöjda föreståndarinnan, som obarmhärtigt blottade hennes usla kria, utan fröken Torelin, sådan hon för snart fjorton dagar sedan suttit hos farmor och faster och bett för henne, att hon skulle få gå på balen, och den tacksamhet, som då jublat inom henne, hade icke minskats. Hon hade allt sedan gjort sitt bästa i skolan. Och den här skrivningen skulle väl också kunna repareras, när hon riktigt ärligt ville.

»Jo», sade fröken Torelin långsamt, »Lea får skriva om det. Du kan sitta efter i dag och göra det, om de inte därhemma bli oroliga över dröjsmålet?»

»Nej», svarade Lea, men hjärtat sjönk. Just i dag, när solen lyste så vårglatt, och hon verkligen hade fått lov att följa med kamraterna ut i skogen för att plocka blåsippor efter skolans slut, skulle hon sitta och hänga över en gammal, otäck kria.

»Har du något förhinder, Lea?»

»Neej.»

Gunlög reste sig rak och frimodig.

»Jo fröken, det har hon. Vi skulle allihop gå ut och plocka blåsippor och ha matsäck med oss och vara i skogen till klockan fem.»

»Jaså», sade fröken Torelin bara. »Nu läser vi upp Gunlögs kria», tillade hon efter en kort paus. Den här gången ansåg hon sig icke kunna uppmuntra nöjet på arbetets bekostnad, men det gjorde henne hjärtligt ont om stackars Lea. Gärna skulle hon velat klappa henne på huvudet och säga: »Spring du ut till sol och vår, barn lilla!» Men när hon ej fick visa sitt förstå-

ende, blev rösten sträv, då hon vid timmens slut yttrade: »Alltså skriver Lea nu om krian i kladdboken. Till klockan fem bör du vara färdig.»

Lilla, tappra Lea, tänkte hon, medan hon stod kvar och lät flickorna troppa ut. Slutligen stängdes dörren efter den sista.

Lea hade redan tagit fram kladdbok och penna. Fröken Torelin lade handen på låset.

Då flög Lea upp. Hennes kinder glödde.

»Jag ville så gärna», stammade hon, »jag ville bara — tacka fröken så förfärligt mycket för att jag fick gå på balen.»

En underlig sällsam rörelse, mot vilken hon måste värja sig med alla krafter, steg upp inom den erfarna skolföreståndarinnan och hon svalde skyndsamt ned ett hett, ömt modershjärta, när hon enstavigt svarade:

»Tack barn!»

Så gick hon, men aldrig under hela sin långa levnad hade hon innerligare önskat att slippa pliktens tvångströja.

»Vi går väl inte utan lindebarnet», sade Gunlög, »jag gör det i alla fall inte», och gick inte Gunlög, hade de andra föga lust, men det var också snopet att inte få användning för den iordninggjorda matsäcken, och flickorna stannade mitt på torget, där lantfolket just höll på att packa ihop sina överblivna matvaror, för att överlägga om något »extra skoj».

»Det är något, som fattas oss, och det är en klubb»,

utbrast Astrid. »Ska vi bilda en sådan på kvällskröken?»

»Jag har varit med om tjugtals klubbar», sade Gunlög, »de ha gått åt skogen allihop.»

»Ja, men jag tycker, det vore stiltigt», inföll Berit. »Vi kunde ha första sammanträdet hos mig i kväll, för min inackorderingstant skall på middag.»

»Men vad ska vi göra; ska vi sy?» undrade Stina.

»Nej, inte sy och inte vara välgörande så där fiantigt som det brukar i böcker», avgjorde Gunlög, »det får vara någon piff på det.»

»Jag ville ändå gärna, att vi skaffade oss ett litet barn,» sade Brita, »ett, som vi klädde och skötte om. Ett fattigt barn förstås. Nog kunde vi alla i klump vara mamma åt en liten flicka, och det vore någon mening med.»

»Känner du någon då», undrade Astrid.

»Nej, men det finns många, bara ni vill.»

»Absolut inte ett barnhem», kom det avgörande från Gunlög. »Jag tycker också vi är för unga än för socialt arbete. Lindebarnet vet inte ens, vad socialt är.»

»Men något ska vi hitta på», sade Sem, »något konstnärligt — — ge ut en illustrerad skoltidning?»

Berit såg på klockan. Det litterära stod hon givetvis utom, och hon sade, att hon måste bena hem tvärt, för hon skulle champoneras.

»Ring upp mig se'n», bad hon.

»Ja, om vi hittar på något», lovade Astrid, »det

där med tidningen var inte galet. Men jag tycker, det vore skojigare att spela teater.»

»Det kan vi också, men inte en gång i veckan heller.»

»Vi kan absolut inte ge ut en illustrerad tidning en gång i veckan», ljöd Gunlögs klara röst, »där går din mor, Astrid», avbröt hon sig och neg för borgmästarinnan.

»Ajöss med er då», nickade Astrid, »ring på mig också.»

»Och på mig med», bad Brita. Hon hade i Storgatans hörn sett en mycket bekant blå gymnasistmössa, och hon gjorde sig döv för flickornas retsamma:

»Ja, kila på för all del, Torsken kan kallna!»

Stina och »de sköna konsterna» skulle åt motsatt håll mot Gunlög och visserligen voro avstånden inte stora, men Sem, Ham och Jafet måste passa midtagstiden, och Stina skulle ett ärende.

»Vi tänker allihop på något till kväll och träffas hos Berit klockan sju», föreslog Tyra, i det hon stack sin arm under Stinas.

»Dubbelsidigt späck, tjö», skrek en gatpojke och knuffade sig förbi klassens bäge »fetknoppar».

»Ack, om det varit snö nu, skulle han fått sig en överhalning», försäkrade Jafet stridslystet, men till och med hotelsen förklingade i tomma luften, ty pojken hade smitit utom både hör- och synhåll.

Gunlög svängde sig runt med en rask rörelse, alldeles för rask, ty hon råkade med armbågen stöta

till en korg med ägg, vilken utan uppsyn förtroende-
fullt ställts kvar vid ett övergivet stånd, där också
en kofta och ett stort, blårandig förkläde väntade på
hemfärd.

Det hördes, att åtskilliga av äggen fått sig en
stjärnsmäll, vilken högst menligt skulle inverka på
deras livsmöjligheter, och när Gunlög bekymrad un-
dersökte dem, såg hon, hur uppskakade, ja, förkros-
sade de blivit. Några »badade i sitt blod», andra voro
skråmade och rispade.

Hon finge naturligtvis stanna vid sjukbädden, till
dess någon anhörig visade sig. Pengar att betala
spektaklet med hade hon lyckligtvis. Det var den
femte april, och hon hade fått sin månadspänning
samt dessutom några kronor extra för den beramade
skogsturen.

Långsamt gick hon fram och tillbaka på det män-
niskotomma torget, föga trafikerat så här dags. Då
fick hon se fröken Simoni komma, skinntorr och kro-
kig i urblekt gammalmodig kappa och en svart filt-
hatt flärdlöst nedtryckt på det gråsprängda håret.

Se så, nu fick hon kik på äggkorgen!

Svärmade hon för knäckta ägg? Det såg nästan
så ut, ty hon fattade posto vid ståndet, tydligen be-
sluten att avvakta ägarinnans ankomst.

Det var egentligen försmädligt, att Simoni skulle
få reda på Gunlögs malheur, men det kunde inte
hjälpas.

Nå, där kom äggumman kutande.

»Vad kosta de knäckta äggen», ropade fröken Si-

moni emot henne, ivrig, ty hon märkte, att Gunlög också styrde sina steg mot korgen. Flickorna ville kanske ha dem till någon av sina många tillställningar. Arabella hade inte haft råd att köpa ägg på hela vintern, och Magnus var så förtjust i äggrora. Mätte de ej vara för dyra!

»Jag har visst inga knäckta ägg att sälja», fräste månglerskan förargad.

»Jo då, jag har knäckt dem», sade Gunlög framt, »och jag skall be att få ersätta skadegörelsen.»

»Har hon klivit i äggakorgen! Ja, dom kosta fem kronor tjoget och två tjog var det.»

»Tio kronor, det var mycket. Jag har bara åtta.»

»Tio skall jag ha, men kanske frun vill köpa dom för två, så går 'et ihop?»

Denna fråga gällde fröken Simoni, som gladare än Gunlög någonsin sett henne, förklarade, att det ville hon mycket gärna.

»Nå, då är det klappat och klart, och jag ska' bära hem dom åt frun, om hon bor åt mitt håll.»

Det gjorde fröken Simoni, och hon nickade så hjärtligt och tacksamt åt Gunlög, när denna nigande avlägsnade sig, som om några spräckta ägg varit en dyrbar present.

Doktorinnan satt vid sitt skrivbord, när Gunlög storskrattande kom in och berättade episoden om äggen.

»Kan du tänka dig en så'n konstig kropp, murre? Bli själaglad för en korg trasiga ägg!»

Doktorinnan skrattade emellertid inte. Hon drog

sin flicka med sig till »förtrolighetssoffan» framför palmgruppen och behöll även sedan mor och dotter satt sig, Gunlögs hand i sin.

»Vet du, vad du fått se i dag, Gunlög?» frågade hon och besvarade själv sitt spörsmål: »Jo, ett litet rörande drag ur fattigdomens få fröjder. Troligen skulle fröken Simoni nu överraska sin stackars sjuke bror med en sällsynt, läcker extrarätt, som hon icke haft råd att skaffa, om äggen varit hela.»

»Då var det ju rent av flax att jag spräckte dem.»

»Vet du, vad som varit bättre, Gunlög?»

»Att jag skänkt henne korgen utan vank och brist, men käraste murre, inte hade jag en aning om, att hon var så fattig.»

»Nej, det är sant. Och fattigdom är något, man måste handskas försynt med. Det är tillräckligt bittert i och för sig att vara fattig, det är synd att lägga förödmjukelse till. Men vi, föräldrar, borde lära de unga att smeka fram litet värmande solsken över de stackars människoöden, som hamnat på skuggsidan. Du Gunlög, med din praktiska läggning och ditt goda hjärta, bör inte med ett sorglöst, flackt leende gå förbi en sådan hårt prövad kvinna som fröken Simoni. Kan du göra henne något gott eller visa henne en vänlighet, skall du inte försumma det.»

Gunlög satt tyst. Ordet »fattig» ljöd så underligt främmande för hennes öron, men plötsligt erinrade hon sig en fransk lektion den dagen de skulle ha skridskofesten. Då hade fröken Simoni sagt: »Ni tänker bara på er själva och era nöjen. Jag är fem-

tiotre år och har aldrig haft någon glädje. Om ni bara visste, hur det kändes, skulle vi kanske bättre förstå varandra.» Elaka hade de inte precis varit mot »skallerormen», men de hade funnit henne löjlig och gjort narr av henne — kanske just därför att hon var fattig. Fattig! Då var hon tvungen att knoga i skolan till dess hon blev riktigt gammal. Vad blev det av henne se'n?

»Du mor, vad blir det av så'na som Simoni till sist?»

»Ja, det är det sorgligaste, Gunlög. Det blir orkeslösa, utfattiga gummor, som inte kunna få behålla sitt eget hem, hur anspråkslöst det än är. När de inte ha någon examen att åberopa, få de ingen pension att leva av.»

»Varför hjälper inte folk, som har pengar, dem?»

»Ja, varför?»

Doktorinnan släppte Gunlögs hand. Hon tänkte på de mångas ovillighet att offra något för ålderdomen.

»När jag blir stor, skall jag . . . Nej, O! Jag har en idé!» Gunlög flög upp och snurrade runt. »Mor! Jag vet något så stiltigt. Hurra! Hurra! Hurra! Jag spricker av företagsamhetslust, mor.»

»Det förefaller verkligen som om tankesaven steg i mitt kära lilla träd!»

»Å, jag välsignar de knäckta äggen, murre! Kolumbi ägg är nichts emot dem. Det bara stod, där det ställts, men mina ägg *ska* lyda utvecklingens lag och

förvandlas till något fenomenalt bussigt. Du är väl med på det, mor?»

»Jag vet ju inte, vad det är frågan om.»

»Nej, det är sant. Jag inbillar mig alltid, att du kan titta rakt in i mig, men nu skall du få höra: Sjätte klassen är på vippen att starta en klubb . . .»

»Nej, men Gunlög, ni håller ändå aldrig ut.»

»Det sade jag också strax, men nu är jag ursinnigt pigg på det — tack vare äggen och *dig*. Jag har ju ett hjärta, fast det inte alltid är uppeldat. Nu brinner där emellertid en eld, den brinner så klar för — gumman Simoni. Vi ska anslå klubbens insamlade medel till en summa, som skall överlämnas åt henne vid något lämpligt tillfälle.»

»Ja, vid något *lämpligt* tillfälle. Grannlagenhet måste vara oskiljaktig från en barmhärtighetsgåva.»

»Hon måste väl ha en födelsedag?»

»Naturligtvis. Men jag tror inte, att ni kan komma med pengar till henne då. Det skulle förödmjuka henne. Lyckas det er att samla till en trevlig present, är det en annan sak.»

»Vad behöver hon, tror du? — En kristallskål?»

»Nej, det är säkert något, hon varken behöver eller önskar. Men ett presentkort från Göransson & Strömbergs manufakturmagasin, vore inte så galet, om det stacks in i en blomsteruppsats.»

»Du *har* sett hennes kappa, murre! Kör för Göransson & Strömberg.»

Doktorn kom in och fick del av äggkorgens konsekvenser. Så stor Gunlög än var, satt hon på hans

knä, medan hon berättade. När hon slutat, tog doktorn fram en tia ur plånboken och räckte henne den.

»Var så god, här är en grundplåt till den celebra klubben »Ab ovo», sade han.

»Tack så gräsligt mycket för tian», utbrast Gunlög, »men vad kallar du vår klubb för? *Ab ovo*, vad är det för något?»

»Det är latin och betyder bokstavligen: ur ägget. Det bör ju passa.»

»Fader, du är min stolthet», log Gunlög uppsluppet, »nu skall jag lysa med lånta fjädrar på *Ab ovos* första sammanträde.»

VI.

Klubben.

I Berits trevliga flickrum samlades hela sjätte strax efter klockan sju. De hade samvetsgrant tagit matsäcken med, och denna dukades högtidligt upp i all sin brokiga mångfald på det runda bordet med sin massiva fot i form av en förgylld, korintisk pelare.

Allt, som fanns härinne, hörde hemma på Munthesholm och hade stått i åtskilliga små flickor Munthes jungfrubur genom flera generationer. Den långa, smala soffan med de sju ryggdynorna hade härbärgerat många matronor i en prydlig rad. Spegeln med det tudelade glaset hade för hundra år sedan återgivit unga rosiga ansikten lika troget som i dag, och den låga, bukiga byråns marmorskiva hade lika kyligt i alla tider avvisat för intimt närmande.

Flickorna hade kommit överens om att först äta sig storkmätta och sedan dryfta förslagen till en blivande klubb. Alla hade blivit underrättade om detta konstituerande sammanträde, och till och med Berit hade något på hjärtat.

Med ens hade det gått upp för dem, hur futtigt

det var av en modern flickskoleklass att inte ha någon klubb, och så fort den improviserade supén inmundigats, började Astrid:

»Ska vi bilda klubb?»

»Ja», svarades det åttastämmigt.

»Ska vi ha regler och sånt?»

»Ja, du Astrid, som skriver så snobbigt, får bli sekreterare», inföll Gunlög.

»Men klubben skall ha något ändamål.»

»Ja, något malligt», föreslog Brita, »vill ni inte ändå ha barnet?»

»Nej», svarades det tämligen enhälligt.

»Något väldigt skoj ska vi ha», sade Berit. »En dansklubb!»

»Och så ska vi spela teater», ropade Stina Kartell. »Det är så livat att kläda ut sig.»

»Vi skulle ha klubben litterär, tycker jag.» Sem såg ut som bestege hon redan Pegasen. I själva verket var det över en stol, hon red gränsl. »Vi ger ut en tidning.»

»Ja, det var ju det, jag sa'.» Sems höga sopran fyllde rummet, »och så skulle vi illustrera den med bilder från skolan. Lasse, Lasse liten med en enorm halskrage och 666 under, va'?»

»O ja», jublade Lea, »det blir bussigt.» »Och 'Skallerormen' skulle vi framställa i segment. Vart segment skulle vara en fransk verbform av de kitsligaste, tycker ni inte det?»

»Jollra inte, lindebarn», uppmanade Gunlög, »ditt förslag är inte så genialiskt som du inbillar dig, men

det är inte fräckt heller, så det kan nog komma till användning på något sätt. Nu skall ni emellertid få höra, hur jag tänkt mig saken. Silentium!»

Det blev alldeles tyst, ty Gunlög var ju klassens hövding; det hade utan vidare fastslagits.

Ingen höll huvudet så fritt och högt som hon, ingen visste så säkert sin egen vilja som Gunlög, och så var det hennes klara, distinkta stämma, som imponerade ofantligt.

Nu satt hon där i den bästa stolen och närmast karamellskålen. Det hade lika naturligt fallit sig så, som det för Lea var självfallet att få rummets enda obekväma sittplats utom räckhåll för gotterna, men hennes lilla magra, livliga ansikte vändes med ett tillbedjande uttryck mot Gunlög, och de mörka ögonen tände beundrande lågor för den myndiga skolkamraten.

»Jo, ser ni, flickor», började Gunlög, »det var så, att jag råkade smocka till en äggkorg med armbågen i dag på torget. Delvis blev det givna döden, delvis krossår. Simoni kom larvande, snokade i korgen och ville absolut ha slarvsyltan — äggen begriper ni. Vi slog oss ihop om betalningen för dem, Skallerormen och jag, fast jag höll på att kikna av skratt åt hennes fjantiga idé.»

»Är hon knollrig, gumman», undrade Berit; hon kunde omöjligt lära sig, att det hette kollrig.

»Nej, hon är fattig, stackarn», inföll Brita.

»Ja, det är hon», återtog Gunlög, »det begrep jag inte ett jota av, förrän mor sade mig det. Och

när hon inte orkar slå i oss och småungarna kuns-
kaper, har hon just ingenting att leva av. Det låter
som att bli levande begravnen och inte kunna skrika
på hjälp, tycker jag. Men ser ni, jag hade tänkt,
att om vi skramlade ihop, vad vi kan få genom till-
ställningar i klubben, blev det alltid något. Vi kunde
draga till med bazar och teater och tidning och andra
snillrikheter. Och klubb med skulle vi bilda tvärt.»

»Ja», sade Lea, »nu med detsamma. Du får bli
ordförande, Gunlög!»

»Gärna det», förklarade Gunlög lugnt. »Ni kan
ju focka mig, om jag inte duger.»

»Visst duger du», inföll Jafet makligt, »en ord-
förande skall kunna domdera och vara stursk.»

»Var och en har sitt sätt att säga folk artigheter»,
skrattade Gunlög obesvärat, »men sådana där små
pikar är för trubbiga att sticka mig. Fastän faller
det sig så, skall du få igen vid tillfälle. Nu föreslår
jag, att klubben får heta Ab ovo. Det är latin och
betyder . . .

»Ur ägget», skyndade Sem att infalla. »Det finns
händelsevis andra än du, som kan latin.»

»Det var bra det för andra. Jag kan nämligen
bara, vad jag för tillfället får proppat i mig, och
det här lärde far mig på samma gång, som han
gav klubben en grundplåt. Var så goda.»

Triumferande lade Gunlög tiokronan på bordet.

Flickorna uppgåvo ett jublande indiantjut, och när
detta förtonat, sade Astrid:

»Men jag förstod inte, vad vi skulle samla till?»

Gunlög reste sig och slog ut med armarna:

»Till en present åt gumman Simoni. Vi kunde köpa ett presentkort hos Göransson & Strömberg och ge henne det i en blomsteruppsats på hennes födelsedag. Det vore sjangdobelt?»

»Men jag tror, hon får slag, om hon blir uppvaktad. Det har hon säkert aldrig blivit i hela sitt liv», sade Astrid.

»Då slipper vi franska», utbrast Berit, »jag menar, om hon får slag.»

Ham knuffade henne i sidan med ett vredgat:

»Du är ett nöt!»

»Bråka inte nu», uppmanade Stina Kartell, »utan låt oss rösta.»

»Det är jag, som valts till ordförande», påminde Gunlög, »men jag avsäger mig uppdraget, om ni inte är med på mitt förslag. Vill ni eller vill ni inte ge Simoni en stilig födelsedagspresent? Händerna upp, de som vill.»

Några händer flögo genast i topp, andra något tvekande, men slutligen viftade alla åtta, och då var Gunlög nöjd.

Hon valde ut en bredkarmad stol och satte sig.

»Nå», sade hon, »nu börjas det. Jag frågar, ni svarar. Fem röster betraktas som enhälligt beslut.»

»Det är orättvist», ropade Brita, »Sem, Ham och Jafet tycker ju alltid detsamma, då kan vi aldrig väga upp dem, om de får två med sig.»

»Det kan inte hjälpas», avgjorde Gunlög. »Fråga ett: Skall klubben heta Ab ovo?»

»Ja vars, men jag tänkte på, att vi kunde kalla oss »De nio», inföll Astrid. »Det är enklare.»

»De nio muserna», sade Ham, »det var inte så galet det heller. Då kunde var och en av oss taga en musas namn som signatur.»

»Musa», kom det långsamt från Berit, »heter det inte mus i singularis?»

»Jo då», inföll Lea, »och *mus-eum*, det är det-samma som rättbo, säg Berit?»

Flickorna skrattade häjdlöst och obarmhärtigt åt stackars dumma Berit, som satt där så elegant och söt som ett levande familjeporträtt och ungefär lika oberörd.

»Usch, vad ni åbakar er», mumlade hon, »det är verkligen för . . .»

»Ja, det är för mycket för en mus' skull», sade Gunlög, som skrattade så att tårarna runno. Äntligen hämtade hon sig så pass, att hon flämtande kunde fortsätta med namnspörsmålet, och efter några invändningar, blev det bestämt, att *Ab ovo* lät mest tilltalande.

Andra frågan gällde tillsättande av sekreterare, och till detta valdes enhälligt Astrid. Värdinnan försåg henne genast artigt med papper och blyerts.

»Tack lilla mus», sade Astrid skämtsamt.

»Äh, låt bli att retas», bad Berit, »om det nu också heter musa i singularis, heter det väl ändå möss i pluralis.»

Att inte taket rämnade av det skratt, som nu smattrade emot det, var tur, och för Berit, som änt-

ligen begrep, var detta en av de få lektioner, vars innehåll hon aldrig glömde.

Idén med muserna föranledde emellertid Sem att få briljera med sina kunskaper. Hon var den enda, som visste vad de hette, och hon ombads att räkna upp dem.

»Nej, skriv hellre upp dem», viskade Berit, alltjämt röd och generad.

Sekreteraren Astrid fattade pennan, och Semiramis dikterade med en triumferande nick efter varje namn:

»Klio, historiens gudinna.

Euterpe, lyrikens gudinna.

Melpomene, tragediens gudinna.

Terpsikore, dansens gudinna.

Erato, kärleksdiktens gudinna.

Polyhymnia, musikens gudinna.

Talia, komediens gudinna.

Urania, astronomiens gudinna.

Kalliope, den episka diktningens gudinna.»

»Nå, det var ju en del att välja på, om vi nu skola annektera namnen för oss», sade Astrid och bet eftertryckligt i pennskaftet, »men tror ni inte i alla fall, att Berit som den bekanta blinda hönan hittade ett korn, när hon dömde oss till pluralen möss. Jag inbillar mig, att det skulle bli knogigt att gå i land med att vara muser.»

»Ja, jag betackar mig», inföll Gunlög. »Jag passar inte för något så där överjordiskt.»

Och så förföll den bildade Sems illustra förslag,

men klubben hade i alla fall kommit till, och man fastställde stadgar. Ingen fick gå ur klubben på två år. Den, som önskade utträda, skulle betala kassan minst tio kronor samt bjuda de övriga medlemmarna på kondis eller biograf. Uteblev medlem från sammanträde eller kom utan klubbmärket — ett ägg av förgyllt silver — var plikten tjugofem öre.

Vad man skulle sysselsätta sig med, efter det Simoni fått födelsedagspresenten, diskuterades också.

»Kom inte med ditt barn igen», varnade Gunlög Brita, »vi vill inte ha ungen.»

»Vi behöver väl inte göra något nyttigt.» Berit stoppade munnen full med karameller. »Vi träffas var fjortonde dag och har skojs.»

»Ja, det där klara vi alltid», sade Gunlög och reste sig. »Ändamålet helgar medlen, och huvudsaken är, att vi håller ihop, fast vi just nu är tvungna att skingras. Ursäkta, att jag bryter laget, men efter kvällsvarden läser far Dickens' David Copperfield, och den vill jag inte gå miste om.»

»Får du vara uppe, hur länge du vill?» Lea såg på henne med sina alltid glänsande, livshungriga ögon.

»Ja, någorlunda. Adjö med er, eller får vi sällskap?»

»Ja då! Du kan väl vänta på mig!»

Lea fick fort på sig den barnsliga vita skinnmössan och den urväxta kappan. Vantar föraktade hon. Händerna kördes resolut ned i de redan förut mycket upptagna fickorna, där hon så att säga stoppade ned dagens stämningar i realitet. Där fanns potkulor,

avsedda för en hemlig njutning med någon kamrat från de lägre klasserna. Hennes klass potade inte längre. Där fanns krita och ett erbarmligt tuggat gummi, en krok, som följt med, när hon ryckt ned kappan någon gång, en omaka vante, stanniolpapper, en tom portmonnä och en avbruten fickkam.

Flickorna passerade det lilla huset i den försummade trädgården, där syskonen Simoni bodde. Genom de utskurna hjärtana på fönsterluckorna föll en ljusstrimma över den uppblötta sandgången.

En risig och knotig lind avtecknade sitt nakna grenverk mot den stjärnljusa himmelen.

Gunlög stannade och såg ditin.

»Det är gräsligt förfallet», sade hon.

»Ja, det ser — ser ut, som om det grät tyst alltihop.»

Gunlög svarade ingenting. Men hastigt stack hon sin arm under Leas.

»Du Lea!»

»Ja!»

»Skulle du inte vilja, att du kunde göra alla människor glada?»

»Jo, och gamla giktbrutna hundar och stackars hemlösa katter med. Ville du inte det?»

»Först människorna!»

Gunlögs röst ljud så klar och fast, som såge hon ett utstakat mål för sig. Hon tänkte redan ibland på den tid, då hon skulle bli vuxen och »duga till något.» Hon hade bestämt, att hon skulle bli läkare, och just nu föreställde hon sig, hur hon skulle tag

hand om och kanske rent av inreda ett hem åt sådana gamla som Simoni och hennes likar. Det vore möjligt, hon kunde använda Lea till något, och hon frågade:

»Vad skall du bli, när du blir stor?»

»Skall bli? Inte vet jag det.»

»Tänker du aldrig på det?»

»Nej, gör du?»

»Ja. Jag skall bli läkare som far.

Lea betraktade beundrande den rakryggade, smärta kamraten, så elegant i sin pälsbrämade, gröna promenaddräkt.

»Törs du det?»

»Ja, det kan du lita på.»

»Gunlög?»

»Ich höre!»

»Tror du — att jag — skulle duga till sjuksköterska? Jag *kan* vara stilla och tyst, när det är någon jag tycker synd om, och en gång, när Mari fått en böld på tummen, fick jag lägga om den, och det gjorde jag inte alls galet. Syster Lea — tycker du inte, det låter stiligt?»

»Jo, vars, men det skall väl inte bara 'låta'. Men jag inbillar mig för resten, att du skulle sköta dig, och det vore kul, om vi kunde hålla ihop . . .»

»Å Gunlög! Tycker *du* det med? Du vet inte, hur gränslöst jag dyrkar dig och ser upp till dig och . . .»

»Stopp nu, Lea, jag tycker det är fiantigt med sådant där svammel, men det är verkligen sant, att

jag gärna ville ha dig hos mig som sjuksyster. Du skulle ha ett stort ljus rum alldeles för dig själv, och om kvällarna skulle vi sitta i biblioteket, när vi inte hade främmande förstås. Jag skall ha en väldig salong med rokokomöbler i.»

»Är det sådana, som pöser upp och buktar sig överallt?»

»Ja, något ditåt», svarade Gunlög en smula svävande, ty hon var själv ganska osäker på, hur rokoko såg ut, men hon drog till med det, ty hon tyckte, att ordet luktade så förnämt av slott.

Efter en mycket kort paus frågade Lea:

»Skall du aldrig gifta dig?»

»Det vet jag inte. Men du kan väl bo kvar ändå. Du må inte tro, att jag ämnar jämka åt mig för min man.»

»Ack, om du bara lät bli att skaffa dig en man», sade Lea med eftertryck. »Jag tycker, att fruar så ofta ser ut som stora torgkorgar, bara att lägga mat i. De talar alltid om hushåll och inläggningar.»

»Inte mor.»

»Nej, det förstås. Hon — hon är ingen riktig fru — hon — hon är *din* mor.»

»Visst är hon en riktig fru, lindebarn, men je begriper que vous menar. Och gifter jag mig, skall jag bli som mor. Så där, nu är du hemma. Tjänixen! Vi träffas i morgon.»

»Ja, godnatt Gunlög!»

Inkommen i det låga portvalvet, tillade Lea för sig själv med het och innerlig röst: »Rara, älskade, bedårande, förtjusande, tillbedda Gunlög.»

Gunlög var också snart hemma och gick in till mor, som bredde smörgåsar i salen. Fyra staplar reste sig i höjden. Alla pojkarna skulle på utfärd följande dag, och hela nöjet skulle gå förlorat, om inte matsäcken förslog.

»Du, murre», sade Gunlög, »hur bär man sig åt, när någon är vilt förälskad i en, och man besvarar det ganska svalt?»

»Vad menar du, Gunlög? Förälskad — är någon det — i dig?»

»Ja, och det av glatta laget.»

»Vem då?»

»Lea Breide.»

»Nå!» Doktorinnan drog en lättnadens suck. Så släppte hon smörkniven och lade sina smala, lena händer om dotterns kinder:

»Jo, jag tror, min lilla Gunlög, att du skall försöka öppna hela ditt varma, friska hjärta för henne så, som man ger en liten vilsekommen burfågel utan vingkraft en fristad. Men du skall akta dig för osunt svärmeri, som ofta följer med överdriven flickvän-skap. Ge henne så mycket du kan av ditt käcka mod.»

»Du talar kul, murre! Hiva hit en smörgås, är du en ängel!»

»Ditt språk, Gunlög, är tämligen ovårdat. Vi får bättra det, min flicka. Slang är ogräs, och det utrotar tankens odling, om det får taga överhand.»

»Då skall det inte få det. Här skall odlas. Mor lilla, smörgåsen; här är min hand som serveringsbricka! Åh du, en med tjockt smör!»

VII.

Lindebarnet.

Vid Ab ovos första sammanträde hade flickorna rätt mycket att rådgöra om, ty det skulle handlas både fort och väl, alldenstund Astrid genom sin far fått vetskap om, att fröken Simonis födelsedag var den första juni, men så väl doktorinnan Rydelius som borgmästarinnan hade förklarat, att för det ändamålet fingo flickorna icke ställa till fest. Det kunde bli bekant och då naturligtvis såra den gamla lärarinnan att bli föremål för ett slags offentlig välgörenhet. Klubbmedlemmarna fingo anlita sparbössor och »hemliga» hjälpkällor, vilket ville säga bidrag från föräldrarna.

Gunlög tyckte, att det var snopet med en sådan där vanlig tam insamling utan något »hyss», och Lea kände sig obeskrivligt tillplattad, ty hon hade varken sparbössa eller hemliga hjälpkällor. Farmor och faster Ann-Sofi ansågo att »lilla kråkan» hade allt, vad hon behövde, när hon fick sin tjugofemöring var lördag.

Och när ordföranden sagt ifrån, att deras planer

på någon inkomstbringande tillställning måste slopas, men att hon väntade det alla medlemmarna ändå beredvilligt gjorde sin plikt, så att inte klubbens grundidé bleve fiasko, lovade sju flickröster, att klubben skulle få heder av dem, men stackars Lea teg.

»Ja, det är bråttom, som ni vet», återtog ordföranden. »Vid nästa sammanträde tar jag upp pengarna, och den som skolkar, strykes ur klubben.»

Hon hade hela tiden varit så ivrig, att hon inte märkt Leas bedrövade lilla ansikte; nu dök det ned mot bröstet i en djup, kvävd snyftning.

»Vad lipar du för, lindebarn», frågade Brita med det deltagande, vilket väcker allas uppmärksamhet, och hela sjätte betraktade också nyfiket den yngsta kamratens hopknycklade gestalt.

»Vad är det med dig», undrade Berit på sitt släpiga sätt, och som om hon erinrat sig något, tillade hon, »det är alltid något på tok med dig, Lea.»

»Bråka inte med lindebarnet!» Ordföranden slog klubban i bordet med en kraftig smäll. Hon behövde inte akta bordet, ty det var hennes eget »arbetsbord», vilket bar tydliga spår av olika experiment som målning, lövsågning, uträkning och geometriska problem med frikostig användning av bläck m. m., men bordet var stort och bra. Klubben fick ledigt plats omkring det.

»Fröken ordförande», sade Astrid, som förstod, var skon klämde på Lea, och därför ansåg klokast att låta det ämnet falla.

Gunlög lystrade och nickade:

»Astrid Sjunne har ordet.»

Och Astrid reste sig, för ordning skulle det vara; det hade de nio högtidligt kommit överens om. Hon började:

»Ska vi inte taga upp det förut framställda förslaget att ge ut en tidning? Det har ingen klass gjort förut i vår skola. Men jag tror, att sjätte, det vill säga klubben, kunde gå i land med det, och det vore väldigt imponerande.»

»Det kan vi inte», mumlade Berit.

»Vill Berit Munthe ha ordet?»

»Nej tack, jag skall be att få slippa.»

Strax därpå höjdes emellertid så många röster, att ordföranden föreslog allmän diskussion, och efter en ytterst livlig debatt, kom man överens om, att det skulle vara mycket snobbigt med en tidning. Den skulle heta »Vårfläkt» och ges ut strax efter avslutningen i skolan, för då kunde man ägna sig åt distributionen.

Berit, Lea och Stina Kartell försäkrade sig icke kunna medverka annat än som renskrivare, »men det behövdes de inte till», förklarade Astrid, för hennes far hade skrivmaskin och en vådligt hygglig fröken, som gärna skrev »hela alltet, om det inte bleve alltför tjockt.»

»Ja, det beror väl på medarbetarna», skrattade Gunlög, »ditt adjektiv var litet tvetydigt, Ass!»

»Då äro vi tre alldeles petade», sade Stina nedslagen, »men skall tidningen säljas, kan vi väl få hjälpa till med det.»

»Ja, ni antagas som tidningspojkar», lovade Gunlög. »När vi fått in kovan, lägger vi den till klubbkassan, så vi äro välsituerade, när hösten kommer. Men en sak, ni! — Vi skriver ingenting om Lasse eller Nollan eller vår presentgumma: det är bäst att låta dem vara.»

»Jag måste skriva en sonett till Mignon» — det var biologivikarien — »hon är gräsligt söt i den nya mossgröna», utbrast Sem beundrande.

»Ja, det kunde jag också ha lust till», inföll Astrid.

»Och jag skall rita ett litet änglahuvud till den texten», lovade Ham.

Det tycktes som om »Vårfläkt» skulle få ganska många bidrag, och Lea lyssnade med spänning till varje ny idé, som blixtrade fram, munter och käck, men själv hade hon ingen.

Denna vår blev hon alltid så trött och tam i hjärnan, och hon hade så mycket att skämmas för, både det, som syntes och det, som »bara» kändes. Hennes kläder hade inte alls samma snitt som kamraternas; hennes huvudbonad, den vita pälsmössan, utbyttes inte mot någon övergångshatt utan fick, smutsgrå och ruggig sitta på, till dess farmor och faster tyckte, att det var så varmt i luften, att hon kunde taga till halmhatt.

Och som farmor var alldeles övertygad om, att hon hade »ältan» efter hon såg så glämlig ut, fick hon om halsen en liten röd flanellopåse, vari diverse kryddor, däribland vitlök insyts. Det var klart, att Lea i all hemlighet tog av påsen, medan hon var i skolan,

men det värsta var, att det hände henne att glömma sätta den på igen, och när detta en gång upptäcktes, fick Lea höra, att hon fördärvat hela kuren. Nu skulle hon aldrig bli frisk. För att ändå göra ett försök, fick hon levertran; det smakade avskyvärt.

Hon kände sig emellertid inte sjuk; det var närmast, som om hennes glädje sprungit sin kos, och hon vaknade om mornarna med den största lust att gråta eller rent av skrika — nej, kanske bara ropa på mor, som aldrig, aldrig kom. —

Flickorna hade haft sitt sammanträde på söndagsförmiddagen, och Lea bjöds kvar till middagen, något som hon inom sig var stormande förtjust över, fast hon endast tackade doktorinnan med en stel och tafatt knix.

Och vid middagsbordet var hon så tyst och otillgänglig, att doktorinnans vänlighet liksom studsade tillbaka. Hade inte Leas ögon talat, skulle Gunlögs mor funnit den lilla klumpiga landsortstösen odräglig, men nu bådo dessa strålande och ömt för det stackars fula väsen, de ensamma fått sig förbehållet att lysa upp.

De fyra hurtiga pojkarna och den käcka Gunlög voro de mest slående kontraster till Lea. Och doktorinnan tänkte belåten: »Gudskelov, att de är mina!» Men hon plockade moderligt godbitar för Lea och talade om, att hon hört, hur bra Lea redde sig i skolan.

»Och tänk, så ung för sin klass ändå», slutade hon.

Lea log generad. Hemma fick hon alltid höra, att hon läste för mycket, men ville hon gå ut och leka

och rasa, försäkrade både farmor och faster, att hon var alldeles för stor att springa på gatorna, och så pluggade hon i stället. Det var hennes enda, fattiga trumf att räknas som »urstyv» av kamraterna, men det hade varit tusen gånger roligare att gunga i himlens sky hos Astrid eller att spela tennis hos Gunlög. Ja, för all del, hon skulle inte alls föraktat att sparka boll med pojkarna på skolgården.

Gunlög berättade om tidningen »Vårfläkt» och tillade:

»Tänk, Lea gitter inte skriva i den.»

Med ens blev Lea häftig, för om det också var hennes över all beskrivning älskade Gunlög, finge hon inte vara orättvis, och hon svarade snubblande fort:

»Jo, jag gitter visst. Men när jag inte kan, så. Jag har en propp i huvudet.» I detsamma gled den tunga silvergaffeln ur hennes hand och slungades ett långt stycke utåt golvet med ett, i Leas öron, hemskt ekande ljud.

En av pojkarna sprang och tog upp den, och jungfru Ida lade en annan gaffel hos den fumliga gästen. Blodröd satt Lea och såg ned på tallriken. Det var alldeles slut med hennes självbehärskning. Hon skakade i hela kroppen. Strax efter det man rest sig från bordet, tog hon adjö.

»Redan», sade doktorinnan vänligt.

»Ja, jag har så rysligt svåra läxor så.»

»Nej, vet du, lindebarn», skrattade Gunlög, »vi ha ju bara småskvättar. De ge oss hönsportioner. Det tycker jag är skamligt. Vi är då inga småkräk heller.»

»Nej, inte du», svarade Lea och sprang ut på gatan, men det var henne omöjligt att gå hem till de kältande gamla. Hennes hjärta bultade och sved ända upp i halsen, och hon måste gråta ut riktigt. Det fanns väl någon vrå att gömma sig i, någon mossig tuva att borra ned huvudet i och »tjuta» bort den brännande, besynnerliga ångesten.

Det förödmjukade henne gränslöst, att hon inte skulle ha något att ge till insamlingen åt Simoni. Och hon tyckte, det var förfärligt att bli fockad ur klubben, och det blev hon alldeles säkert.

Hon hade redan börjat vandra utåt landsvägen, som förde till en liten skogsdunge, då hon kom ihåg, att faster Ann-Sofi skulle på kafferep, och att farmor var ensam.

Lea stannade plötsligt inför en tanke, vilken löste upp något av ångestklumpen inom henne. *Det kunde hända, att farmor hjälpte henne!* Farmor utan faster Ann-Sofi var inte farlig, men om hon någon gång handlat så som hon trodde, att faster skulle ogilla det, tog hon löfte av Lea, att det skulle förbli dem emellan.

Med hastiga steg, nästan halvspringande begav Lea sig hemåt och ringde med kläm. Mari öppnade:

»Hysch onge då! Prostinnan sover middag. Ho ska' la inte väcka henne heller.»

»Sover hon middag än», utbrast Lea förtvivlad.

»Ho har nys lajt sej, vet ja. Lea är för orimlig.»

Och den »orimliga» Lea tassade på tå in i sitt rum till läxor och nya tårar, men också till små vul-

kaniska utbrott. Hon kastade sig framstupa över sängen, hamrade med knutna händer mot kuddarna och ropade snyftande, fast dämpat, som om någon varnande hållit henne för munnen: »Mor! Mor! Lilla mor!»

Så låg hon, med geografin slängd på golvet bakom sig, när det knackade på dörren. Hon torkade hastigt ögonen och reste sig upp.

»Stig in.»

»Hej på dig, lindebarn, det är jag.»

»Är det du, Gunlög! Hade — hade jag glömt något hos er?»

»Nej, men murre — ja, det är mor — och jag kom att tala litet förnuft om dig, när du smitit. Och vi tyckte, att lindebarnet borde lindas om och skötas ett slag av mina världserfarna händer. Vad är det med dig? Kläm fram med det. Vi är ju kamrater, vet jag. Är det något, som skall tigas med, kan jag det. Lita på det, du.»

»Det är så mycket», pustade Lea, »jag vet inte vad jag skall säga. Det är kolsvart alltihop.»

Gunlög fann sitt tröstarekall rätt hopplöst, men praktisk som hon var, letade hon rätt på en utgångspunkt och sade, sedan hon satt sig på den misshandlade sängen:

»Det blev visst så där kolsvart under sammanträdet. Vad var det, som knep till just då?»

»Du skulle nog inte heller tycka, att det vore roligt att bli fockad, *om* det kunde hända dig.»

»Varför skulle du bli fockad?» Strax därpå sva-

rade Gunlög sig själv med en långt utdragen, förstående vissling. »Insamlingen! Men lindebarn, inte tjuter du väl för att du inte har pengar — nej, vet du . . .»

»Du sade själv, att den skulle bli fockad, som inte vid nästa sam — — —»

»Tyst, lilla nöt! Jag visste ju inte . . . Jag är så van att få allt, vad jag vill, och det är klart, att jag delar med mig åt dig. Jag skall ju ta hand om dig en gång i världen. Vi slaktar min spargris och tar hälften av inälvorna var. Det blir både kapital och ränta.» *

Lea flög fram, färdig att slå armarna om sin avgudade Gunlög, men de smala stickorna utan former sjönko igen, ty det var något i Gunlögs kloka ögon och i draget omkring hennes leende röda läppar, som hejdade Lea. Stilla stod hon där med sitt låga, skälvande tack; ett litet vitt ljus, som ingen tände, vars låga ingen begärde.

Gunlög böjde sig ned och tog upp geografien.

»Kan du», frågade hon.

»Blankt», svarade Lea.

»Tag igenom det med mig då, är du hygglig.»

Och Lea förhörde om atollernas utseende och förekomst, skrattade åt Gunlögs många uppsluppna infall och blev själv munter och vild. Läxläsningen slutade med, att flickorna bombarderade varandra med skolböcker, men när Lea just måttade »L'abbé

* Ränta kallas en del av det slaktade djuret.

Constantin» mot Gunlögs rygg, kom faster Ann-Sofi infarande och bakom henne skymtade farmor.

»Vad gör du, Lea», utropade faster, »slåss du!»

»Slåss du», upprepade prostinnan, men den själskakningen att se »lilla kråkan» slåss hade varit för mycket för hennes luftrörsgångar. Hon pep hest och otydligt fram orden.

Gunlög tänkte frimodigt försvara »lindebarnet», men Lea viskade bönfallande:

»Ge dig av, är du hygglig. Du gör mig en stor tjänst, om du går.»

Och Gunlög neg artigt för de gamla, varefter hon avdunstade. Bakom sig hörde hon fröken Ann-Sofis torra röst. Den lät som en gammaldags malande kaffekvarn. Orden knastrade som kaffebönor:

»Jag begriper inte, att Lea kan bära sig åt på det viset och ställa till så fasligt i rummet. Det är precis som om du gått över vildgräs, barn; jag har aldrig sett . . .»

Gunlög stängde dörren och kom ned för trappan, ut på gatan. Allt såg så vackert och fridfullt ut i den siktiga, blå aprilskymningen. Äldriga damer med lustigt pösande pirater kommo långsamt gående, med små trippande steg och med en blid ro över ansiktsdragen. Gamla herrar stötte käppens doppsko taktfast mot trottoarkanten. Allt var så stilla och fredligt, som om livets oro sprängts bort för århundraden sedan. Men Gunlögs kinder glödde heta, och hon tyckte, att hon icke kom fort nog hem. Utan att ge sig tid att taga av hatt och kappa, bredde hon ut sig

vid arbetsbordet och skrev så snabbt, att orden föllo som täta droppar på papperet, en inledningssång till »Vårfläkt».

Bläcket stänkte och plumpade, pennan raspade. Hon hyste inga författarinnedrömmar, det var endast ett bräddat, jäsande ungdomsmod, som i knaggliga, men starka strofer sjöng sig bort, långt bort från det grånade, trånga samhället med dess många fastrar Ann-Sofi.

VIII.

Våren är kommen.

Varje vår levde den gamla staden upp och blev ung på nytt. Det var så mycket, som skulle hända då, just i förnyelsens och framtidens ljusa tecken.

Fönstren slogos upp på vid gavel, icke endast för den grundliga vårrengöringen och det varma solflödets skull, utan för livets friska vindar, vilka med ungdomens minnen och hopp brusade genom den gamla stadens gamla träd och gamla människor.

Den obönhörligt åldrande stillheten, vilken eljest sänkte sig som en töcknig skymning över sinnena, jagades bort av de tusen vårbuden.

Hela staden gick redan från maj månads ingång i väntan på den högtidsdag, då de nyblivna vitmössorna med jubel, sång och blommor skulle bäras till föräldrar eller inackorderingstanter. Med studenten följde alltid en skälvande tjusning, en tankens och drömmens solbeglänsta »Det var en gång . . .» och »Den ljusnande framtid är vår . . .»

Icke endast de vuxna grepos av denna aningens vingflykt. De yngre, intill de allra yngsta hade växt

upp i samma stolta förbudan på något staden hade heder av. Och i flickskolan härskade en hetsig spänning ända ifrån åttonde till och med femte beträffande vilka, som skulle bli kuggade i det stora, röda huset vid Domgatan.

Astrid var emellertid alldeles säker på Arne, och någon av de andra brydde hon sig inte vidare om. Egentligen skulle det detta år ha varit ganska lugnt i sjätte, om man inte haft Torsten Windahl att oroa sig för.

Stackars Brita hade en dag i slutet av april kommit rödögd till skolan och berättat, att »han» fått påssjukan, och visserligen utbrast Lea: »Har *Torsken* fått påssjukan, är det inte skolsjukan i stället», men både hennes och de andras deltagande var det allra hjärtligaste.

Han blev dock så pass frisk till studentskrivningarna, att han kunde vara med om dem, och när Brita berättade, att han klarat dessa, jublade hela sjätte över att ha en så »duktig fästman», och ett allmänt kondisbesök högtidlighöll den märkliga och oväntade händelsen.

Gunlög, som ju icke var inne i stadens uppfattning och vanor, hade entusiastiskt tjusats av sången i parken. Var kväll under maj månad, då vädret tillät det, samlades gymnasisterna utanför skolhuset och tågade sjungande den långa gatan fram till parken invid Kungsvattnet, där stora folkskaror flockats för att promenera och lyssna till de käcka, unga rösterna.

Skolflickorna voro naturligtvis självskrivna. Arm

i arm, bildande en bred länk, vandrade de gång upp och gång ned, pratande och viskande. Huvudena stukos fram, hårmanar skakade och flaxade, och bäst det var, sprudlade och bubblade skrattet fram som ett ystert vårbäckslöde.

Likadant var det förresten i skolan denna underbara livsförnyelsemånad. Allting blev så oemotståndligt skrattretande, när solskenet omspann tillvaron och små gröna löv vävde en skir slöja över trädens längtansfullt sträckta kvistar och grenar.

Och kom man ut i skogen, måste man hojta och sjunga, springa kapp och vara dum, barnslig och ostyrig, om »man» också fyllt både fjorton och femton år.

Till och med Lea hade fått en smula färg på kinderna, och humöret hade slagit om och blivit en munter stares eller kanske något än mera vippigt. Gunlög hade energiskt och dock på sitt ytterst älskvärda sätt förmått utverka vissa friheter åt sin skyddsling, bland annat det, att hon någon gång, när det inte blåste, skulle få gå med kamraterna i parken på kvällarna. Leas tacksamhet var gränslös.

Två mörka fläckar hade emellertid solen i sjätte.

Den ena var Berit Munthe. Hon längtade till Munthesholm, så att hon kunde gå åt, plågades av växvärk och blodbrist, tog in järn och drack grädde, men såg knappt ut som en ål längre, utan som en metmask.

Fick hon en fråga under lektionen, stod hon vanligen och stirrade, liksom väntande på tårarna, vilka ganska regelbundet infunno sig och på ett par minuter blötte igenom en näsduk eller två.

Hennes rum såg ut som en björkhage med gullvivor och mandelblommor och styvmorsviol, allt anlant från Munthesholm.

Men för det mesta låg hon själv på soffan med ett ättikomslag om pannan och en »stört omöjlig» läxbok bredvid sig.

Överstens beslöto till sist att taga hem sin olyckliga dotter redan innan detta läsårs slut, det tycktes vara för att hon ej skulle sörja ihjäl sig. Skolarbetet avskydde hon och ansåg, att det bara tog hennes dyrbara tid i anspråk.

»Är det inte meningslöst», vädjade hon till kamraterna en kväll, då de »kedjade» i parken, »att man skall pinas med så ohyggliga och omänskliga tortyrredskap som geometri och grammatik och historiska årtal, när man inte får i sig ett dyft, hur man pluggar, och när man längtar så man kan dö efter sin egen ridhäst, sina älskade, förtjusande vovvar, sin katt och sina kaniner. Jag är så själaglad, att det äntligen gått upp för pappa och mamma, att skolbildning inte ligger för mig. Jag blir ju i alla fall bara som mamma och fastrarna och mostrarna gift och får barn och hushåll.»

»Du kan bli en gammal fröken med», inföll Stina.

»Nehej, tack du!» Berits ögon rödkantades genast, och Gunlög räddade situationen med ett tvärsäkert:

»Äh, vill man gifta sig, kan man väl alltid få någon. Men vet ni, jag tänker på något annat. Det blir nog litet trist, att Berit ger sig av, men den enas död, den andras bröd. »Ab ovo» förtjänar på kuppen. Försum-

mar du sammanträdena, får de punga ut med plikt, Berit.»

»Ja, det skall jag så obeskrivligt gärna göra,» sken Berit upp. »Jag skall betala fyrdubbelt, bara jag får vända staden ryggen. Och ni anar inte, hur hänförande det är på Munthesholm. Jag skall be pappa och mamma, att jag får bjuda er till mig över pingst, för då måtte väl den ohängda skolan vara slut för er också.»

»Skulle vi få komma allihop?»

Lea släppte Gunlögs arm och snurrade runt.

»Lindebarn», sade Gunlög förebrående. »Där står Johan Ahlert och betraktar sorgset, hur i lunden dansar lammet — bä. Du borde vara rädd om din kvinnliga värdighet, min unge.»

»Du är så dum så», mumlade Lea, men hon blev märkvärdigt stilla. Det var i alla fall förargligt, att Johan, som gick i tredje ringen, skulle fått se hennes krumsprång.

Han *hade* sett dem, för han frågade, när de sedan stodo och hörde på sången, och man just applåderat »Tallarnas barr»:

»Var det en tarantel, som stack er nyss?»

Lea tackade tröken Lindström med dubbelläppen och hennes vikarie Mignon, för att hon fått vetskap om taranteln, så att hon kunde rabbla upp invärtes:

»Taranteln är en i södra Europa förekommande, för sitt bett mycket fruktad jaktspindel, gulgrå, med svarta teckningar och rödgul buk. Bett av honom ansågos förr som upphovet till den s. k. tarantismen, ett

slags epidemisk danssjuka, som var gängse mot slutet av medeltiden.» Högt sade hon:

»Ja, det var en glädjetarantel, som stack så gräsligt, förtjusande. Berit lovade be sin pappa och mamma, att de skulle bjuda oss hela bunten i sjätte till Munthesholm till pingst.»

»Var reser ni se'n då?»

»Ingenstans. Jag är här jämnt.»

»Usch då!»

»*Jaa. Usch — då!*»

»Cyklar ni inte heller?»

»Är du — ursäkta, *ni* menar jag, spritt galen? Farmor skulle väl bli hes som en korp och faster få slag, om de finge se mig på cykel. Det är vackert nog att jag får ha mina ben och fötter till privatbruk.»

»Stackars dig — jäså ni.»

»Johan!»

»Ja!»

»Är det jag, som skall föreslå, att vi bli du?»

»Det är klart.»

»Då är det gjort nu.»

»Är det det. Nå, hej på dig då!»

»Hej på dig!»

»Jag reser inte förrän till midsommar, så vi kan väl träffas ibland. Vi har krocket hemma.»

»Det är vådligt skoj.»

»Jag ska be mamma göra visit hos din farmor och föreslå, att du får komma till oss.»

»Så hygglig du är. Nu — nu sticker taranteln igen!»

Och ånyo förgick Lea sig mot den kvinnliga världigheten och snurrade runt. Hon kunde omöjligt låta bli.

Sedan fick hon förstås äta upp det av kamraterna, och de retade henne med »Janne stjärnkikare», ty Johan skröt litet med sina astronomiska kunskaper, ansågo de. Han skulle nödvändigt peka ut och tala om namnet på alla stjärnor. Det hade varit det stående, när de åkt skridsko.

Hemkommen till sina gamla, måste Lea finna sig i ett oavbrutet kält om småsaker: »Stäng dörren, lilla kråkan, det drar på farmors ben.»

»Drag ut mattan, Lea, lär dig att lyfta på fötterna, kära barn!»

Det var dock mest som att slå vatten på gåsen i den sinnesstämning Lea nu var. Hon tyckte i alla fall, att hela världen var så gränslöst rolig och inne i sitt rum sjöng hon för öppet fönster och med full hals:

»Mitt beslut nu fattat är,
aldrig mera blir jag kär,
dock:
Helt utan kvinnor det nog inte går,
helt utan solsken blommar ingen vår,
därför jag måste, som jag sa'
en kyss få ge, en kyss få ta.»

Så raskt hade faster Ann-Sofi kanske aldrig kommit in förr, och det var länge sedan hon sett så upprörd ut, röd i ansiktet och med ögon stela av fasa.

»Vad i all världen är det för en ogudaktig och

opassande visa du skriker ut, Lea? Och för öppet fönster till! Jag menar du är förgjord, barn. Farmor har redan blivit alldeles hes. Jag förstår inte, hur en stor, förständig flicka kan bära sig så taktlöst åt.»

»Förlåt mig», sade Lea sakta, och den lekande melodien brast inom henne som en skimrande såpbubbla. Något annat hade den aldrig varit för hennes barnasinne, och den rad, som tilltalade henne mest, var: »helt utan solsken blommar ingen vår».

»Stäng fönstret och tag dig något nyttigt för. Du har väl läxor? Kan du dem?»

Faster Ann-Sofi var fortfarande skakad till sitt innersta.

»Ja, det kan jag.»

»Nå, ja, det är läggdags nu. Försök att inte bullra och bråka, när du klär av dig, Lea.»

Var Berit Munthe den ena mörka fläcken i sjätte, måste Arabella Simoni betecknas som det andra, och denna skulle icke i likhet med Berit avdunsta.

Hennes askgrå, trötta och förgrämda ansikte dök plikttroget upp varje dag i skolan, och samvetsgrant och tungt som alltid pluggade hon kunskaper i nöjeslystna hjärnor, små tankeflygmaskiner utan styre.

Maj månad var alltid för henne den mest prövande av alla, ty då ruvade Magnus över ungdomens genom sjukdomen omfärgade hågkomster. Det som en gång varit grönt och rosa för en frisk, förhoppningsfull

ynpling, hade blivit svart, enbart svart för den staccars sjuklingen i rullstolen.

Han hade också i majs ljusa kvällar dragit sjungande genom den gamla stadens gator. Han hade drömt om den vita mössan och de härliga lagrarna. Mössan blev hans, men aldrig lagrarna.

Han insjuknade sommaren efter sin lysande studentexamen i ett svårt nerv- och muskellidande, som på några år förlamade hans rörelseförmåga och satte honom ur stånd att fortsätta studierna.

Hans livslust fick då ett sår, som aldrig läktes. Och när maj sjöng, doftade och strålade i ung fägring, blödde det såret beständigt.

Hans trofasta Bella visste det, och hon skulle önskat, att det lilla huset i den vanskötta trädgården kunnat flyttas ur vägen för den glädje, vilken nu tog sin stråt där förbi.

Långt förut var hon rädd för den dag, då studentexamen skulle äga rum. Och hon var kanske den enda i hela staden, som av hjärtat önskade, att det då skulle regna och blåsa och vara ett förskräckligt ruskväder, så att Magnus bleve tvungen att hålla sig inom hus.

Eljest yrkade han alldeles bestämt på att bli flyttad ut i trädgården. Han ville sitta under den knottiga almen, därifrån han kunde se på gatan utan att bli sedd, ty en syrénhäck skylde barmhärtigt hans tunna, grå skuggestalt.

Därifrån kunde han då följa de nyblivna studenterna, som buros förbi på sitt första triumftåg, blom-

stersmyckade, oändligt mycket rikare än han varit, ty han hade blott haft två buketter. Den ena hade Bella bundit och givit honom. Den andra hade han fått av Helene Strömvall, hon, som nu var borgmästarinnan Sjunne. Den buketten, som Helene givit, gömde han troget. Den hade varit de enda glädjebloomstren i hans liv.

Och i år skulle Helenes äldste son bäras förbi som student. Det var en präktig pojke. Så sade adjunkt Ljung, en gammal skolkamrat till Magnus, som ibland kom och spelade schack med krymplingen. »Modern upp i dagen», försäkrade han.

Arabella hade måst tala om för brodern, att syrénhäcken gått ut i vinter, så nu skulle han vara blottad för alla, som passerade, om han satt under almen. Han hade vanligen sin plats under den varma årstiden i södra hörnet av trädgården. Där var det lummigt och fridfullt, men därifrån kunde han inte se studenterna, och det sade han Arabella.

»Varför skall du självplåga dig», invände hon.

Men på det fick hon intet svar, ty i den punkten förstodo syskonen icke varandra. Hon fattade icke, att det egentligen var denna enda, grymma dag på året, som gav innehåll åt Magnus' liv. Vem vet icke det, att kroppen kan vidmakthållas också genom gift i lämpliga doser och därigenom känna sig hårdigare. Lidandet kan vara ett själens gift, som motverkar den blytunga, ödsliga tröttheten och enformigheten.

När fröken Simoni en ljus majförmiddag kom in i sjätte, var Berits plats tom.

En sekund stirrade Simoni på den med sin djupa blick, så frågade hon långsamt:

»Har Berit Munthe rest hem?»

»Ja», sade Astrid, »hon sökte fröken överallt i går middag för att säga adjö, men fröken hade gått.»

»Hon har slutat för alltid?»

»Ja, fröken. Hon — hon var så väldigt glad att slippa skolan.»

Det var naturligtvis Lea, som brusade ut med detta.

»Det förstår jag.»

Arabella Simoni rasslade icke ens med kedjan. Hon stod alldeles orörlig. Plötsligt suckade hon djupt och upprepade:

»Det förstår jag så väl — så väl!»

En lärka drillade utanför och flög högt upp mot det oändliga blå. Lyssnade fröken Simoni till lärksången?

Flickorna sutto avvaktande; de visste ej själva, varför de med ens blivit så stilla, men det var en lättnad för de åtta, när »skallerormen» ånyo rasslade, och den torra, träiga rösten uppmanade:

»Ouvres vos livres, enfants. Oû sommes-nous, Tyra?»

IX.

Vägen förbi.

Astrid, vilken annars sov som en stock, hade vaknat oupphörligt i våldsamt hjärklappning natten före studentexamen. Det kunde väl inte bli tal om annat än att Arne skulle gå igenom det muntliga förhöret, när han varit så urstyv i de skriftliga proven.

Men hon kunde i alla fall inte bli riktigt lugn, förrän hon såg honom med den vita mössan på.

När hon den morgonen gick till skolan, stannade hon framför blomsterhandelsfönstren både vid torget och vid Storgatan. Små näpna buketter med blågula band och vidfästa miniatyrstudentmössor voro framlagda. Astrid undrade, vilka av dessa Arne skulle få.

Naturligtvis finge han en massa! Hon kände åtminstone tjugo flickor, som skulle ge honom blommor.

En liten tagg stack till i Astrids hjärta. Skulle han bry sig om hennes blommor? Hon var ju bara hans syster, och de andra pojkarna tyckte det var fånigt att få blommor av sina systrar, det hade hon hört.

Men hon kunde i alla fall inte låta bli. Hon hade

bundit en liten knippa gula eterneller samman och fäst vid dem en smal pappersremsa, varpå hon skrivit:

»Hell Arne, som tagit studenten med glans.
Mitt hjärta i dag, som alltid, är hans.»

Men just nu beslöt hon sig för att riva sönder versen. Det var ju en futtig karamelldevis, och under frukostrasten skulle hon binda en krans av eternellerna, en liten, liten krans att fästa på frackuppslaget. Hon skulle naturligtvis genast se, om han läte den sitta kvar.

I skolan talades det mycket om Arne och Torsten Windahl den dagen under rasterna.

»Det kan inte förnekas», sade Sem, »att det är hedrande för sjätte att kunna laborera med två studenter, då sjätte i fjol bara hade en halv, det vill säga en, som fick gå upp igen till jul.

»Ja, våra klarar skivan», nickade Sem. »Fästmannen med får man väl antaga. Pappa sade, att han är inte fullt så idiotisk i år som i fjol.»

Brita lät en örfil smälla på Sems kind.

»Det är nedrigt oförskämt av dig, när du vet . . .», flämtade hon gråtfärdig.

Sem blev verkligen flat, både över örfilen och över sin ofrivilliga öppenhjärtighet.

»Jag visste inte, att du fanns i närheten», urskuldade hon sig, »men du behöver inte slåss i alla fall, för då ger jag igen och säger som det är, att din Torsk . . .»

»Nej, gräla inte nu», medlade Tyra. »Vi tycker ju allihop, att det är så snobbigt med våra två vitmössor. Berit har skickat bedårande liljekonvaljer till dem bägge. Hon skrev till mig också och hälsade gräsligt, hiskligt, fasligt till er. Vi ska nog dit till pingst.»

»Då dör jag av sällhet.»

Lea satt på pulpeten och dinglade med ett par sticksmala ben.

»Nej, gör inte det, lindebarn», bad Gunlög, »vi ska ju spela tennis med Johan och Göran, innan vi allihop överger dig till midsommar.»

»Ja, tänk, Lea blir solokvist här i sommar», inföll Brita, som nu hämtat sig något. »Du får plaska i Kungsvattnet dagen i ända, för att ha något att trösta dig med.»

»Måttlig tröst! Där är tjockt med vattenpest.»

»Då blir du kanske en ny Pestalozzi», vitsade Gunlög.

»Vad var det för en jycke», frågade Lea.

»En berömd schweizisk pedagog, som levde någon gång på sjuttonhundratalet», upplyste Gunlög. »Ni har en viss likhet däri, att ni hyllar åskådningsmetoden. Jag har aldrig sett dig förklara något utan att hjälpa till med både armar och ben, det material du närmast förfogar över.»

Klockan tre stod Astrid bland sina kamrater utanför gosskolan. Som alltid böljade den stora planen

av en högtidsklädd, brokig människomassa, vilken väntade på de unga.

Solen sken så blitt uppmuntrande in i alla oroliga hjärtan, att de ovillkorligen värmdes av dess gyllene majlöften. Himmelen strålade så blå, att den gnistrade av färgglädje. Det var som om milliontals turkoser glittrat däruppe.

De gamla kastanjeträden ville också vara med om festen och hade illuminerat sina grenar med ljuspyramider av skärvita blommor. I dubbla rader stodo dessa ärevördiga kämpar, också de en ljusets och ungdomens riddarvakt.

Nu kom den första vitmössan.

Hurraropen rungade, han kläddes med blommor, lyckönskades och lyftes högt upp på kamraters starka armar. Frisk och tillitsfull ljud sången: »Sjungom studentens lyckliga dag . . .»

Så ännu en; det var Torsten Windahl.

Han stod en sekund på trappan och blinkade, lik som förtumlad av sin nya värdighet. Så tog han språnget. Hej!

Bort bars han under jubel och sång. Brita var för blyg att följa efter. Hon kramade Jafets arm och viskade:

»Såg du honom *riktigt*?»

»Ja, han hade blankskinnsskor och guldknappar i skjortbröstat.»

»Det var väl det minsta!»

Brita var förnärmad över att Jafet *bara* sett skorna och bröstknapparna. Det måtte väl ha funnits myc-

ket annat att se på Torsten Windahl i den stund, då han erövrat vita mössan efter fem grundliga kuggningar. Men han hade också börjat, när han var aderton år att försöka, och det måste kallas tidigt för — ja, för den, som inte låg åt läshållet. Torsten skulle etablera sig som grosshandlare i staden och bygga sig villa vid Kungsvattnet. Och Brita skulle få allt, vad hon pekade på, men hon trodde inte hon skulle bry sig om att peka på något annat än Torsten själv och ett kilo konfekt var dag och ett halvt dussin nya klänningar i månaden — och handskar och parfym.

Nya studenter lyste upp den gråa skoltrappan med sina slitna steg, dessa stensagor om nioåringars första rädda fjät mot det okända, vilket med ens skulle skänka dem ny manhaftighet, nya stövlar och nya erfarenheter.

Trappan kunde också berätta om slokörade och tuktade skolpiltar, som med ångest i hjärtat smugit sig ut på väg mot hemmet för att kanske där få agan ytterligare bekräftad.

Den kunde tala om, hur hurtiga pojkar med den glänsande premieboken tätt tryckt intill sig, flugit ned från dess gropiga avsatser med jubel i sinnet.

Men dess bästa minnen voro sådana dagar som den i dag, och därför kunde man nästan säga, att den gamla trappan myste, där den låg, bred och åldersristad i solskenet, färdig att först av alla taga emot sina egna pojkar, som just denna morgon med en viss oro gått upp för den, men som nu alla satte fram

foten till ett glädjesprång redan på det översta steget. Trappan kände sig som stranden. Nedanför den väntrade livets hav, ännu glittrande och vårfagert.

De, som kuggades, smögo ut en bakväg och försvunno med sitt nederlag så omärkligt som möjligt.

Nu syntes borgmästarens äldste, reslig och axelbred på trappans krön.

»Arne!»

Astrid ilade fram. Helst hade hon velat slå armarna om broderns hals och trycka sig intill honom med hela sin stolthet och glädje. Ingen, ingen i hela världen kunde studentmössan kläda bättre än honom.

Hon skulle just lämna sin lilla krans, då en skara av flickorna från sjunde och åttonde trängde undan henne. Och efter dem kommo andra. Det var många flera än tjugo. Vad skulle Arne med hennes små fattiga eterneller, tänkte hon helt beklämd. Han hade ingen plats för dem.

Just som han, överhöljd av blommor, lyftes på kamraternas axlar, fick han syn på Astrid och nickade vänligt.

Och den nickan tvang henne att följa brodern på triumftåget, alltjämt med den lilla eternellkransen i handen.

»Sjungom studentens lyckliga dag», klingade sitt ljusa jubel mellan anspråkslösa hus, längs trånga gator, trängst var det att komma fram i det hörn, där Simonis bodde.

En om studentexamen intet anande bonde höll där

med vagnen tvärs över gatan, och det muntra sångarföljet måste stanna.

»Inga stormar än
i våra sinnen bo . . .»

Magnus Simoni satt i sin rullstol under almen och lyssnade till de eldande tonerna, framtidsdrömmarnas glada vågbrus.

»Ty hoppet är vår vän
och vi dess löften tro.»

Hans trötta, ljusskygga ögon fästes på den blonde ynglingen i studentmössan, som bars så käckt i gullstol. Och Arne Sjunnes strålfyllda, varma blick sökte sig omedvetet in till krymplingen med det fina, genomskinliga ansiktet. Av sin mor hade han hört Simonis sorgliga levnadshistoria, och just nu erinrade han sig, hur hon sagt: »Han var den lyckligaste student jag sett; och han är den hårdast prövade människa jag känner.»

Nu var vägen fri, men Arne ropade:

»Släpp ner mig, pojkar!»

Och med ett hopp stod han på marken.

»Vad nu då? Vad ska du in där för», frågades det.

Arne hade öppnat Simonis trädgårdsgrind.

»Sjung det vackraste, ni kan», bad han.

Och med snabba steg gick han fram till kandidat Simoni. Det var inte så lätt att hitta på något att säga. Han kände sig tafatt och började plocka på

sina blommor. Och då han inte fann några lämpliga ord, fattade han raskt sitt beslut.

Allt medan kamraterna sjöngo den aldrig uppslitna studentsången, lade Arne Sjunne alla sina friska blommor som en stum hyllningsgård för den stackars livs-avvisade krymplingens fötter.

Magnus' darrande kalla hand gled sakta mot hans skuldra. Det var Helenes gosse. Drag för drag kände han igen denna ljusa, hjärtegodas fägring, som värmer och smeker.

Sång och blommor! Rörelsen överväldigade honom och rösten bröts, när han sade:

»Gosse! Större glädje än du gjort mig i dag kan du aldrig göra någon, lever du än så länge!»

Astrid hade stått ett stycke ifrån, häpen och undrande. Det var väl konstigt, hade hon först tänkt, att Arne gav bort alla sina blommor åt den där gamle, sjuke gubben. Men när hon märkte, hur gamle Simoni lyste upp, som om någon tänt ett ljus inom honom, tyckte hon, att det var väldigt stilt av Arne att kunna tänka ut något sådant.

En liten hemlig fröjd sipprade också fram inom henne. Nu kunde Arne behöva hennes eterner.

Hon sprang före hem och tog emot honom vid trappan.

»Vill du ha den här, Arne? Jag är så väldigt stolt över dig.»

Hon räckte honom eternellkransen.

»Tack, skall du ha, Astrid, det var hyvens. Den

här vissnar inte, så den skall jag gömma som ett minne av min studentexamen.»

»Menar du det, Arne.»

»Det kan du sätta dig på. Nog tyckte jag om de andras blommor *mycket*, men din krans — den hade jag allt inte givit bort.»

På kvällen, när Arne stod färdig att gå på studentfesten, tittade Astrid förstulet efter, om han hade kransen. Det var tämligen skumt i rummet, och hon ville inte undersöka, så att det märktes. Arne hade fått några buketter hemskickade. Han *kunde* tagit en blomma ur en av dem. Den där flotta skära kamelian till exempel.

Men han hade *hennes* lilla tindrande, gula krans!

Hon greps plötsligt av en intensiv lust att fråga honom om en sak, en oerhört viktig sak för henne.

»Får jag gå med dig en bit», mumlade hon.

»Ja, kör för det. Stjälp hatten på dig, Ass.»

Stolt vandrade hon bredvid honom framåt avenyn och njöt hans bländande vita mössa.

»Arne.»

»Jo, jo, men sann!»

»Det är något, jag tänker så vådligt på.»

»Sjung ut!»

»Lovar du att svara ärligt?»

»Det låter hemskt högtidligt.»

»Lovar du?»

»Om jag kan.»

»Jo, du kan. Jag ville så förfärligt gärna veta, om du skall smäcka ihop, att du fått eternellerna av någon

annan än mig, när pojkarna frågar dig i kväll. Jag vet nog, må du tro, att det brukas, att ni har en blomma eller en bukett, som ni fått av er flamma.»

»Tänk, vet en liten Astacus det.»

»Arne, du förstår inte . . .»

De voro strax vid hotellet, och vitmössor skymtade överallt ävensom unga, ljusklädda flickor, ty i kväll rådde ungdomen om hela hotellträdgården.

Arne stannade och tog Astrids bägge händer i sina, obekymrad om, vad folk tyckte. Han såg henne trohjärtat rakt in i ögonen och sade med sin låga, behagliga röst:

»Vet du, vad jag skall svara dem? Jo, helt enkelt och simpelt det: »Den här kransen har jag fått av den enda flicka, jag riktigt bryr mig om, och det är en långbent och svartsjuk, men rätt hygglig skoltös, som heter Astrid Sjunne. Adjö med dig nu, och tack för sällskapet!»

Astrid sprang hem till biologi och tyska. Men hon läste ej läxorna som vanligt. Hon var så glad, att hon sjöng dem till melodien: »Sjungom studentens lyckliga dag . . .»

X.

Födelsedagspresenten.

Tidigt på morgonen den första juni samlades sjätte klassen på torget. Det var lördag och mycket och genomblött lantfolk i rörelse. Regnet strömmade ned med ett plaskande och forsande i rännstenar och ur stuprännor, så att man kunde frukta översvämning.

Högtiden till ära hade Berit kommit in kvällen förut från Munthesholm och bott hos Astrid. Hon ville vara med och överlämna födelsedagspresenten åt »skallerormen» eller som hon numera kallades »äggumman». Och nästan samtidigt stötte åtta paraplyer ihop mitt på torget. Det var endast Jafet, Tyra Borgenhjelm, som fattades, och flickorna väntade otåligt.

Gunlög höll korgen med de ljusröda nejlikorna på sina starka armar, men hon försäkrade, att blommor också kunde vara en tung börda. Ett presentkort på 100 kronor låg tills vidare i Astrids ficka, och oupphörligt kände hon efter, att det fanns kvar.

»Nej, vet ni», utbrast Brita Kartell, »vi kommer för sent till skolan, om inte Jafet raskar på. Det vore

månljus om hela sjätte skulle få anmärkning näst sista dagen för sen ankomst.»

»Ja, tänk, att det är näst sista dagen», inföll Astrid. »Om torsdag kommer »Vårfläkt» ut. Ditt poem, Gunlög, smattrar som en fanfar.»

»Det är meningen det också», nickade Gunlög, »men vad säger ni om Lindebarnets bidrag i elvte timmen?»

»Skall jag säga min mening uppriktigt», inföll Sem, »tyckte jag, att den skissen var släkt med din konstiga kria över »mitt liv är en våg», Lea.»

Lea, som av faster Ann-Sofi stoppats in i hennes regnkrag, stack fram sitt lilla fula ansikte, omkring vilket håret slängde i våta testar, och ropade hetsigt:

»Det är inte mitt fel, att den kommer in. Gunlög fick syn på den i min låda och högg den. Jag vet, att det är skräp, och jag skall aldrig i hela mitt liv skriva ett ord mera, så det kan du vara lugn för.»

»Vi behövde spaltfyllnad», avgjorde Astrid, »och jag har satt den allra sist.»

»Det var inte vidare kvickt av dig», upplyste Gunlög, »för det var det enda något så när litterära bidraget, därför att det var originellt, men nu ger jag Jafet katten och stegar åstad med blommorna. Jaså! Där hasar hon sig om hörnet.»

»Skynda dig! Skynda dig!» ljöd det taktfast och åttastämmigt, men Tyra tog kallelsen lugnt och gjorde sig ingen onödig brådska. I sin blänkande chokladfärgad regnrock såg hon ut som en jättekörv, vilken nyss upptagits ur laken.

»Varför har du sölat så pliktförgätet», frågade Gunlög, »det är nog bra, att vi inte tar »äggumman» på sängen, men nu få vi rusa, om vi skola få fatt i henne, innan hon startat för skolan.»

»Så rusom», föreslog Astrid, »men vet ni, vi kan inte gå in allihop. Några få stanna utanför, annars väter vi ned för galet.»

»Det skulle förstås vara Gunlög och Berit och du, som skulle vara de deputerade», sade Sem försmädligt. »Gunlög och du skall alltid först.»

»Jag stannar gärna i farstun», förklarade Gunlög. »Ta blommorna du, Sem, och kila före med de andra noahniterna till Ararat, så att ni kommer på det torra.»

»Nej, Gunlög skall absolut tala till Simoni», utbrusto flera röster, Leas högst, och om det också murrades litet bland »noahniterna», tog ingen av dem blomsterkorgen. I samlad trupp skyndade flickorna mot sitt mål, och när de sågo det sneda, förfallna huset i den nu av högt ogräs frodiga trädgården, bultade nio hjärtan av glad iver. Ingen av dem hade hågkomsten av att själv ha givit någon barmhärtighetsgåva. Föräldrarna hade hittills tagit initiativet, men den här gången hade de ordnat alltsammans på egen hand och till och med offrat ett par biografkvällar och några kondisbesök för Simonis skull. Lea var så spänd på den märkvärdiga händelsen, att hon trodde, hon skulle spricka. Hon hade visserligen icke haft något att offra, men det föreföll henne ofattbart lyckligt att få vara med om något så ovanligt och

storslaget. Vad skulle Simoni säga, och vad skulle hon köpa för presentkortet? Tänk, om hon uppenbarade sig på avslutningen i ny kappa och ny hatt och allting nytt. Hos Göransson & Strömberg kunde man bli klädd från topp till tå.

»Hon blir då fullriggad», utbrast Lea skinande.

Men kamraternas gäckande skratt kom henne att slockna, och Berit, som inte var dum, när det gällde toalettfrågor, sade:

»Man skall vara du, Lea, för att tro, att hundra kronor är en massa pengar. Får Simoni sig en ordentlig kappa för det, är det bra.»

»Bara en kappa . . . »

»Ja, min unge», log Gunlög, »det är en ryslig värld vi lever i, säga de stora, när deras förhoppningsfulla plantor måste ha kläder, och det går till sch-schvindlande belopp. Nu marsch in genom grinden. Kortet, Astrid!»

Detta framtogs och stacks synligt nog in bland blommorna.

»Å, vad det skulle varit gudomligt, om vi fått uppvakta Mignon på det här sättet istället», viskade Ham. »Hon är det allra sötaste lilla liv i hela universum.»

Ytterdörren stod halvöppen, och flickorna gingo med varsamma steg in i en liten skum farstu, där det luktade kaffe. Två dörrar mitt emot varandra ställde flickorna i en viss förlägenhet om valet, då det varken fanns visitkort eller ringklocka.

»Jag nosar i dörrspringan», viskade Gunlög, »där

det luktar värst kaffe, är förstås köket, och där knacka vi inte på.»

Det blev dörren till vänster, som försiktigt anfölls av två flickknogar.

Strax därpå ljödo steg, som flickorna kände igen, och fröken Simoni, färdigklädd att gå till skolan, stod innanför den höga tröskeln.

Gunlög hade nu tagit ledningen och räckte fram blomsterkorgen. Någon deputation kunde det inte bli tal om, ty så mycket öppnade inte Simoni dörren. Hennes vissna, jordgrå ansikte uttryckte en mållös häpnad, och hon stirrade ned på de doftande nejlikorna, vilka ranka och friska höjde sig ur korgen.

»Vi, hela sjätte klass, har äran att gratulera», sade Gunlög med sin klara, fasta röst. »Vi stå här allihop, och om fröken tillåter det, ska vi hurra ett slag.»

»Nej, nej, inte hurra, min bror är så sjuk. Han har haft ett svårt anfall i natt. Vad — vad gratulera ni till, flickor?»

»Det är ju frökens födelsedag i dag», sade Gunlög, men hon talade mycket lägre än nyss. Hon hade hört ett tungt stönande, åtföljt av en svag jämmer från rummet innanför.

»Å kära barn — min födelsedag — hm! Min födelsedag! Hur kom ni på den idén? Inte brukar ni fira mig. Jag har tvärtom hört, att ni hittat på ett rysligt fult öknamn åt mig — Skallerormen, är det inte så?»

»Det — det är inte fröken, utan frökens svarta

kedja vi döpt till det», sade Astrid stillsamt och generat. Hela den lilla kamratklungan stod där nedstämd och besviken, drypande av regn. Detta var inte alls, vad de väntat. Inte ett spår av glädje skönjdes i »äggummans» ansikte, och blomsterkorgen hade hon ställt ifrån sig som om den varit en tömd kaffekopp.

»Jaså, min kedja; vad är det med den då. Ja, det får jag veta en annan gång. Spring före till skolan. Ni har mig första timmen. Jag kommer så fort jag kan. Jag står och väntar på en madam, som lovat sitta hos min bror, medan jag är i skolan.»

Ett par sekunder därefter voro flickorna ute på gatan, onda och utan en gnista kvar av den värmande fröjd de känt, när de troppat in i den mörka förstugan.

Lea erfor den bittraste missräkningen. Hon, som älskade ljusa och vackra stämningar och varje litet rödblommigt avbrott från den lavgrå enformigheten. Hon hade föreställt sig, att Simoni skulle flyga i luften av hänförelse, och tänk — så tackade hon inte en gång!

»Ni, hon tackade inte ens.»

»En sådan oförskämd gammal harpa», utbrast Brita Kartell. »Hon kanske inte får syn på kortet heller. Vet du, Gunlög, den idén har du ingen heder av.»

»Nej, jag ångrar den också, det kan du ge dig på.»

Harmen steg som en mörk flodvåg i de unga sinnena, och inte blev det bättre, när de fingo sitta och

vänta i klassrummet först fem minuter och så fem minuter till.

Ham föreslog, att de med jättestora bokstäver skulle skriva »Merci!» på svarta tavlan, så begrep hon kanske, att det var vettlöst att inte tacka. Det var verkligen frestande att fullfölja det förslaget, och Sem hade redan kritan i handen, då dörren öppnades, och Simoni kom in.

»Bonjour, mes enfants», sade hon stelt, och orden så få de än voro, hängde liksom fast vid de blåskiftande, skrumpna läpparna. Det syntes på de rödsvullna ögonlocken och den stackars blanka klumpnäsan, att hon gråtit mycket. Det hade inte flickorna observerat, när de sågo henne mot det låga, regnskumma rummets bakgrund.

»Je vous remercie de tout mon coeur», började hon, när hon hunnit upp till katedern. Så tystnade hon igen och strök som hon brukade det släta håret än slätare med sin av tungspetsen fuktade tumme. Plötsligt lade hon händerna för ansiktet och började vagga med huvudet.

»Hon har blivit knollrig som Berit brukade säga», viskade Jafet till Gunlög, men denna svarade ingenting. Det var något i hela den gamla lärarinnans hållning, som rubbade Gunlögs vanliga käcka frimodighet. Hon förstod inte, vad det var, men hennes bitterhet över den misslyckade uppvaktningen försvann småningom. Det var visst så, att Simoni inte *kunde* bli glad.

Äntligen flyttade fröken Simoni de förgrovade

arbetshänderna och yttrade på svenska, avbrutet och mödosamt:

»Min bror är sämre. Ett anfall igen. — Ni får lov under min timme i dag och i morgon, det är det enda roliga, jag kan göra er. Jag ville komma själv och säga er det, för jag tyckte, att jag hade glömt tacka er för presenten. Hade jag inte det?»

Ingen svarade. Förstämningen blev allt djupare, och Lea kände det så bottenlöst sorgligt, att hon inte visste, om det var hennes egna tårar, som smälde mot pulpetlocket eller regndropparna, som slogo mot fönstren.

Nu steg Simoni ned från katedern, lutande och med sänkt huvud passerade hon förbi de nigande, tysta flickorna. Vid dörren stannade hon emellertid, som om hon letat efter något i sin trötta hjärna, ett pliktuttryck, vilket ej finge försummas och slutligen ljöd det vanliga:

»Au revoir, mes enfants.»

»Au revoir, mademoiselle», svarade flickorna, allvarligare än de någonsin gjort det.

Ett par dagar senare tillkännagav en enkel dödsannons i en av stadens tidningar, att Magnus Simoni befriats från sina lidanden, och flickorna i sjätte förstodo, att »äggumman» kände sig mycket ensam. Hon hade ju alltid levat för brodern, och allt ifrån den stund Arne skänkt den gamle studenten sin rika blomsterskörd, hade det fallit ett poetiskt skimmer över

krymplingens person, som gjorde honom intressant i de ungas ögon. Därför kunde de fatta något av den åldrande systemens känslor.

Men en viss stolt tillfredsställelse erfor Ab Ovos medlemmar i alla fall, när Astrid, som hört det av sin mor, talade om för kamraterna, att deras presentkort räckt till en hel, färdigsydd svart promenad-dräkt åt fröken Simoni, och hon hade sagt till fru Strömberg, att det var skolans »raraste» klass, som givit henne presentkortet.

»Sade hon ingenting om nejlikorna», frågade Lea, vilken höll av blommor som av levande väsen, och som många gånger i tysthet undrat, ifall Simoni »pratade med sina nejlikor.»

»Nej», svarade Astrid, »har du inte sett, att hon satt dem ute i trädgården, där broderns rullstol brukade stå.»

Lea lyste upp på sitt snabba sätt. Då brydde Simoni sig om blommorna och vårdade dem för — ja, inte för sin egen skull, men för broderns.

Lea var den av flickorna, som bäst förstod den gamla lärarinnans sorg, ty hon kände sig ju själv så ensam, och det bidrag hon lämnat tidningen, och vilket flickorna dryftat den morgon de voro på väg med födelsedagspresenten, hade just kommit till i Leas tankar, när hon satt med moderns miniatyrporträtt i handen. Som så ofta, hade hon hett och längtande önskat, att porträttet skulle få liv, och att det kunde tala till henne, svara henne och trösta henne, när hon ropade: »Mor! Lilla mor!»

Hur hon så tänkte, fick hon den föreställningen, att det var synd om det stackars porträttet, vilket ingenting förmådde, fast det såg ut som en ung, glad flicka, en riktigt genomrrar kamrat. Och så skrev hon skissen om »Det stackars porträttet, som inte kunde tala.»

Berättelsen beskrev porträttets åstundan att kunna meddela sig med sin ägare, och den lilla skildringen slutade med ett par rader, vilka Lea hämtat direkt ur sitt hungriga hjärta:

»Det värsta för det stackars porträttet var, att det inte kunde gråta med den, som ägde det, och vilken så gärna ville bli tröstad. Skratta kunde det, som om det haft liv, men inte gråta, och därför blev det endast en bild, fastän det önskat sig vara goda ord, varma tankar och stora, blanka tårar.» —

När doktorinnan Rydelius läst »Vårfläkt», sade hon till Gunlög:

»Leas lilla stämningsbit är som ett visset löv mitt i vårgrönskan, och du, min tös, rider stolt ungdomens maj i by. Astrids bidrag är det mest formfulländade, och Brita Kartells det rosenrödaste. Jag tycker i alla fall, ni har heder av er tidning.»

»Ja, du murre, det har vi, och Ab Ovo har förtjänat 25 kronor på den. Det är inte dåligt.»

»Nej, vad skall ni använda dem till?»

»Å, vi har mera i kassan, murremor, och jag har tänkt, att vi ska köpa en födelsedagspresent igen åt min »äggumma», nu, när vi vet, att hon är tacksam på sitt sätt.»

»Ja, hon är säkert mycket tacksam, men det händer, att de bästa känslorna aldrig tränga upp till ytan.»

»Om man kunde fiska upp dem ändå, för det kan då ingen påstå, att det är uppbyggligt med en sådan där karg tystnad som Simonis. Jag vill ha liv i spelet och litet fart i humöret, jag.»

»Tror nog det, men det får du aldrig här.»

Gunlög lade armarna på sin mors skuldror och såg henne djupt in i ögonen. Så log hon varmt och sade glatt:

»Var inte så säker, murre. Du och jag är en makt, för vi håller av världen och varandra. Vi *håller av varandra, du.*» Hon kysste modern på båda kinderna, på händer och ögon, icke häftigt utan innerligt och tryggt, som om varje smekning vore ett framtidslöfte.

XI.

Utflykten till Munthesholm.

Så blev det då verkligen av, att de forna sjätteklassisterna, vilka nu nämnde sig sjundeklassister, i dubbelkvartett skulle resa till Munthesholm och fira pingsten.

Hade regnet flödat examensdagen, strålade nu solen så klart och juniblankt man kunde önska sig. Luften lyste genomskinligt blå mot jordens luftiga gröna. Från stadens alla trädgårdar doftade pingstliljor och syrener, och på gångarna låg ännu en blekskär matta av fruktträdens blombblad.

Jublande fåglaröster hade väckt de åtta till pingsthelgens väntande fröjder, och precis på slaget halvnio stod den lilla kamratklungan utanför stationen.

Det hade överenskommits, att man skulle åka i andra klass och riktigt moja sig. Ett tågombyte med en timmes uppehåll ökade festligheten, och var och en hade matsäck med att förtäras i gröngräset.

Gunlög alluderade dessutom på en överraskning, någonting alldeles extra, som hon till gemensam fagnad fått av far. Flickorna fingo gärna gissa, men

hon sade inte vad det var, förrän pluraliteten gissat rätt.

Redan på fotsteget till järnvägsvagnen började Lea gissa, som alltid huvudstupa in i fantasiens rike:

»Är det var sin påse konfetti, Gunlög, som vi får kasta vid stationerna?»

»Nej, vet du», skrattade Gunlög, »far tål inte konfetti. Han kallar det den mest ohygieniska smörja, som finns.»

Puh, det var förstås alldeles odrägligt hett inne i kupén med all dammig stoppning, tjocka mattor och inpyrd tobaksrök. Men »de sköna konsterna» gjorde det i alla fall bekvämt åt sig därinne, ty hade man betalat dyrt, skulle man väl också hava valuta.

Kartellarna, Gunlög, Astrid och Lea flockade sig ute på platformen, sedan de lagt packningen ifrån sig.

Just som tåget lämnade stationen, stämde de upp: »Sätt maskinen i gång.» Astrid briljerade med sin omfångsrika, klara röst, varm och ljus som våren själv, och de hade knappt slutat, förrän smattrande applåder från den fullpackade tredjeklassvagnen tackade de muntra sångerskorna.

»Vi sjunga mera», sade Lea uppspelt.

»Nej, inte förrän vi går från nästa station», avgjorde Gunlög, »får de för mycket, bli de bortskämda.»

»Ja, man skall hålla på sin värdighet», nickade Astrid. »Är det ätbart, Gunlög, det din far presenterat oss?»

»Neej.»

»Då är det inte ett njutningsmedel», inföll Brita Kartell besviken.

»Jo du, det är just, vad det är.»

I detsamma kom Sem utrusande. Hon var eldröd i ansiktet, och anledningen var icke endast värmen i kupén, ty strax därefter uppenbarade sig Ham och Jafet, icke allenast blossande utan också tårögda, och Ham utbrast med sin tunna röst, pipande av sinnesrörelse:

»Vad har du i det där långa paketet, Gunlög, som du stoppade bakom oss. Det säger så fjantigt kluck, kluck, och det sitter två feta gubbar och en skranglig gumma och skrattar och tittar på oss för var gång. Du får själv ta hand om det.

»O, nu vet jag», ropade Lea, »det är salubrin din far skickat med mot myggen. Jag har gissat rätt, hurra!»

Gunlögs gäckande, klingande skratt ville nästan aldrig sluta.

»Å Lea, vad du är kostlig», flämtade hon till sist, »och mygg, som inte finns så här års till på köpet.»

»Jag börjar bli hemskt nyfiken», utbrast Astrid. »Kluck, kluck! Jag måste bestämt gå in och lyssna.»

»Ja, har du mod, så gör det», Jafet fläktade sig energiskt med näsduken.

»Mod — Ja då! Mandoms, mods och morskhets vän, nämnes Astrid Sjunne än.» Och in flög Astrid för att minuten efter återkomma och gripa Gunlög om armen med ett patetiskt: »Det var en gång, fröjdefull i åminnelse, då du fyllde femton år med bal

och — och supé och — och — *grekiskt* vin, som din far, den vittbereste presidenten, nej, nej medicinen, fört med sig hem från den fräjdade ön Samos; mig anar, att det mystiska kluck—kluck mitt öra uppfångat, tör vara denna gyllene druvans böljeslag mot hämmande murar.»

»Recte tu quidem», svarade Gunlög högtidligt, »far har bestått oss en flaska äkta Samosvin till vår frukost och jag har åtta turistbägare med.»

»Vin», mumlade Lea helt häpen; hon hade endast smakat det på Gunlögs oförgätliga fest och mindes än, att Johan Ahlert gjort narr av hennes försiktiga läppjande. Denna överraskning var varken det roligaste eller festligaste hon kunnat tänka sig, men hon skyndade sig att skyla över missräkningen med en käck vissling.

De andra sågo storbelåtna ut, och som man ånyo lämnade en station, ljud till avsked åt det lilla helgprydda samhället: »Glad såsom fågeln . . .»

Snälltåg förekommo inte på denna linje, men flickorna tyckte inte, att det gjorde något med de täta anhalterna. Ett eller annat fanns alltid att titta på och skratta åt. Man hade kommit överens om att turvis begagna platserna i kupén för att ändå ha suttit fint, och som svalor flögo de med små muntra vin ut och in.

»Gubbarna» och »gumman», ingendera över medelåldern, intresserade sig för de ljusklädda ungdomarna, särskilt för Gunlög och Astrid, vilka hade

något av knoppande sommar över sig, en skär och oberörd fågring och en självlysande glädje.

Rastestället var inte precis den gröna oas flickorna drömt sig. Platsen närmast stationen upptogs av ett tråkigt järnvägshotell, ett stort, rödmålat magasin, varifrån intensiva dunster av fotogen och sill fördes ut av solvärmen, samt slutligen en sandplan av ett mindre exercisfälts omfång.

Det såg hopplöst ut att kunna slå sig ned och duka upp de väntande läckerheterna. En skogsdunge lockade som ett fata morgana långt bort vid horisonten, eljest en dammig landsväg, vilande järnvägs-vagnar, en kärra med (som Gunlög uttryckte det) »benen i vädret», några stationskarlar och diverse lantligt nyfikna småbarn, vilka oavbrutet tangerade flickorna.

»Hör ni, gråsparvar små», sade Gunlög till dem, »ni vet väl inte händelsevis var en skara hungriga flyttfåglar kan slå sig ned?»

Stirrande ögon och smackande på gräddstänger eller pekfingrar, allt efter råd och lägenhet, blev det enda svaret.

Astrid gnolade på en travestering av »Mitt svärmeri är alltså här:»

»Min frukostkorg är alltså här,
och nog jag vet, mig hungern tär;
det är så trist, att fåfängt leta
och intet veta
om matro kär.»

»Där står en bänk», sade Stina.

»Med tjära på», inföll Ham retligt.

»Den räcker inte till för flera än fyra», utbrast Jafet.

»Och inte kan vi ha något trevligt så där på litte parade», menade Gunlög, missnöjd. Hon tittade på sitt klockarmband. »Nu har vi gått här och snokat och snott i tjugo minuter; det blir ingen tid att duka upp och gona sig. Det blir hafs och rafs och tjafs alltihop.»

»Kan vi inte gå in i en tom järnvägsvagn», föreslog Lea.

»Briljant idé», ropade Gunlög, »eventuellt usel, om vi bli utflockade.»

Förslaget var emellertid frestande, också därför att det erbjöd en viss spänning. Flickorna begåvo sig ett stycke utåt linjen och funno en tredjeklass vagn, som kunde äntras utan att det observerades från stationen. Egentligen välluktande var inte interiören, men när fönstren dragits ned, blev där drägligt, och Lea, som var ivrig att få bjuda på en härlig syltpannkaka, började raskt taga upp sitt matsäcksförråd.

Tvillingarna visade ett lass läckra smörgåsar, och Astrid lyfte stolt en termosflaska i ena handen, en stor, ljuvligt nedflottad påse i den andra: »Kaffe och hembakade kakor», ropade hon.

»Är det var sin påse konfetti, Gunlög, som vi får en myndig och sträng röst, »det är inte tillåtet att gå upp i vagnarna. Vad är det för sabla dumheter. Ut med er på eviga momangen!«

Gunlög blev så ond över den ohövliga tillsägel-
sen, att hon blev alldeles vit i ansiktet. »De sköna
konsterna» och Lea förfogade sig blixtnabbt ur,
Lea så förkrossad, att hon glömde hela sitt mat-
förråd kvar i kupén.

Men Astrid svarade den bredaxlade, rödmosige
stationsinspektorn med ett käckt:

»Vi tänkte bara frukostera härinne, efter stations-
området är så vanlottat, att det inte finns en enda
fläck, där man kan slå sig ned, och inte i närheten
av det heller. Vi väntar på tåget till Munthesholm,
vi ska tillbringa helgen hos godsägare Munthe.»

Lugnt och utan brådska klev hon ned.

Nu kände inspektorn igen borgmästarens dotter,
men han ville inte slå av på sin ämbetsmannavär-
dighet utan sade kärvt:

»Jaså, ja, det duger som sagt inte att begagna
en järnvägsvagn som — eeh — eeh — står på sta-
tion — tom — u-u-u-ur driften — mjuka tjänare!»

Sävligt seglade han bort, och flickorna hade all
möda att återhålla det framfrustande skrattet, vari
Gunlögs vrede slutligen också töade bort. Men med
den beramade frukosten blev det fiasko.

Den försmådda bänken togs visserligen till nåder,
och det åts för brinnande livet under idligt och när-
gånget betraktande av »gråsparvarna», men det var
inte alls som de tänkt sig det.

Stackars Jafet skällade tungan på kaffet, vilket
var brännhett. Vinflaskan vågade de inte slå upp
och inte heller taga med utan ställde den kvar mel-

lan två stenar. Leas syltpannkaka kom aldrig till heders. Det enda hon hade i behållning av den var en intensivt röd fläck på framvåden av den blågrå promenaddräkten, och återstoden av tågresan upptogs av råd angående fläckuttagning samt av harmsna utrop som:

»Grobian!»

»Tölp där!»

»Vad hade det gjort, om vi suttit i vagnen?»

»Nedrigt av honom.»

»Behandla oss som småungar!»

Vid Munthesholms station väntade en lövad char à banc, förspänd med två glänsande, mörkbruna hästar. Dessutom stod Berit, smal och ålande som alltid, men strålande av förtjusning och så att säga vinkande med hela sin varelse.

»Goddag! Hej på er! Välkomna!» ropade hon, innan tåget stannat. »Vi ska ha hemskt livat. I kväll får vi dansa.»

Flickorna hoppade av, och de, som fortsatte med tåget, behöllo en lång stund ett ljust leende vid hågkomsten av de nio unga, glada, varma ansikten de nyss sett. Det var en levande blomstergrupp, som ingen ödesvind ännu ruskat om.

Själva åkturen var hänförande. Lea hade utbett sig att få sitta på kuskbocken för att riktigt kunna se sig omkring. Stadsbarn som hon var året runt. fann hon landet alldeles underbart, men denna gång delade hon dock sin ständigt vakna uppmärksamhet mellan naturen och det muntra sorlet i char à bancen.

Oupphörligt satt hon bakfram och höll nästan på att kullbyttas ned till kamraterna, när Berit berättade, att de på annandagen skulle utföra fru Lenngrens Porträtterna. Uppe på Munthesholms vind fanns så stiliga, förgyllda gamla ramar och stora kistor med farmors och mormors klänningar och malätna uniformer och allting.

»Vem skall vara fänriken, av våda satt i vrån frågade Lea.

»Det kan du få bli, eller va' vädjade Berit till de andra. Peruker har vi också. De har gjort 'Porträtterna' många gånger där hemma. Pappa säger, att det är Munthesholmsflickornas första societetsprov att spela den gamla, skinntorra grevinnan. Och jag kan rollen på mina fem fingrar. Vem vill vara Susanna?»

»Det vill jag», sade Stina Kartell. »Astrid skall förstås vara grevinnan som ung.»

»Astrid och Gunlög får dra lott.»

Nej, låt Gunlög bli det», sade Astrid, då hon märkte Berits förlägna min. »Skall jag vara en skönhet, kan jag ju vara den där, som 'halp drottning Kerstin kröningsdagen att häkta understubben hop'.»

»Och jag är onkeln i talarn», inföll Jafet.

»Då får jag vara presidenten, som 'förde med sig hem och skänkte akademien en metmask ifrån Orienten», skrattade Sem.

»Och jag då», undrade Ham, »finns det något kvar åt mig.»

»Ja, grandtanten i mantiljen», upplyste Berit,

»och min bror Edgar skall vara »salig översten, min man'. Så allting är klappat och klart.»

Pingstaftonen blev för flickorna en dröm, som de sedan de blivit vuxna och gamla människor drömde om i minnet många gånger. Överste Munthe hade skaffat regementsmusik, och utom husets båda söner fanns det även andra kavaljerer. Tre studentbeväringar kommo cyklande; två gymnasister redo upp på gården och en teknolog anlände fotvandrande. Dessutom visade sig informatorn ha just de egenskaper, som gjorde honom »bedårande» i flickögon. Han imiterade så vådligt utmärkt De Wahl, att Stina Kartells hjärta hettade till alldeles som när hon under sitt enda Stockholmsbesök sett den gudomlige Anders knycka på huvudet och draga i manchetterna. Informatorn sjöng också arian ur Figaro nästan lika stiligt som Forsell, vilken på våren givit konsert i staden för överfullt hus. Och han — inte Forsell utan informatorn — härligt. Stina *måste* be honom skriva något i hennes poesialbum. Gästrummen, där flickorna lågo två och två, voro så förtjusande, som de bara kunna vara på en gammal herrgård, vilken i ett par hundra år vårdats och älskats av samma släkt.

Det var det gula, det blå det gröna och röda rummet. I vart och ett stod en bukett friska blommor och på bordet framför soffan en liten kristall-skål med hemkokta gräddkarameller.

Överstinnans kammarjungfru kom in och frågade,

om det var något hon skulle hjälpa »fröknarna» med. och Berit talade om, att de skulle få kaffe på sängen.

Men när pingstdagsmorgonen tindrande klar glimmade som en solinvävd bonad utanför de höga gästrumsfönstren, måste Gunlög stiga upp och vandra ut i parken. Hon kände det, där hon gick, som bar hon på lyfta händer sitt eget lyckofyllda hjärta fram mot den nya dagen för att den skulle välsigna varje dess fröjd med sitt pingsthelgsleende.

Och hon tänkte på mor, som borde gått här hos henne för att få höra, att Gunlög snart flög i luften av hänryckning.

»Leva! Leva! Leva!» ropade hon högt och med jublande klang i rösten.

Alla parkens fåglar svarade henne, att det var en önskan de till fullo förstodo. Och de frågade henne i kvittrande toner, om hon hade vingar hon också, efter hon var så glad.

Kanske ingen annan än Gunlög skulle uppfattat deras drillande så, men för henne stod det tydligt, att just en fågelsjäl skulle förstå henne och åtminstone litet grand ersätta mor.

Hon plockade händerna fulla av doftande violer, tog danssteg över gräset och sjöng halvhögt. Inte de vanliga slagdängorna utan något, som var stundens skimrande och bristande bubblor.

Så såg hon en vit studentmössa på avstånd. Det var nog kandidat Strand, informatorn. Hon ville inte träffa honom. Han passade inte i stämningen nu. Det skulle bara vara mor och hon, solskenet,

violerna och fåglarna. Gunlög kilade som en liten kvick vessla in bland de vitstammiga björkarna och försvann ur sikte för kandidaten.

Från sitt säkra gömställe kunde hon i alla fall inte låta bli att ropa ett skälmaktigt:

»Stina Kartell sover sött på sitt gröna öra ännu ett par timmar.»

»Hallå», skallade kandidatens nyfikna stämma:
»Hallå, huldra i skogen! Hallå!»

Men huldran förblev obevekligt stum, där hon stilla som en mus satt gömd i ett snår av al och hassel. Inte fångade man så lätt Gunlög Rydelius. Hon hade all möda att kväva skrattet, vilket kittlade strupen och bad att få slippa ut.

Äntligen var han weg. Hon reste sig och nickade belåtet, varefter hon fortsatte vägen, vart det bar. Parken var den ljuvligaste vallfartsort, och hon kunde nog förstå, att Berit skulle hålla av varenda tumsbredd av den.

Berit hade i går kväll anförtrött kamraterna, att hon nu fått ett högtidligt löfte att för alltid slippa studierna. Hon skulle ju också i september fylla sexton år, så hon var nästan för gammal att gå och »knoga», det var så mycket annat, hon hade att tänka på. I oktober skulle hon vara tärna på tre bröllop i Stockholm. Men sedan finge hon vara hela vintern på sitt kära Munthesholm, och hon skulle nog laga, att flickorna finge komma både på julkalas och slädparti; »för vi ska hålla ihop», sade Berit trohjärtat.

Lea kunde inte heller »ligga och dra' sig» denna morgon, då hon tyckte sig vakna i paradiset. Hon var så gräsligt spänd på allting, särskilt på stallet och ladugården, och Bo Munthe, som var jämnårig med henne, hade sagt, att, precis klockan åtta var morgon brukade han gå runt till djuren, först till dem som stodo inne och sedan ut i hagen till de andra. Han hade erbjudit sig att visa henne alltihop, om hon ville, och det var klart, att Lea ville.

»Grisarna med», hade hon bett.

»Ja vars, hela subberten», blev svaret.

Lea visste mycket väl, att farmor och faster skulle ogillat detta slag av vetgirighet, och hon anade, att överstinnans fina kammarjungfru Lisa skulle rynkat på näsan åt hennes hastverk med kamning och nagelputsning, men Lea hade hört Bo säga, att en kroligen skulle kalva under natten, och hon skälvde av iver att få se kalvbarnet så nyfött som möjligt.

Precis när klockan slog åtta, möttes de två, Bo och Lea nedanför stora stentrappan.

»Tjänis», sade han och drog henne ett slag i håret.

»Morn», sade Lea och nickade. »Är kalven född?»

»Vet inte, men tänker det. Blir inte en sådan där hästman sabla trasslig.»

»Är det mitt hår du menar?»

»Ja visst.»

»Det kunde jag inte veta, för ingen har kallat det så förr, och alla pojkar jag nu är tillsammans med, ha vuxit ifrån att draga i det.»

»Bä», gnällde Bo men såg ganska generad ut och rätade på sig. Han ville gärna fram med, att han gick i Lundsbergs skola och var kamrat med en prins, men han fann icke tillfället lämpligt just nu. Tyst styrde han kosan nedåt ladugården, och Lea traskade med. Hon erfor ett visst obehag vid föreställningen om, hur överlägsen han skulle bli därinne bland djuren. Biologi var hon tyvärr mycket skral i, så han kunde lätt kugga henne.

Det var svalt och tyst inne i ladugården, och de flesta båsen voro tomma, men i ett fick dock Lea se den stolta svart- och vitfläckiga modern med kalven.

»Så långa ben den har», sade hon.

Bo tittade tjuvpojksaktigt på henne.

»Ja», sade han försöksvis, »det är inte alldeles säkert, att det är en kalv.»

»Vad skulle det då vara?»

Lea kunde inte tydligt se huvudet på den nyfödda, hur hon än spejade.

»Det *kan* vara en fölunge.»

»Som — som kon fått. *Neej.*»

Bo skrattade invärtes, så det kluckade i honom; han hyste en ytterlig ringaktning för stadsflickor och trodde, att Lea icke var riktigt säker på sin sak, varför han fortfor:

»Det vet man naturligtvis inte på förhand.»

Blixtnabbt undersökte Lea hans ansiktsyttryck, och nu hade hon situationen klar. *Han inbillade sig verkligen, att hon var så genomkorkad!*

»Det beror väl på, hur fysiologiskt bildad eller

— *obildad* man är», sade hon dräpande, himlastolt över att ha uttryckt sig som en bok. »Ni läser kanske inte zoologi i er skola.»

»Det var du, som inte visste, om det var häst eller kalv», utbrast Bo förbittrad, »och därför tyckte jag, det var skoj att lura dig. Jag går i den finaste skola, som finns, skall jag säga dig. Där går prinsar och allt möjligt sådant.»

»Bagarebodsprinsar», retades Lea.

»Nej, kronprinsprinsar, var så god.»

»Riktiga?»

»Ja, just det! Och man får slåss med både grevar och alla, ja!»

»Är det en fäktskola?»

»Ah, du är dum», avgjorde Bo, men han blev nådigare inne hos grisarna, där Leas allt uppslukande intresse för de yngsta nassarna och hennes läraktighet att med en pinne klia de smällfeta suggorna på ryggen blickade honom.

Sedan följdes de åt ut i hagen till korna. Leas något närsynta ögon undersökte ängsligt, om korna »stodo fast», d. v. s. voro tjudrade.

»Hur långt kan du se», undrade Bo, ty när han märkte Leas försiktiga spejande, vaknade spjuvern i honom igen.

»Till den stora rullstenen därborta.»

»Då ser du inte tjuren strax till höger om den?»

»Joo. Är den farlig?»

»Den är hiskligt argsint.»

»Kan den slita sig?»

»Jo, det händer ibland. Den är så gräsligt stark. Du har väl inget rött på dig?»

»Jo, bandet på hatten.»

»Ja visst.»

Efter en paus, och då de hunnit ett litet stycke längre bort, ropade Bo plötsligt:

»Tjuren kommer. Nu får vi lubba!»

Lea satte i med ett illskrik av fasa fram mellan de fredligt idisslande, helt förbluffade korna. Hon var alldeles för upprörd att ge akt på, att tjuren icke rörde sig ur fläcken, fastän den råmade ilsket, och att även Bo stod kvar med händerna i fickorna och skrattade av full hals.

Först när hon andfådd klättrat över det höga stängslet, stannade hon skälvande i alla leder.

Klänningen hade hon rivit sönder på de vassa gärdesgårdsstörarna, hatten hade hon tappat, och håret stod som en buske omkring henne.

»Ha, ha, ha! Ha, ha, ha», hörde hon Bos skalande skratt.

Då förstod hon, att hon låtit narra sig. Tjuren hade visst inte slitit sig, inte ens haft någon förhoppning om att kunna det, det var hon alldeles säker på nu. Hon funderade ett slag på att bli ursinnig på Bo och inte låtsa om honom ett dugg vidare, men detta strandade på, att hon icke kunde hitta tillbaka till Munthesholm, och det tycktes ej finnas någon att fråga.

Bo kom gravitetiskt vandrande.

»Är du snoppad, va'?»

»Ja, jag har aldrig träffat någon så ohyfsad pojke förr, så i det fallet är jag grundligt snoppad», utbrast Lea besinningslöst.

»Tänker du skvallra om det här för mamma?»

»Nej, så tarvlig är jag inte.»

»Du har väl sett, att jag är artig inomhus?»

»Ja, skall det vara något att berömma sig av?»

»Visst katten, det är belevat, begriper du. Jag skall vara din kavaljer vid bordet i dag, och då skall du få se på en finare kulör.»

Bo hade alldeles rätt. Inomhus betedde han sig som en liten gentleman, och ingen skulle kunnat ana, att han velat skrämma en flicka att springa för en tjur. Men när de på kvällen ute på gräsplanen lekte Sista paret ut och Två slår den tredje, dunkade han och Lea eftertryckligt varandra i ryggen, och när Bo var änkring, lyckades han aldrig fånga henne. — — —

Bägge pingstdagarna voro obeskrivligt roliga, men det är givet att annandagen med sina tablåer tog priset. Flickorna gjorde sitt allra bästa var och en av sin roll, och överstinnans mormor, en nittiotreårig dam förklarade, att de skötte sig »charmant.»

Hon hade en gång haft nåden att själv spela med i denna »illustra tableau vivant» vid salig Oscar den förstes hov, och hon måste säga, att lilla Gunlög i air och elegans något erinrade om hennes majestät, vilken vid detta oförgätliga tillfälle själv täckts spela grevinnan.

Nästa morgon skedde avresan. Char å bancen

höll ånyo nedanför trappan, där hela Munthesholm var samlat. Den ende, som saknades, var kandidat Strand. Och den enda, som märkte, att han fattades, var Stina Kartell. Han hade skrivit både långt och vackert i hennes poesialbum, och de hade föregående kväll tagit adjö av varandra samt överenskommit att byta »vyer» under sommarens lopp, men hon kunde ändå inte riktigt smälta, att han nu cyklat ut.

Ljudliga hurrarop höjdes både från trappan och vagnen, när hästarna satte i gång. Flickorna viftade med näsdukar och händer hela allén fram, och först när de uppnått landsvägen, vit och enformig i det melankoliska gråvädret, föll en matt, litet trist stämning över dem. De hade svårt att genast ruska liv i det glada humöret, vilket också nästan kunde behöva vila ut efter att ha varit på helspänn hela helgen. Och det föreföll som om hästarnas jämna trav lockat fram sömnen i de drömmande flickögonen. Brita nickade alldeles tydligt till, och Jafet lutade sig mot Sems skuldra. Lea, Ham och Gunlög blinkade och slöade, men Stina höll sig vaken, som om hon väntat på något.

Till sist uppenbarade sig detta »något.»

En cykel blänkte fram i skogsbrynet. Dess rytare kom direkt inne ifrån det gröna dunklet och på sadelknappen hade han en hel tuva med vita skogsstjärnor, uppgrävda med mylla och mossor, så att det såg ut som en ganska försvarlig soffkudde.

Flickorna hade allesammans fått blommor med sig

från Munthesholm, men när cykelryttaren, kandidat Strand, vid stationen överräckte tuvan med skogsstjärnorna åt den lycksaligt rodnande Stina Kartell, släppte hon handlöst sin bukett doftande narcisser. Ingenting i världen kunde vara mera poetiskt tilltalande än en tuva från den skog, där de bägge gått och — och pratat om allt möjligt. Om att han skulle bli lärare, och att hon tyckte, att lektorska var en så stilig titel, och mycket annat.

Han hade också stuckit in ett visitkort bland blommorna, och under sitt namn och fil. kand. skrivit:

»Må alla stjärnor bliva kalla,
min glöd är ej med dem förbi.»

Men vad den arme kandidaten ej observerat, det var, att den lilla jordklumpen beboddes av en talrik och livskraftig myrfamilj, vilken hastigt nog utvandrade eller rättare sagt invandrade till Stinas person på både möjliga och omöjliga vägar, så att hon slutligen tyckte sig sitta mitt i en myrstack.

Det stack som eld överallt på kroppen. Hon misstänkte dock icke kandidatens egendomliga bukett, utan sade förtretad:

»Usch, jag har bestämt fått myror på mig.»

Flickorna hade nu anspråkslöst köpt tredjeklassbiljett, men där fingo de vara ensamma, ty de upp-togo en hel kupé.

Stina satt längst uppe vid fönstren. I knät höll hon ömt jordklumpen med de vita skogsstjärnorna.

»Ja, det har jag visst också fått, utbrast Tyra Borgenhielm. »Var i all världen kan de komma ifrån.

Lea flög i detsamma upp och började stampa och skrika.

»Jag har också myror, tvi! Aj, usch då!»

»Titta», ropade Sem, »där kryper en hel rad på Stinas klänning.»

Gunlög undersökte saken och förklarade lugnt:

»De kryper ut ifrån kandidatens avskedshyllning. Du har nog ett par hundra emigranter på dig vid det här laget, Stina.»

»Så du tar till.» Stina såg i alla fall förfärad ut.

»Släng ut smörjan genom fönstret! Skynda dig», uppmanade Brita och ryckte skoningslöst till sig tuvan, vilken med kraft återbördades till moder jord.

Stina var dock långt ifrån frigjord från dess inflytande. Under hela återstoden av resan förde flickorna ett energiskt myrkrig, och ändå måste de alla vid hemkomsten taga grundligt itu med de små livaktiga varelser, som på sitt sätt kämpade för tillvaron.

XII.

Fostbrödralag.

Födelsedagsbordet stod dukat ute i prostinnan Breides sal, ty det var den tredje augusti, och Lea fyllde femton år.

Hon hade redan hunnit se på sina presenter och tackat farmor och faster så mycket för cheviotstyget till skolkänning, de tre paren bruna strumpor, chokladkakan och den lilla karamellpåsen. Annat fanns icke på bordet, men nu väntade hon med spänning postens ankomst, ty det kunde ju hända, att klasskamraterna skulle komma ihåg henne med en vy.

Hon ställde sig vid fönstret för att se, när brev-bäraren i den vita linnerocken långsamt och makligt kom den smala, augustiheta gatan fram. Han gjorde sig icke någon brådska så här på sommaren, då staden nästan var utdöd, åtminstone på lärarepersonal och ungdom. Många av familjerna hade också lämnat platsen för att draga till havet.

De gamla, som troget dröjde kvar, hade icke så flitiga förbindelser med världen. De hade så småning-

om kommit alldeles ifrån den och samlat minnena som en skyddsmur omkring sig.

Just nu under sommaren märktes det bäst, om man växt fast vid staden, eller om något av flyttfågelsnaturen ännu fanns i behåll, och varken gamla prostinnan Breide eller fröken Ann-Sofi hyste en sekunds tanke på att lämna det kära hemmet för en hel dag ens. Vad hade den stora, bråkiga världen att bjuda, som gick upp mot utsikten från förmaksfönstret, där prostinnan satt om sommaraftnarna och blickade ned på det stilla, fredliga torget eller bort från det på den härliga kyrkofasaden, inbäddad i grönt.

Fröken Ann-Sofi satt så sällan. Hon gick beständigt småsysslande, vilket aldrig visade något resultat. Det var *för* smått. Gick hon ut, var det vanligen på kafferep eller till torget för att höra, vad varorna kostade, kött, smör, grönsaker och bär, och alltid kom hon tillbaka, upprörd över de dyra priserna. Det hände också, att hon sett en människa, vilken hon »icke kunde begripa, var den kom ifrån.» Det måtte varit någon »alldeles ny», och fröken Ann-Sofi gav sig ingen ro, förrän hon snokat rätt på den okändas namn och familjeförhållanden. Det var ett ämne så gott som en festmiddag för prostinnan och hennes dotter.

Gamla Simoni var den enda av lärarinnorna, vilken alla årstider förblev staden trogen. Hittills hade hon dock nästan aldrig synts till, men denna sommar gick hon varje dag den dammiga, flacka vägen ut till Nya kyrkogården och vårdade med aldrig svikande

omsorg bror Magnus' grav. Hon kunde sitta där långa stunder och småprata nedåt gravkullen. De visnade läpparna rörde sig oavbrutet, men det var säkert intet av stadens skvallerhistoria, hon förde med ut till sin »käre Masse», det var böcker hon läst, tankar hon tänkt, något i naturen hon sett, som han skulle dela med henne nu som förr, ty inom henne var han levande och skulle alltid förbli det.

Föregående somrar hade Lea gått ensam omkring, när kamraterna mangrant lämnat staden; av hennes klass fanns där ingen mer än hon, som översomrade där. I år hade emellertid något högst ovanligt hänt henne. Fru Ahlert, född Landy, en av stadens äldsta familjer, hade en dag kommit på visit till farmor och faster med ärende att bjuda dem på förmiddagskaffe i den landyska trädgården. »Och Lea följer väl med och spelar ett parti krocket med Johan» hade hon tillagt.

Hon skulle bara känt, hur lycksaligt muntert Leas hjärta börjat hoppa vid utsikten att få träffa en jämnårig, som icke tyckte, att allt vad hon tog sig till, behövde rättelser och tillsägelser.

Det hade blivit en härlig förmiddag ute i den lumiga, djupa trädgården med sin präktiga krocketplan och sina höga, finbladiga askar. Johan var mycket road av att klättra i träd, och han ville, att Lea skulle försöka. Visst var hon gränslöst frestad, men en sådan »pojkkaktighet» hade farmor och faster strängt förbjudit.

Vid senare tillfällen, då hon ensam varit hos Ahlerts hade hon dock trotsat förbudet. Fru Ahlert

hade strax föreslagit, att Johan och Lea skulle roa sig tillsammans de få veckor de fingo fortsätta bekantskapen, och fastän farmor och faster principiellt ansågo det opassande, att en »så stor» flicka sällskapade med en pojke, läto de övertala sig, efter Johan var sonsons son till den vördnadsvärde domprosten Landy, vilkens tre döttrar gift sig inom samhället, och vilkens sonson gift sig med en kusin, också hon en Landy. Hennes far hade varit stadens förnämste tenorsångare på sin tid. De påminde honom om detta på kafferepet, och fru Ahlert föreslog skämtande att pappa skulle sjunga en bit.

Ja, om mamma ville ackompagnera, kunde han nog det.

Och fru Ahlerts lilla klotrunda mamma hade satt sig vid den gammalmodiga taffeln med de glappande, gula tangenterna. Så hade postmästare Landy sjungit med spröd och tonlös stämma:

»Klara stjärna, du, som strålar . . .»

De vuxna hade lyssnat mycket andäktigt, men Lea och Johan måste bita sig i läpparna för att hålla inne skrattet och de vågade inte se åt varandra.

Emellertid var det visst just denna lilla obetydliga tilldragelse, som gjorde, att de med ens kände sig riktigt bekanta, ty Leas farmor och Johans morföräldrar hade många både likheter och olikheter, vilka de unga dryftade, och bägge hade de svårt att stävja sin yra fröjd på tröskeln in till de gamla hemmen.

Men gubben och gumman Landy voro icke så

frostbitet åldrade som prostinnan Breide. De avgudade dessutom dottersonen och skrattade så att de tandlösa gommarna blottades, när Janne-pojken hittat på någon odygd.

De betraktade det icke heller alls märkvärdigt, att en flicka klättrade i träd, och Lea var alldeles förtjust över denna nya sport, men — hemkomsten var långt ifrån angenäm. Hon hade rivit sönder både klänning och underplagg; faster Ann-Sofis bannor flödade.

Det var efter en sådan uppsträckning Lea gråtit bittra tårar över att vara flicka, men när hon lugnat sig, förstod hon, att det icke var sitt kön hon skulle sörja över, utan över det obestridliga, nattsvarta faktum, att hon var Lea Breide.

Det hade från början varit meningen, att fru Ahlert och Johan samtidigt med ingenjören tidigt på våren skulle resa till Schweiz, men de gamla hade så enträget bett dottern stanna, att hon uppskjutit färden till i början av augusti.

Lea hade sista tiden i ångest räknat dagarna, till dess hon skulle bli ensam. Visserligen dröjde det inte så länge, innan skolan började igen, men hon hade lärt sig uppskatta en gosskamrats sällskap. Det hade bragt mera reda och fasthet inom henne. Johan hade alltid något att syssla med och ringaktade flickors sätt att »bara babbla och fnittra». Johan hade ordnat hennes växter och visat henne, hur hon skulle sätta upp dem. Johan hade intresserat henne för mineralsamlingar, och hon hade redan en hylla med »fina» stenar.

Där Lea nu stod i det öppna fönstret, stack oupp-

hörligt den vissheten henne som en tagg, att i morgon skulle Johan resa, och hon fingo nog aldrig träffa honom mera.

Det var så långt, så oöverkomligt långt till Schweiz, och det kunde dröja många år, innan Johan kom och hälsade på morfar postmästaren och mormor. Vid den tiden tjänstgjorde kanske Lea som sjuksköterska hos doktor Gunlög Rydelius.

Ja, det var i alla fall en gränslöst stor glädje, att hon hade Gunlög! Skulle hon absolut nödgas välja emellan henne och Johan, måste Johan ge vika. Gunlög var allt i världen, Johan — Johan, det näst bästa.

Där kom brevbäraren.

Hon rusade ut i tamburen och tog ivrigt emot honom. Han hade minsann både vykort, brev och paket med sig. Lea var ytterst angelägen att komma i trygghet med sina skatter, ty farmor och faster voro så förskräckligt nyfikna på post, att de inte lämnade henne i fred, förrän de fått läsa och se alltsammans, till och med före henne.

De märkte inte, att tiden gick, och att deras »lilla kråkebit» snart var en stor flicka med egna tankar och intressen, liksom friska skott, vilka frodigt växte fram i törnroseskogens sovande värld.

Denna gång hade de emellertid icke hört, att posten kommit, och Lea lyckades få bli ensam med sina sällsynta skatter. Hon stod kvar i tamburen och ordnade dem. Alla kamraterna hade skrivit, och från

Gunlög och Berit var det också paket, som brevbäraren haft med sig.

Å, vad det skulle bli förfärligt roligt att »suga i sig», långsamt och njutningsfullt flickornas skrivelser. Men först *måste* hon se, vad de skickat.

»Lea», ropade farmor från sin länstol och salsfönstret, där hon nu satt sig. »Är du där, lilla kråkan?»

»Ja, farmor!»

»Vill du se, om det ligger något i brevlådan. Postbäraren sticker just in till Lundins nu. Så roligt för dem; då får de brev från Karl-Adolf.»

Faster Ann-Sofis knarrande steg ljödo i rask takt. Hon kom ut i tamburen.

»Jaså, där är post.»

»Ja, till mig.»

»Det var ju trevligt. Då ska vi väl titta efter, vad det kan vara. Vem är brevet ifrån?»

»Från Gunlög.»

»Och paketen?»

»Det ena från Gunlög, det andra från Berit. Jag får taga upp dem själv.»

»Vi hjälps åt, föreslår jag. Kom med in i salen, lilla barn, så får farmor också se. Det var sju vykort. Jag har dem här.»

Berits present var en ask full av stora daggiga krusbär, och på ett smalt, kronprytt visitkort hade hon skrivit:

»Hjärtlig lyckönskan! Vi alla grattulera dig, och

jag har fått lof att bjuda dig hit ett par veckor i medjo av agusti.

Din vän och kammrat

Berit Munthe.

»Hon hade behövt gå i skolan och lärt sig stava», anmärkte faster Ann-Sofi torrt, »men det var sköna krusbär hon skickat. Dem ska vi taga till middagen.»

Gunlög skickade en liten vänskapsring av silver med turkoser, och Lea satte den genast hänryckt på fingret.

»Tänk, att inte assurera sådant där», sade farmor, »det hade varit ett fasligt spektakel, om den kommit bort. Jag tror vi ska gömma den, tills vi blir stora, min lilla gumma.»

»Nej farmor, jag vill så gärna ha den varenda dag; å, låt mig det», bad Lea bevekande. Hon var så ivrig, att ögonen fylldes med stora, klara tårar.

»Nu har vi den i dag så länge», nickade farmor, som inte tyckte om bestämda löften. Det hade aldrig brukats på hennes tid, att man lovade barn något, som gjorde dem självständiga, och det att bära en ring var dag, var liksom ett steg mot en modernare, friare åskådning.

»Så snällt, att flickorna Kartell skickat vykort ända från Skagen», sade faster Ann-Sofi, »men jag begriper inte, att Mina Kartell tillåter dem att begagna slanguttryck så här offentligt. Och vem är Torsken? »Torsken har *inte* kallnat ett dugg», står det. »Torsk. det är ju en fisk.»

»Ja», sade Lea, »en fin fisk, som Brita Kartell älskar, när hon får den glödande het.»

»Man älskar inte mat, Leastumpan», inföll farmor.

De andra korten gingos grundligt igenom och kritiserades, men just, som ordningen skulle komma till Gunlögs brev, blevo farmor och faster angenämt upptagna av ett förmiddagsbesök. Ett av stadens barn, som icke varit i hemorten på länge, också hon, en åldrad prostinna, gjorde nu visit och mottogs med öppna armar.

Mari skulle genast sätta på kaffe.

Lea fick tillåtelse att gå till Landys och spela krocket med Johan, och hon fick hatten på sig i en fart. Trappan togs i några språng och nedre farstuddörren slog igen bakom henne. När hon själv stod utanför på gatan, var den smällen ett av de trevligaste ljud Lea visste.

Hon hade stoppat Gunlögs brev innanför skärpet, och nu styrde hon med ilande fart sina steg ned till Kungsvattnet för att få läsa det riktigt i lugn och ro.

Där fanns en gräsbänk i en berså av förvildade, höga vinbärsbuskar, och det var ytterst sällsynt, att någon begagnade sig av den platsen, ty där förekommo ganska många gräshoppor och en oräknelig mängd flugor.

Lea var emellertid i denna stund okänslig för allt annat än att hon fått ett brev från Gunlög, och hennes fingrar trasade sönder kuvertet i feberaktig brådska.

Det var inte något långt brev. Men Lea måste

kyssa det ett par gånger, innan hon började läsa det, ty om det också endast innehölle ett par rader, hade det redan gjort henne så över all beskrivning lycklig.

Hon läste:

Lindebarn!

Heder och tack för att du äntligen fyller femton år, och således börjar bli mera antaglig i vuxnare kretsar. Jag höll förstås av dig i valpstadiets primitiva skede också, men det är dock lugnare att veta dig hunnen ett stycke längre ifrån napp och linda == småbarnsnaivitet.

Min sommar här på Gottland är det roligaste jag någonsin i mitt liv upplevat. Mor och jag ströva omkring dagen i ända, cykla och åka, och på kvällarna dansar jag så, att jag slitit ut tre par skor redan. Klackarna på mitt sista återstående par dingla som löständer.

Jag har gjort en massa trevliga bekantskaper, och kan du tänka dig, far har träffat en väldigt lärd fransk professor från Pasteursinstitutet i Paris. Han säger, att far är ett geni på bakteriologiens område och påstår, att far gör orätt mot hela mänskligheten, om han stannar en dag längre i en liten svensk småstad. Du vet, att far aldrig har brytt sig om att ha någon vidare praktik där hos er; ni har ju två gamla stofiler förut, och kan du tänka dig! *Professorn och mor ha lyckats övertala far att slå sig ned i Paris, och vi ska med, hela surven.*

J'aime la France! Je suis heureuse, mais heureuse,

så jag kan hoppa över små tak. Vi kommer bara på ett enda litet viftande tillbaka till den lilla, lilla staden och — — —»

Längre kunde inte Lea se läsa, ty tårarna strömmade nedför kinderna. Hon greps av den mest hejdlösa förtvivlan.

Gunlög skulle inte komma tillbaka.

Hennes snyftningar ville aldrig ta slut, och det gjorde så ont i bröstet, som om hjärtat maldes sönder av gråten. Hon hörde inte, att någon kom springande på vägen förbi Lovis Petterssons stuga, och dock skulle hon annars igenkännande lystrat till det ljudet, ty det var Johan Ahlert.

Han kom på styltor, en gångkonst, som han uppdrivit till fulländning, och som han också var ytterst pigg på att lära Lea, men hon var besynnerligt nog rädd för att bestiga dessa pedaler.

Nu skymtade han en liten blårutig, nedlutad gestalt med håret glimmande som en kopparhätta över ansikte och hals.

»Lea, hej på dig! Lea!»

Intet svar.

Han styltade närmare, men när han hörde djupa, kvidande snyftningar, övergav han sin upphöjda ståndpunkt och kom hastigt fram till henne.

»Vad hundra gubbar är det åt dig?»

Lea räckte honom Gunlögs brev.

»Läs själv», snyftade hon.

Stackars Lea, vad hon just nu var anskrämligt ful med sitt lilla av gråten uppsvällda, smutsrandade an-

sikte, sin röda nästipp och sitt rufsiga hår. Men när Johan läst Gunlögs brev, tänkte han icke en sekund på Leas yttre. Det enda, han frågade efter, var att kunna trösta henne, för det var så sabla synd om henne.

Och på sitt kraftiga pojkspråk berättade han för henne, hur liten världen var, och hur kvickt man kom från pol till pol. Det var inte tal om annat än att Gunlög och hon skulle träffas tusentals gånger. Det kunde hon slå sig i backen på.

Och inbillade hon sig kanske, att Gunlög skulle glömma bort henne.

Nej pass, Mante, inte mera än han, och på honom måtte hon väl lita.

Lea torkade tårarna.

»Du är väldigt hygglig, Johan!»

»Jag tycker om dig, det är hela saken, och jag hade tänkt föreslå dig något, men du bryr dig bara om Gunlög, inte om mig.»

»Jo, Johan, jag bryr mig om dig också. Vad tänkte du föreslå?»

»Att du och jag skulle ingå fostbrödralag. Det gör ingenting, att det är en pojke och en flicka, när man tycker om varandra så där vikingsaktigt och litar på varandra. Är du med på det, så gör vi det tvärt.»

»Ja, det är jag — är det — farligt?»

»Inte ett dyft. Är du bara riktigt pinpiskat säker på, att du håller av mig som om jag vore din egen bror?»

»Ja då.»

»Nå, då gräver jag bums upp en torva här. Styltorna få föreställa spjut. Jag tog med mig portörspade, för jag inbillade mig, att du fanns här i öknen, och att du kanske ville. Kniv har jag också. Rabbla du igenom de fornnordiska gudarna, medan jag gräver, så du inte stakar dig på dem.»

Lea lydde. Hon följde med spänning spadens bändande, alltunder det hon repeterade Oden, Tor, Frej . . .

»Är du klar?»

»Ja.»

»Hiva upp ärmen då ett stycke!»

»Skall du skära eller jag?»

Lea såg mycket rädd ut. Blod hade hon svårt att fördraga åsynen av, men en fosterbroder måste vara tapper.

»Skär du!»

Johan räckte henne beredvilligt kniven och sträckte sin arm emot henne.

Hon tillfogade darrande först sig själv och så honom ett litet hudsår, som verkligen avlät ett par bloddroppar, och dessa läto de droppa ned i jorden framför den på styltorna placerade jordtorvan, vilken de själva stodo inunder.

Johan förestavade eden till höga gudar och avgav till Odin det löftet, att varken han eller Lea någonsin skulle svika det fostbrödralag de i dag ingått.

Allvarliga, med blick djupt i blick räckte de sedan varandra handen, och Lea kunde inte låta bli att säga:

»Tack, nu vet jag, att jag har dig till vän, om jag också aldrig får se dig mera.»

»Äsch, du kan väl begripa, att jag inte är en så usel fosterbroder, att jag låter dig torka bort i den här gropen. Blir det ingen annan råd, måste jag laga, att du kommer ut i världen. Jag skall naturligtvis sammanföra Gunlög och dig.»

»Men vad skall jag göra för dig, Johan?»

Han stod tankfull, stödd mot styltan.

»Du — du — ja! Jo, du *skall* lära dig gå på styltor. Jag lämnar mina kvar. Det är ett vänskapsprov att övervinna harighet, och så skall du få min adress, och du kan tala om, när du går riktigt bra.»

Lea svarade ingenting, ty gråten satt som en klump i halsen på henne. Bara ett par styltor skulle hon ha kvar, när hennes vänner rest, och det värsta var, att hon visste, att hon aldrig skulle lära sig gå på dem. Hon vågade inte. Hon fick svindel.

»Du, Lea», utbrast Johan plötsligt. »Jag skulle ju gratulera dig på din födelsedag också. Vad vill du ha. Jag kan köpa något för åtta kronor, som jag själv sparat.»

»Jag vet inte. Jag vill helst ha . . .»

»Nå, kvickt och dumt!»

»Ditt porträtt i en ram. Jag har mors porträtt förut. Och det har jag sett på så, att jag tycker, jag skulle sett sönder det, och — jag har bett så vackert, att — att — det skulle tala till mig, men de döda är nog för långt borta ifrån de levande för att höra riktigt. Kanske ditt porträtt någon gång kan

prata med mig. Sedan skall jag tigga Gunlög om hennes fotografi. Jag har tänkt, att det skulle stå till höger på skrivbordet, så mors, där det står i mitten, och ditt till vänster.»

»Jag skall fotografera mig omgående, och ram köper jag i Stockholm, något med drakslingor skall det vara. Men du skall ha något bums. Vill du inte ha en bok? Fröding eller Karlfeldt eller Heidenstam?»

»Och du skriver mitt namn i den?»

»Ja visst. Snygga dig litet, Lea, så går vi och köper den med detsamma.»

Det blev emellertid intet av de arbeten, vilka Johan föreslagit, som efter påhälsningen i bokhandeln, låg i Leas hand utan en skinninbunden bok med guldsnitt och idel vita, blanka sidor. I den skulle Lea skriva in, vad som kom för henne, citat, botaniska rön, gåtor och charader, trevliga lekar, tankar, både glada och sorgsna.

»Tycker du, det är mycket barnsligt av mig, om jag ger min bok ett namn», frågade hon, när de stannat utanför hennes port.

»Nej, vad skall den heta?»

»Johan Vänfast. Det låter som en riktigt levande människa, gör det inte?»

»Jo — litet romantiskt förstås, men det kvittar. Tänk bara, när »Johan Vänfast» spricker i ryggen!»

»Å, det behöver den inte göra. Det man tycker väldigt om, aktar man; det vet du nog. När du kommer igen, om — hundra år, skall jag visa dig »Johan Vänfast»,»

Lea försökte tappert att skämta, men när hon kamratligt slog sin hand i Johans till avsked, måste hon vända bort ansiktet, för hon »tjöt» nästan, och medan hon sniglade uppför trappan, grät hon högt med boken tryckt intill sig. Det var så underligt, att så mycket roligt och så mycket ledsamt skulle komma på en enda dag, när året hade trehundra sextiofem att fördela händelser på.

Det blev liksom så viktigt att fylla femton år. De andra födelsedagarna hade aldrig burit något annat till henne än ett par små gåvor, men den här både gav och tog och liksom drog henne med sig över en tröskel, hon inte sett förr.

Vid middagsbordet höll farmor sitt lilla tal till henne, när äpplecidern glittrade i de grönaktiga, buktade glasen, och Lea svarade med sin tafatta tacksägelse för farmors och fasters godhet emot henne.

Faster Ann-Sofi sade: »så, så så!», när hon tog en bit tårta till, men det var bara en gammal vana, ty på sin födelsedag fick Lea vara »glupsk».

Vid kaffet berättade farmor om Leas far, när han var liten, samma historier Lea hört tjugo gånger: enda skillnaden var, att den »lille ponken» blev underbarare för var gång.

Eftermiddagen ville aldrig taga slut, och när Lea äntligen klädde av sig, tänkte hon: Så underligt, att en dag kan vara så oändligt segsliten.

XIII.

I avskedets stund.

För sista gången sutto de nio kamraterna samlade till klubbafton omkring Gunlögs stora arbetsbord, där kaffe och kakor haft strykande åtgång, och där man pratat i munnen på varandra och skrattat så, att doktorinnan hörde det tre rum därifrån. Huset Rydelius var upp och nedvänt med anledning av den förestående flyttningen, och endast Gunlögs stora, ljusa rum stod ännu orubbat, hemtrevligt och glatt med sina av »murre» själv snidade möbler och höstens första brasa i kakelugnen. Man hade hunnit ett gott stycke in i september, och hösten hade haft ovanligt bråttom att jaga undan sommaren. Stormen ven ursinnigt omkring den lilla staden, vilken dock kröp liksom längre ned i sin grop och svepte ett grått dimtäck över huvudet. Alla gator voro våta och klibbiga av gulnade, fastsmetade löv, alla träd dröpo och fröso i den trasiga och luggslitna sommardräkten. Det var så mörkt, så beklämmande trångt, kulet och smått som det endast kan vara i en stad, vilken överlevat sig själv och börjat gå i barndom.

Gunlög kände detta och var angelägen om att utestänga det, som ville prässa sig in genom både fönster och dörrar: den klamma grå dimman, vilken hon nämnde stadens själ.

Så fort kaffebordet blivit avdukat, föreslog hon, att flickorna skulle lägga sig omkring brasan. Hon avsåde sig ordförandeskapet, det vore trevligare, om de språkade, som det föll sig. Klubben hade nog i alla fall levat ut.

Det var ingen, som motsade henne. Ab ovo hörde ihop med Gunlög. Utan henne skulle det bli fiasko, det kände till och med Astrid Sjunne, fast hon icke var så alldeles villig att spänna sig för Gunlögs triumfvagn.

Kuddar och djurhudar, pallar och brasdynor släpades frikostigt fram till brasan, och efter det var så riklig tillgång på »lösöre», satte man sig så bekvämt som möjligt. Till och med armbågarna fingo en mjuk stödjepunkt.

Berit hade växt betydligt på bredden och även något på längden. Det gamla binamnet »musen» var fullständigt oanvändbart. Hon såg redan vuxen ut, och kamraterna hade fått veta, att hon skulle ha samma marskalk på alla tre bröllopen i Stockholm; det var hennes kusin, sjökadettsunderofficeren Sebastian Kurdhjelm. Berit rodnade vackert var gång hon nämnde Sebastian, och det skedde så ofta, att Gunlög snäste av den osynlige gästen med ett förargat:

»Drag på med ens om allt vad din »Store Bastian»

sagt och gjort och tänkt och hittat på och låt oss få fred för kraken sedan.»

Berit blev förstås förnärmad och drog inte på alls, men en stund senare dök Sebastian upp igen.

Brita Kartell och hennes »torsk» höllo fortfarande ihop, men Stina hade det litet osäkrare ställt med sin kandidat. Han hade lämnat Munthesholm och rest till Uppsala. Mera visste hon inte, så det kunde hända, att »glöden» svalnat, förr än stjärnorna blevo kalla.

Efter den uppslupna munterheten kring kaffebordet följde en viss mattighet. Man låg eller halvsatt och hade det ljuvligt framför brasan. Lea hade lagt sitt huvud i Gunlögs knä och såg med hundtrogn, svärmiska blickar upp på den tillbedda vännen, vilken hon så snart skulle mista.

»De sköna konsterna» bildade en liten grupp för sig, utsträckta på vargfällena, vilken dock, speciellt för Tyras skull, måste ökas ut med en panterhud.

Stina Kartell satt på en pall och stirrade in i elden.

»Det är väl inte kandidat Strands glöd, du tittar efter, Stina», utbrast Brita plötsligt obarmhärtigt, »då får du allt vänta, tills det blir en askhög.»

Brita hade nog hoppats att göra lycka med sitt yttrande, men det var endast Semiramis Blomstrand, som fnittrade till. De andra voro upptagna av egna tankar. Ingen visste varför, men allvaret hade trätt in i kretsen. Det var något särskilt, som väntade på var och en, något de icke förut märkt inom sig, och som nu, när ett par av dem skilde sig från den lilla klungan, stod som en skymtande framtidssyn.

Astrid Sjunne sade plötsligt:

»Det är i alla fall konstigt att inte vara en barnunge längre, som travar till skolan med fickorna stinna av potkulor och gräddkyssar. Vi sjuklassare, »sju som Karlavagnens stjärnor», måste hålla på vårt anseende och inte ställa till dumheter. Det är ju inte möjligt att sno sig, när man är så få. Det var synd, att vi inte alla nio gick ut skolan. Vi passar så bra ihop.»

»Ska vi inte komma överens om att träffas och ha en minnesfest vart femte år», föreslog Hulda Amelie, »inte här i staden precis, det går kanske inte, men i Stockholm. Det vore väldigt livat.»

»Ja», inföll Gunlög, »det var en meteor = en lysande idé, Ham. Alltså om fem år sammanträder Ab ovo i Stockholm.»

»Under sin gamla ordförande», utbrast Lea entusiastiskt.

»Vet ni», Gunlög viftade med handen, som om hon suttit i skolrummet och ville ha frågan, »jag tycker, vi ska ha sekreterare också och föra protokoll.»

»Över vad», undrade Astrid. »Vi skulle ju inte alls bry oss om klubben mera, tyckte jag, vi kom överens om.»

»Ja, men det var dumt», sade Brita. »Jag tror, att liten kan leva än, om vi är rädda om den.»

Gunlög reste sig så häftigt, att hon bokstavligen skakade Lea av sig. Hennes ögon strålade, och hon talade fort och livligt, som alltid, när något intensivt intresserade henne:

»Ja, låt oss hålla på klubben! Det vore bussigt, ifall vi om fem år kom tillsammans och hade sparat ihop var och en så pass mycket, att det räckte till ved och hyra åt någon gammal fattig stackare.»

»Som bleve lika glad och tacksam som gumman Simoni», inföll Berit ironiskt. »Aldrig har jag blivit så snopen som den gången.»

»Ja, men hon *är* tacksam på sitt vis», försäkrade Lea, »och jag röstar för Gunlögs förslag. Vi skulle skaffa oss nio precis likadana spargrisar, och inte för jag vet, vad jag skulle stoppa i min, men det blir väl någon råd.»

»Ja då», tröstade Gunlög, »vi hinner ju med en del, innan storslakten skall företagas. Är ni med om idén allihop?»

»Ja», ropades det i korus.

Astrid Sjunne lämnade hastigt sin bekväma bras-kudde och gick bort till Gunlögs skrivbord, där hon »högg» penna och papper.

»Ass skaldar», ropade värdinnan. »Hör, Pegasus' hovar!»

Det var Astrids fötter, som sparkade och skrapade mot golvet, medan pennan gick i ursinnig fart.

Gunlög knäppte med fingrarna, så flög hon ut och drog Lea med sig. »Murre, min egen murre», skallade hennes klara röst bland staplar av stolar, framdragna skåp och ofantliga lårar. Lea följde efter, och äntligen funno de doktorinnan ute i köket, där hon höll på att packa ned vin- och saftflaskor. »Heureka», ropade Gunlög, »här är min raring! Allra

sötaste lilla mor, du vet, att det ges tillfällen i det »mänskliga» livet, då nio flickor skulle glädjas åt återseendet av en flaska Samos, som de en gång måste lämna osmakad. Du förstår nog, att det är något alldeles särskilt i dag. Vi ska fira skilsmässans au revoir, lilla murre, och Astrid skriver, så att det gnisslar om det — ett festpoem, det är jag övertygad om. En burk kakor, du, och en flaska Samos, högtidligheten till ära, ger du oss, säg?»

»Ja, gärna det, Gunnevänner min», lovade doktorinnan. »Lisa skall få komma in med alltsammans. Det blir väl trevligast.»

»Det blir — änglalikt förtjusande», försäkrade Gunlög, »men snart, murre lilla, för Ass är nog strax färdig med den första metern.»

Några minuter senare var arbetsbordet ånyo ap-
terat till »skänkeskiva», (som den historiskt belästa Sem uttryckte det) för vin, kakor och druvor. Den lilla elektriska takkronan, vilken glittrade av hundratala prismor, kastade sitt blanka sken över läckerheterna på bordet och över gruppen av flickhuvuden, mörka och ljusa. Endast ett lyste kopparrött, och det var Leas. Hon hade icke längre håret utslaget utan samlat i en enda hård fläta för att se »litet ordentlig ut», (faster Ann-Sofis uttryck).

Ljuslockig, med blossande heta kinder och glada, vänliga ögon stod Astrid där och kramade sitt papper, medan Gunlög tog ett glas och sade:

»Skål allihop, men drick inte i botten, för jag vet, att vår hovskald Ass har något på hjärtat, som be-

stämt gäller både klubben och oss. Kläm fram med det nu, poetissa, så hurrar vi sedan och tömmer våra små bägare.»

Nu var den falnade brasan övergiven; alla flickorna hade flockats omkring bordet i förväntan på, vad Astrid skulle läsa upp. Semiramis, Hulda-Amelie och Tyra stodo arm i arm. De utgjorde vanligen kritiken, men i dag sågo de helt fredliga ut, och sedan Astrid harklat sig ett slag, började hon, frimodigt och anspråkslöst:

Ab ovo var dömd till döden,
men slapp att i graven gå.
Nu skall den leva på »grismat»
till nio nassarna små.

Och själv, ett slags sagans Serimner
den uppstår, fast inte var dag,
men varje fullbordat lustrum,
så lyder dess ödes lag.

Nu vill jag framtrolla för eder
en syn av oss nio den stund,
då alla vi mangrant oss samlat
kring spargrisars lovande sprund.

Främst tjugoåriga Gunlög,
en flott kandidat från Paris
bakterielärd och förfranskad
och viktig och världsklok och vis.

Som hennes svans synes strutta
vårt lindebarn, vuxen till mö,
de barnsliga naiviteter
nu äntligen gått i frö.

Hon bär med små vita händer,
bandager och flaskor och krus.
Men det är nog ganska möjligt
hon släpper det hela burdus

om Janne Stjärnkikare nalkas,
den fosterbroder så god,
ty det vet man väl, att vår Lea
med honom har blandat blod.

Så ser jag den, vilken kallas
ett stadens barn, jämväl Ass.
Hon visar sig småstadsskrudad
i Göranssonsk-Strömbergsk stass.

Och ingenting har hon blivit
och ingenting skall hon bli;
hon tillhör den lilla staden
och hemmet, hon fostrats i.

Så är det vår frodiga Tyra
med Kindergartensmani —
och alla ungars förtjusning.
Ett riktigt modersgeni.

Semiramis ståndar ståtlig
ibland studentskor i Lund.
Hon dyrkar förnämligast Klio
och sliter för den som en hund.

Vår Ham går på akademien
så käckt med sin smorda palett
och talar om futurister,
kubister och »måla-lätt».

Och Brita med »torsken» simmar
i solbeglänsad sjö
till paradiset, som vinkar
på Lycksalighetens ö.

Men stackars Stina måhända
förgäves trånar mot Strand.
Om än i huvudet sitta
små myror från — barndomens land.

Och Berit, stolts jungfrun, är vorden
Sebastians husfru så snäll.
»Sebastian, ack, lille Basse»,
det ljuder från morgon till kväll.

Så skådar med framtidens öga
jag klubben Ab ovo den dag
då medlemmar skola sig ena
till svinslakt av säreget slag.

Astrid tog ett steg tillbaka, förvandlade papperet
till en boll och lät det dyka ned i fickan.

Gunlög tog upp ett trefaldigt hurra, och glasen
klingade mot varandra, medan unga röster stimmade,
och löften gåvos, vilka man var fullt övertygad
om att kunna infria i framtiden. Visst skulle de träf-
fas igen; de bestämde till och med, att det borde ske
den tjugoförsta september, årsdagen av det fattade
beslutet.

»Du är tvungen att skriva, när du kommer till
Paris, Gunlög», sade Brita Kartell och slog kamraten
på den kraftiga skuldran, »men på svenska, om jag
får be. Simonis lärdomar ha blåst ut ur min hjärna.
Jag kan endast böja aimer i indikativ.»

»Du måste också skriva från Stockholm, men inte
bara om Basse», vände Astrid sig till Berit. »Jag
intresserar mig för min del för Riksmuseum och
Skansen.»

De båda resenärerna avgåvo lättvindiga försäkringar om att skriva till »hela bunten minst var fjortonde dag.»

Så föll talet på skolan. Det var egentligen ganska mycket nytt att dryfta, som varken Gunlög eller Berit hört förr. Laurentius med halstret skulle alldeles säkert förlova sig med Nollan. En åttondeklassist hade sett dem gå arm i arm nere vid Kungsvattnet. De hade förstås trott, att det inte fanns en kotte i närheten. Och den förtjusande Mignon var redan riktigt förlovad med en löjtnant och skulle inte vikariera längre. Hela skolan skulle köpa lysningspresent åt henne.

Hon hade skrivit i Britas födelsedagsalbum och i Stinas poesibok, något tvillingarna voro oerhört stolta över. »Och tänk», sade Brita», hon satte ut födelsedagsåret ordentligt. Ni vet, de andra vill aldrig tala om, hur gamla de är.»

»Jo, Simoni», inföll Astrid försvarande.

»Ja, hon, men hon är lastgammal, femtiofyra år», invände Brita. »Och hon ser ut som sjuttio, vithårig och gulblek och skranglig. Hon sörjer idligen den där brodern, hon hade så väldigt mycket besvär med.»

»Det förstår jag», sade Astrid med ett varmt leende, »om Arne skulle bli sjuk, och jag måste sköta honom natt och dag, skulle jag ändå aldrig tröttna, men bums sörja ihjäl mig, om han dog. Det enda, jag bryr mig om att bli, är en duktig hushållerska för Arne, när han skaffar sig eget hem.»

Tyra Borgenhjelm, som »flammade» för Arne, kom med ett försmädligt:

»Men om han gifter sig då.»

Astrid betraktade kamraten med ett lustigt ögonkast:

»Det gör han nog inte på länge, Jafet. Han tycker de flesta flickorna här i staden är små gäss, och Gunlög schappar ju . . .»

»Ja, hon gör det», log denna självsvåldigt. »Ni får lappa ihop alla krossade hjärtan jag lämnar efter mig.»

Hade det inte varit sista kvällen före Gunlögs avresa, skulle vreden blossat upp vid detta »gemena, kitsliga» yttrande, men nu höllo kamraterna sämjan och stämningen vid makt.

När Gunlög och Lea efter att ha följt de andra till de olika portarna, arm i arm vandrade från borgmästaregården avenyen fram, mumlade Lea sakta: »Jag hade glatt mig så mycket åt, att du inte skulle skriva brev till någon annan av kamraterna än mig. Du vet ju, att jag egentligen bara har dig att hålla förfärligt mycket av.»

»Då undrar jag inte på, att du säger »bara», lindbarn», skrattade Gunlög, men du, din blivande doktor och överkuku är inte riktigt nöjd med syster Lea. Du var avgjort fördelaktigare som odygdspåse och vildbasare än som tamgås, och det tycks du arta dig till.»

»Jag är så trött i höst, som om det vore vår, och jag är ledsen också begriper du väl. Du och Johan weg på en gång, och den gamla, ohängda staden kvar,

det är för gräsligt. Det går inte bra i skolan heller. Och — och så är jag så ful, Gunlög. Det är aldrig livat att se sig i spegeln. När jag var liten, märktes det inte så mycket, att jag hade sned näsa och mun upp till öronen, men nu . . . och här i staden, där man träffar samma människor idligen.»

»Då hinner de ju vänja sig, kära du», tröstade Gunlög, »och för resten har du de vackraste ögon, jag någonsin sett. Med dem kommer du att taga mina patienter med storm. Häng inte huvudet, min unge. Då blir allting värre. Nyp dig i armen så hårt, att du måste skrika; det hjälper väldigt bra, när man är gråtledsen. Adjö med dig nu. Jag har inte tid att gå med längre. Jag skall skriva dubbelt så ofta till dig som till de andra, och så har du ju min fotografi att kika på. »Litet, litet glad för det då! Sjunga en vers då», som vi säger i Stockholm. Lindebarn, lindebarn, se inte ut, som om Atlas välvt jordklotet på din smala rygg! Adjö med dig!»

»Jag kommer till tåget i morgon», ropade Lea efter henne och fick en nick till svar. Så länge hon kunde uppfånga en skymt av Gunlögs kraftiga, smidiga gestalt, stod hon kvar på den utskjutande trappan, lutad mot dess handsmidda räck. Stormen skakade lyktorna, så att det lät, som om de skallrat tänder, och skylten utanför rakstugan gungade, olustigt gnisslande fram och tillbaka. Till konditoriet på hörnet strömmade skolungdomen som vanligt, och på väg hem från små »eftermiddagstittar» hos bekanta,

trippade eller skredo inackorderingstanter under våta paraplyer.

Lea visste, att det vanliga: bannor, kvällsward och läxor väntade. De gamla hade mindre tålamod med henne nu än förr. Det var inte »Kråkebiten» mera. Det var en tanig, slarvig och tankspridd flicka i den ålder, då man borde ha »ögon och tankar med sig». —

När Lea tagit godnatt och kommit in i sitt rum, satte hon sig vid skrivbordet mitt framför sina tre kära fotografier och lät blicken glida över dem. Hon började med Johans och slutade hos Gunlögs, men när hon sedan vände tillbaka, stannade hon en lång stund hos mor, vilken satt där så ung och ljus och lycklig med sin lilla flicka i knät. Att den lilla näpna ungen i den vita spetsklänningen verkligen var hon, Lea! Att hon *också* en gång haft mors knä att sitta i och mors famn att krypa in i!

Plötsligt lade hon huvudet mot de magra flickarmarna och viskade upprörd:

»Lilla mor, det är så svårt att leva, när man inte är glad. Ack, om du kunde hjälpa mig till glädjen igen, mor!»

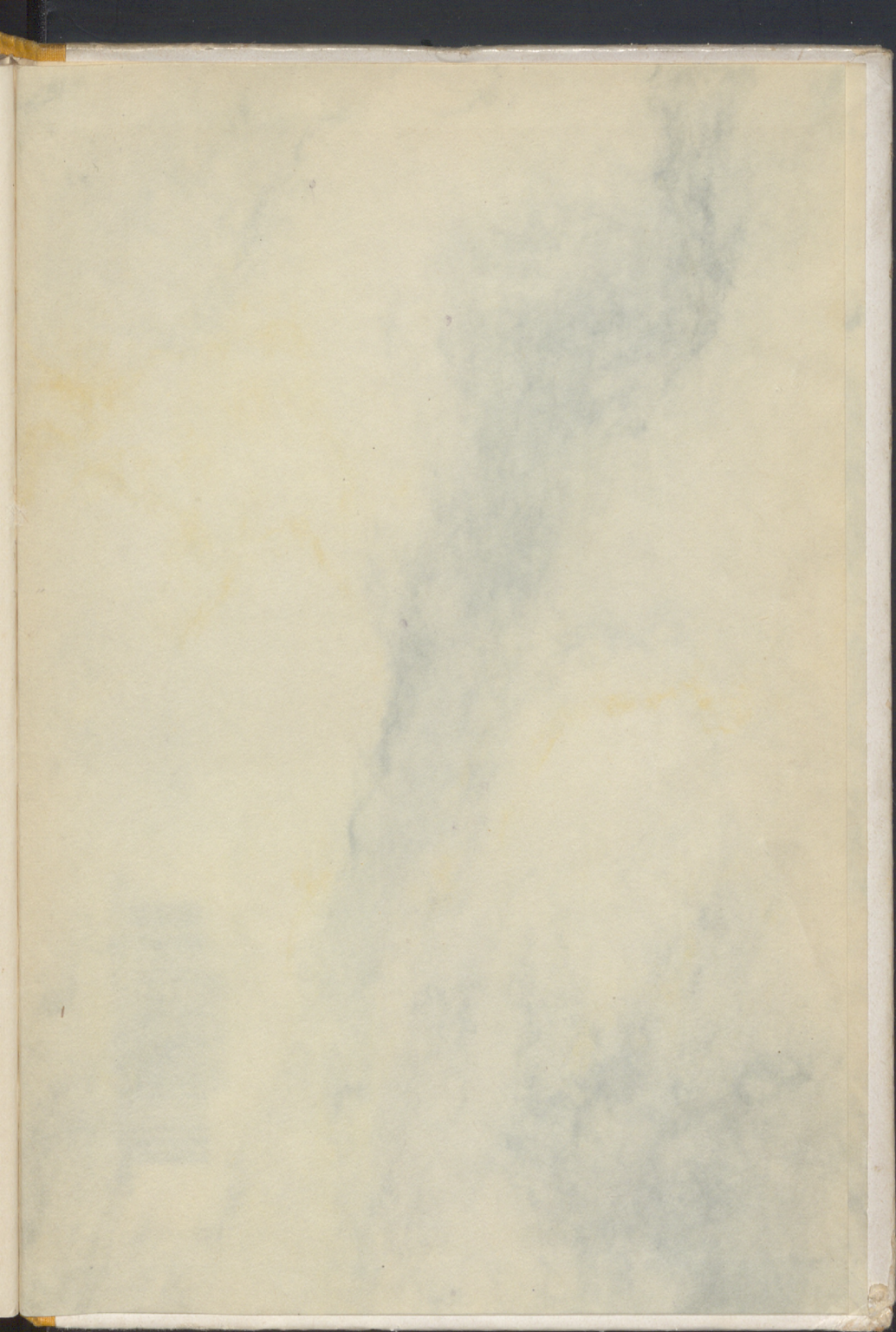
Tystnaden i det trånga rummet trängde djupt in i stackars Leas ensamma, bedrövade sinne och hon hade knappast mod att lyfta upp huvudet igen. Hon visste, hur allt såg ut härinne, icke alls som de andra flickornas rum med en mängd trevliga små lyxföremål. Hon var ju inte som de andra. Med ens ryste Lea till och for upp från stolen. Hon måtte väl inte

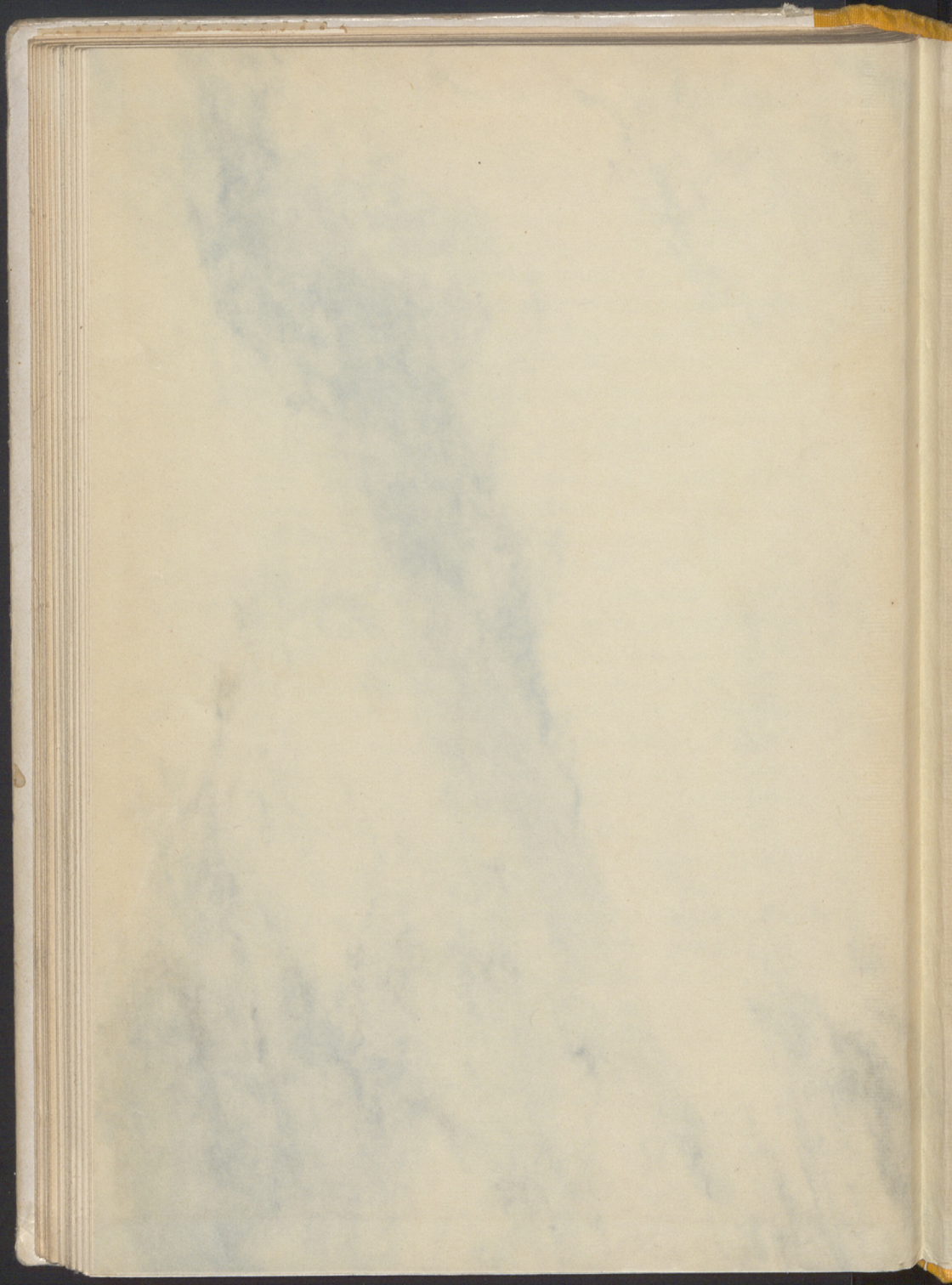
bli en annan Simoni! Hur var det hon sagt? Hon var femtiotre år och hade aldrig haft roligt!

Lea stod nu mitt på golvet. Trasmattan snodde sig om hennes trampande fötter, och hon frigjorde sig häftigt, slog, som hon brukade, handen i sin örn-gåttskudde och sade energiskt: »Jag vill inte bli lik Simoni! Mor höll av mig, det minns jag. Gunlög tycker om mig, fast inte så som jag om henne, och Johan säger, att världen är stor och vacker; »the wide, wide world» kallar han den. The wide, wide world, det låter så lockande!»

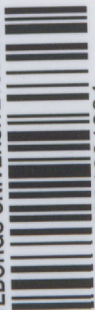
Det hände Lea ofta att tala för sig själv, och det lättade henne. Kudden fick nu vara i fred, och hon började kläda av sig, mycket trött, men med ljudet av de engelska orden som ett vindbrus i öronen. De skulle vagga henne till sömns i den smala träsängen, de skulle väcka henne en dag, när staden mist sin makt över Lea Breide, och hon finge vandra ut i *the wide, wide world*.

in der ersten Hälfte des Jahres 1871
im Januar ist noch nicht ganz
das Ende der ersten Hälfte des Jahres
die erste Hälfte des Jahres 1871
die zweite Hälfte des Jahres 1871
die dritte Hälfte des Jahres 1871
die vierte Hälfte des Jahres 1871
die fünfte Hälfte des Jahres 1871
die sechste Hälfte des Jahres 1871
die siebte Hälfte des Jahres 1871
die achte Hälfte des Jahres 1871
die neunte Hälfte des Jahres 1871
die zehnte Hälfte des Jahres 1871
die elfte Hälfte des Jahres 1871
die zwölfte Hälfte des Jahres 1871
die dreizehnte Hälfte des Jahres 1871
die vierzehnte Hälfte des Jahres 1871
die fünfzehnte Hälfte des Jahres 1871
die sechzehnte Hälfte des Jahres 1871
die siebenzehnte Hälfte des Jahres 1871
die achtzehnte Hälfte des Jahres 1871
die neunzehnte Hälfte des Jahres 1871
die zwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die einundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die zweiundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die dreiundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die vierundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die fünfundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die sechsundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die siebenundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die achtundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die neunundzwanzigste Hälfte des Jahres 1871
die hundertste Hälfte des Jahres 1871

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIOTEK

1001891364

PRIS: KK. 5:75